

DUPĂ DOI ANI

Se împlinesc doi ani, cititorule drag, de cînd ai răsfoit pentru întia dată filele „Flacării”.

Privește numerele apărute în acest răstimp: ele povestesc simplu despre viața nouă a patriei noastre; despre uzina în care clasa muncitoare făurește zi și noapte belșug; despre grîul care se înalță sub mîna harnică a țaranului muncitor; despre tineretul care crește ca floarea, în școli și universități. Și toate laolaltă vorbesc despre acela care veghează ca viața poporului să fie tot mai luminoasă, mai îndestulată: partidul nostru iubit.

În această perioadă, reporterii și redactorii revistei noastre, scriitorii și poeții, oamenii de știință și de artă, colaboratorii ai noștri, foto-reporterii, tehnicienii și muncitorii poligrafi ce tipăresc „Flacăra” s-au străduit să-ți dea o revistă cuprinzătoare, cit mai plăcută, și în ce privește conținutul ei, și ca înfățișare grafică.

Amintește-ți de consfăturile noastre, dragă cititorule. Ne-am întîlnit la „Grivița Roșie” și la Boldești, la „Electromontaj” și la „Flamura Roșie”, la „23 August” și la „Republica”, la „Mátyás Rákosi” și la F. C. „Gh. Gheorghiu-Dej”, la „Bela Breiner” și la „Mao Tze-dun”, la „Vasile Roaită” și la „7 Noiembrie”; ne-am întîlnit la Petroșani, la Călimănești, la Tușnad și în atîtea alte locuri. Ne-ai și scris. Ne scrii mereu. Primim în fiecare zi zeci de scrisori de la tine. Ne dai sugestii. Ne spui ce ți-e drag să găsești în paginile revistei și ce nu ți-a plăcut din ceea ce noi ți-am dat.

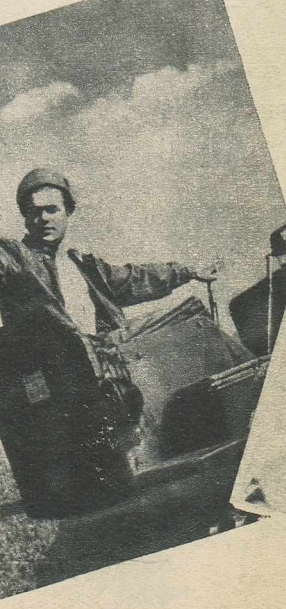
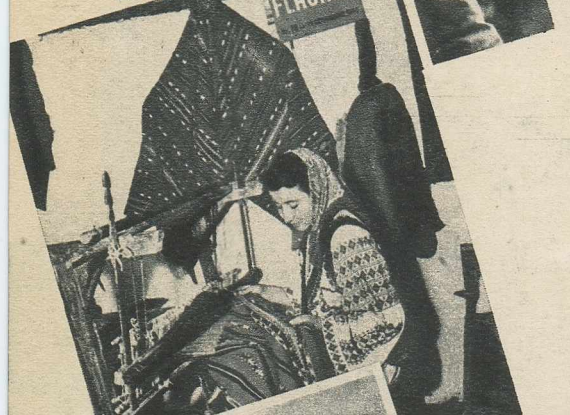
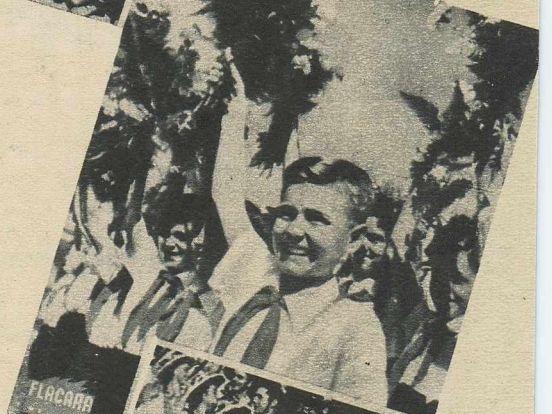
Noi ne vom strădui să răspundem din ce în ce mai bine cerințelor tale, să lichidăm lipsurile pe care le mai avem. În aceasta ne este un ajutor de neprețuit presa sovietică și îndeosebi revista „Ogoniok”. Pildă și sprijin de zi cu zi ne este și presa de partid din țara noastră, în frunte cu „Scînteia”.

Rod al dragostei tale de cititor, tirajul revistei este astăzi de patru ori mai mare decît acum doi ani.

Desigur, poate că nu întotdeauna am reușit să-ți dăm povestiri sau versuri, reportaje sau fotografii pe măsura cerințelor tale de constructor al socialismului. Ne dăm seama de acest lucru și ne angajăm ca — avînd și pe mai departe ajutorul tău — să facem revista veșnic proaspătă, vie, promovînd ce e înaintat și sănătos, biciuînd tot ce e vechi și putred, împlinindu-ți astfel exigența ta de stăpîn al patriei noastre libere.

Iar acest număr al „Flacării”, care apare la capătul celor doi ani — în ziua marilor sărbători a solidarității celor ce muncesc din lumea întreagă — ți-l închinăm, asemeni celorlalte numere, ție, drag cititor, întocmindu-l din materiale scrise de cititori sau la cererea cititorilor.

„FLACĂRA”

SARBATOAREA PRIMAVERII

Aduce an de an cu ea, primăvara, o sărbătoare însemnată nu numai în calendare, dar mai ales adânc săpată în inimile popoarelor. 1 Mai, sărbătoarea celor ce muncesc și luptă, pe întreaga față a globului, sărbătoarea bucuriei celor ce sînt liberi și stăpîni pe soarta lor, sărbătoarea speranței, a credinței în eliberarea celor ce mai zac în închisorile capitalismului.

Sărbătoarea lui 1 Mai a devenit o tradiție scumpă și clasei muncitoare din țara noastră. În condiții de teroare burghezo-moșierească, partidul a mobilizat masele largi, transformînd această zi într-o zi de luptă împotriva regimului capitalist, pentru eliberarea clasei muncitoare de sub exploatare. Odată cu cucerirea puterii de către clasa muncitoare, 1 Mai s-a transformat într-o sărbătoare măreață, pe care oamenii muncii o întîmpină cu noi realizări în lupta pentru construirea socialismului.

Mai află oare vreun copil cît de cît ajuns la vîrsta înțelegerii care să nu știe că 1 Mai e zi de sărbătoare? Știu bine oamenii că atunci orașul va fi plin de flamuri, de ghirlanți, că vor străluci de podoabe primăvarațice clădirile, că străzile vor fi înțesate din zori și pînă-n noapte cu lume veselă, că fluvii de oameni se vor îndrepta cîntînd și jucînd spre piețele unde se vor afla conducătorii poporului, unde-și vor manifesta dragostea față de partid și guvern, dragostea față de viața nouă ce crește în patria noastră.

Ies tovarășii noștri la manifestație plini de bucurie și încredere, pentru că astăzi alta este viața lor și fața patriei. Aproape zece ani sînt de cînd Armata Sovietică ne-a eliberat de sub jugul fascismului. Și cîte transformări structurale nu s-au petrecut în viața noastră! Ce-a fost bunăoară munca în trecut pentru noi? Chin, mizerie, ignoranță. Vite de muncă, muncitorii — victime nefericite, familiile lor. Și iată, azi vor trece prin piețele orașelor și satelor sute de mii de muncitori și țărani muncitori, purtînd placarde pe care se vor afla mii de portrete ale fruntașilor, inovatorilor și raționalizatorilor, tovarăși de muncă cu ei, pe care poporul îi cinstește pentru vrednicia lor. Munca a devenit la noi o chestiune de glorie și onoare.

Uriase sînt schimbările petrecute în viața muncitorilor și țărănilor muncitori, intelectua-

lilor, femeilor, tineretului, minorităților naționale; largi sînt drepturile lor cetățenești și democratice. De aceea este 1 Mai o sărbătoare a bucuriei poporului muncitor.

Își vor manifesta bucuria lor, vrednicii constructori ai socialismului — muncitori ai industriei noastre socialiste, pe care în anii puterii populare ei au împins-o cu pași giganti înaintea. Vor demonstra dragostea lor față de partid și guvern și hotărîrea de a munci spornic țării noastre muncitori, aliații clasei muncitoare, care au obținut succese însemnate în agricultură, cu ajutorul statului celor ce muncesc și sub conducerea Partidului Muncitoresc Român. Și mîna în mîna cu ei vor pași în fața tribunelor oamenii de știință și cultură, intelectualitatea noastră strîns legată de popor, devotată lui, și care contribuie cu avînt la înflorirea patriei noastre. Vor demonstra toți laolaltă mîndria lor pentru succesele obținute pînă acum și hotărîrea de a le spori și mai mult pe viitor, de a învinge greutățile ce nu mai stau în cale, de a urma cu dragoste partidul — inițiatorul și organizatorul acestor victorii — a cărui politică are în miezul ei grija adîncă pentru cei ce muncesc, pentru binele poporului. Își vor manifesta tovarășii noștri dragostea și recunoștința lor fierbinte față de Guvernul Uniunii Sovietice și P.C.U.S., față de milioanele de frați sovietici, eliberatorii și sprijinitorii poporului nostru, apărătorii păcii în lumea întreagă.

Ascultă atent, tovarășe, și vei auzi de aci, din Republica Populară Romîna, în aceeași zi, sutele de milioane de glasuri ale celor ce-și manifestă bucuria de a construi comunismul, vei auzi sutele de milioane de tovarăși din marea Chină Populară, zecile de milioane de constructori ai socialismului din Cehoslovacia și Polonia, din Ungaria și Bulgaria, din Albania și R.P. Mongolă. Vei auzi pașii milioanele de tovarăși din R. D. Germană, care luptă pentru unificarea pașnică a Germaniei, pentru transformarea ei într-un stat democratic, independent și iubitor de pace. Vor răsună pînă la tine cîntecele tovarășilor din R.P.D. Coreeană, care-și reconstruiesc din ruine eroica lor patrie. Și printre bubuituri de tun va pătrunde pînă la tine ecoul demonstrațiilor din orașele și pădurile Vietnamului, ai cărui fii luptă pentru eliberarea țării lor de sub jugul colonialismului. Felicitări fierbinți, tovarăși dragi din Marea Uniune Sovietică, și noi succese pe drumul construirii comunismului! Trăiască în veci prietenia și alianța dintre poporul român și marea popor sovietic! Salut frățesc, tovarăși dragi

din marea Chină Populară și din țările de democrație populară, și multe și spornice succese în munca și lupta voastră!

Mai sînt însă și alt fel de demonstrații. Acolo unde preocuparea centrală a guvernelor este pregătirea războiului: Acolo unde se aplică lozinca înfometării celor ce muncesc, pentru îmbogățirea fabricanților de armament, unde în loc de locuințe se construiesc uzine de bombe atomice, în loc de hidrocentrale se construiesc baze militare, în loc de școli, bombardiere. Pentru cei ce demonstrează acolo, în țările supuse capitalismului, nu se împodobesc străzile, nu cîntă muzicile; acolo pe demonstrații îi așteaptă dubele poliției și de multe ori străzile se înroșesc de sîngele curs din piepturi de muncitori căzuți în lupta cu polițiile burgheze și cu tot felul de provocatori fasciști, huligani în slujba monopolistilor...

Și totuși, în aceste țări, milioane și milioane de oameni, din an în an mai mulți, ies în stradă, neînfricați, la 1 Mai, umăr la umăr sub lozinca apărării păcii și democrației, împotriva provocărilor la război. Fierbinte salut milioanele de frați care luptă împotriva exploatarei capitaliste și a jugului imperialist, pentru libertăți democratice, pentru independență națională, pentru slăbirea încordării internaționale, pentru colaborare și prietenie între popoare!

Și poate că n-ar fi rău ca ațîțătorii la război să-și amintească faptul că, numai la cîteva zile după 1 Mai, popoarele lumii sărbătoresc o altă dată memorabilă: Ziua Victoriei, cînd sub loviturile zdrobitoare ale nebirutei Armate Sovietice, s-a prăbușit cea mai puternică mașină de război a burgheziei, în timp ce conducătorii ei se hrăneau cu șoricioaică în subteranele Berlinului. Popoarele lumii își îndreaptă cu încredere și speranță inimile către glorioasa Uniune Sovietică. Ei văd în țara constructorilor comunismului, apărătoarea de nezdruccinat a păcii, eliberatoarea popoarelor de sub jugul fascist, exemplul viu de urmat în lupta pentru fericire

Clasa muncitoare din întreaga lume este din ce în ce mai puternică. Glasul oamenilor cinstiți de pe toate meridianele se ridică furtunos împotriva războiului. Mîinile lor se unesc și din piepturile lor izbucnesc strigătul uriaș: Jos războiul! Jos fascismul! Pacea va învinge!

Da, tovarăși, pacea, asemeni primăverii, va învinge. Omenirea va fi izbăvită de întunericul capitalismului. Asupra pămîntului întreg va lumina soarele măreț al dragostei între oameni, al prieteniei între popoare. Pacea va învinge!

MILIE NOIE A APRIL

Bine ați venit!

Trenul mergea destul de încet. De o parte și de alta a drumului, cât vedeai cu ochii, pământ trezit la viață.

În compartiment erau câțiva călători destul de neobișnuiți; după aspect, ca și după unele frânturi de convorbire, se vedea limpede că sînt muncitori din industrie; după curiozitatea manifestată pentru starea cîmpului și din unele preocupările lor, se desprindea clar impresia că acești oameni se interesează de agricultură nu ca amatori, ci ca niște adevărați muncitori ai ogoarelor. Erau muncitori din industrie care plecau în agricultură...

Cinci oameni, dintre care numai unul mai în vîrstă. Cu toate că se apropie de cincizeci de ani, Ion Niță nu era mai puțin entuziast decît utemistul Grigore Damian. Pe el, ca și pe ceilalți tovarăși ai săi de la uzina de reparații mecanice petrolifere din Plocești, îl însuflețea aceleași nă-

zuințe. Mergeau să lucreze la stațiunea de mașini și tractoare din Urziceni. Știau ei bine că acolo se vor lăsa de unele greutăți, izvorite parte din specificul muncii, nou pentru cei cinci tovarăși, parte din unele lipsuri organizatorice. Ei știau că noua lor muncă va fi mai grea—printre altele și din pricina despărțirii vremelnice de familiile lor—decît cea din fabrică, că ea le va pune în față probleme dificile. Dar erau departe de a se teme de ele.

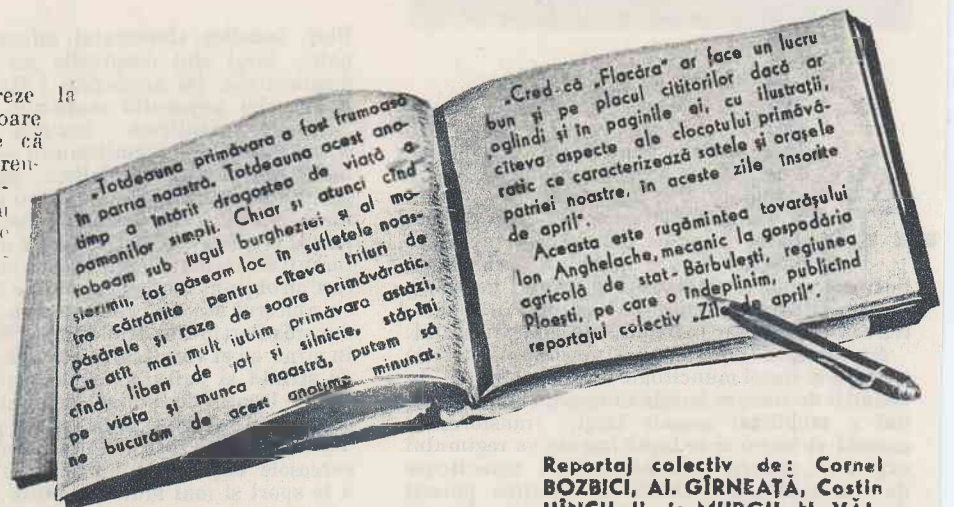
Urziceni... În poarta stațiunii, grupul fu împințat de conducătorii S.M.T.-ului și de tractoriști.

— Bine ați venit, tovarăși! Zîmbind, oamenii se îmbrățișează ca niște prieteni vechi. Peste o oră, fiecare din muncitorii veniți știa ce are de făcut. Peste alte cîteva ceasuri lucrau la banc, ca și cum ar fi fost acolo de cînd lumea...

La joacă

E primăvară și viața încolțește pretutindeni. În livezi, pe cîmpii, ca și în trupușoarele plăpînde ale mieilor nou născuți. Ei se bucură de dragostea copiilor din Agraș, raionul Satu-Mare.

Reportaj colectiv de: Cornel BOZBICI, Al. GİRNEAȚĂ, Costin HÎNCU, Ilarie MURGU, N. VAL-MARU.

Primii pui

Mii de pui, cu puful gălbui sau albicios, roșiatic ori cărămiziu, piuie veseli, alungîndu-se unii pe alții, sperîndu-se de tusea îngrijitoare, liniștindu-se îndată ce aud o ușoară bătaie în lemn ce imită cloncănitul cloștii. Spectacolul acesta e tot atît de înviorător, ca și plimbarea printr-o livadă în care au înmugurit copacii, ca și mirosul crud al ierburii abia răsărite.

Primii pui de la gospodăria de stat - Pantelimon au ieșit din incubator cînd afară viscolul era în toi. Atunci, Maria Lungu deschisese ușile clocoitoare și trăsese sitele afară, scoțînd dintr-un ou spart primul pușor. Firav, galben, amețit puțin. Acesta era

sfîrșitul unui proces de 20 de zile, săvîrșit în interiorul clocoitoare, la o temperatură de 37,8 grade. Două zile au mai stat pușorii în incubator și apoi au fost duși în puiernițe, la o temperatură de 20-25 grade, într-o atmosferă puțin umedă. În toial iernii, cu ajutorul radiatoarelor electrice, în camerele puiernițelor a fost adusă primăvara. Puii s-au simțit bine, tot atît de bine ca și cei veniți pe lume în aprilie, în plină primăvară, cînd soarele a înlocuit curentul electric.

Aprilie. Sub pîvirea atentă a îngrijitoarelor, puii mîincă. În bătaia binefăcătoare a soarelui, parcă-s bulgărași de aur. Puiul vesel al celor opt mii de ghemotoace de puf auriu, răzbate pîna departe. Primăvara...

Brigada a cîncea

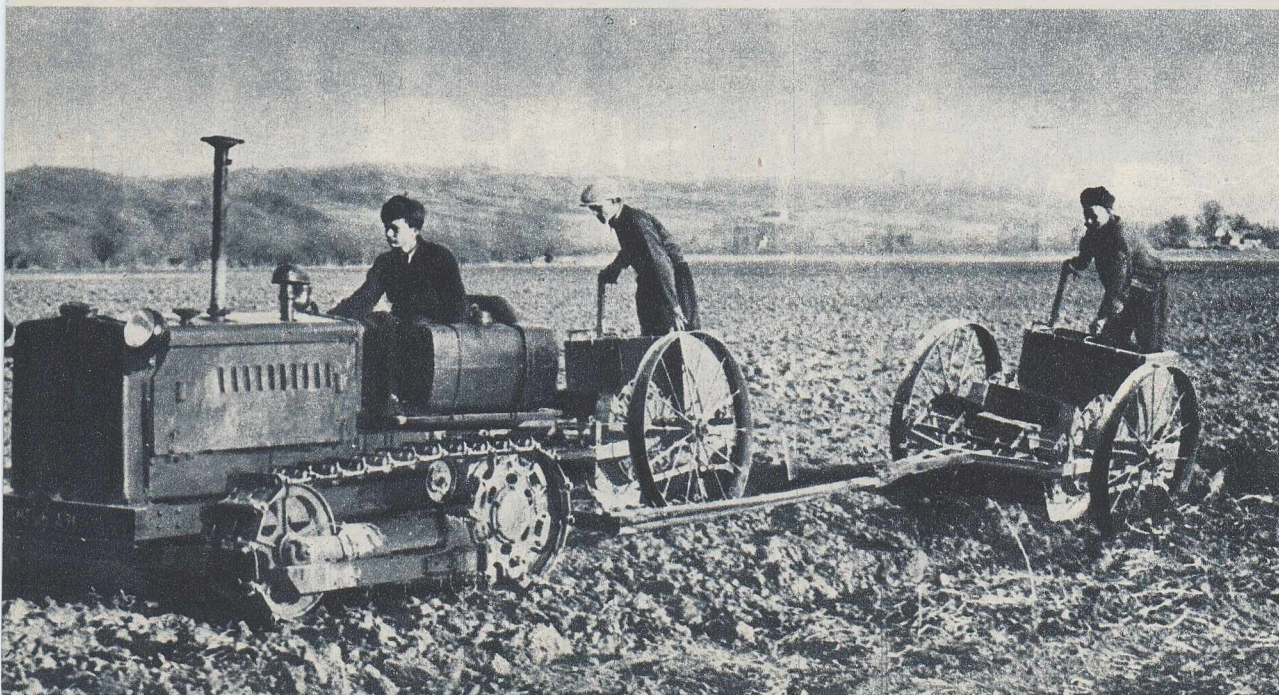
Elena Ignat este cea mai proaspătă tractoristă a brigăzii. Cu greu și-ai putea-o închipui mîind pe brazdă un coșcogeamite „I.A.R.-23”, trăgînd un plug cu

cinci brazde și boroana după el. Brazdele, drepte, parcă-s trase cu sfoară. Cît despre adîncimea arăturii, o face după sfaturile șefului de brigadă. Pînă în primăvara asta a fost ajutoare de tractorist și de aceea-i atît de mîndră cînd se urcă la volan...

„Cînd am fost repartizat ca șef de brigadă la a cîncea, poveste tînarul Avram Vasile, credeam că nu va ieși nici o ispravă, ba mai mult, mă și pregăteam să-mi iau valeda spre S.M.T.-ul din Piatra. Locul tău, Avrame, nu-i într-o brigadă de fete; ce știi ele? Dar încă din primele zile mi-am dat seama că mă prapisem”.

La chemarea tractoristului Stănescu Vasile de la S.M.T.-ul Peciu Nou din regiunea Timișoara, pentru obținerea titlului de cel mai bun tractorist, în numele tractoriștilor de la S.M.T.-Roman a răspuns Catinca Vamanu.

Primăvara pe ogor. La gospodăria agricolă colectivă „6 Martie” din Șelimbăr, raionul Sibiu, cartofii se însămîntează cu ajutorul unor mașini sovietice.

De-i ploaie sau vînt, de-i seară sau dimineață, zăpușeală sau frig, din anul '49 de cînd s-a calificat în meseria de tractorist, puțini au fost acei care să-i citească în priviri supărarea.

„Cu Catinca noastră niciodată nu poți fi supărat, parcă are un rezervor plin cu glume, dar și cu vrednicie“, spun despre ea fetele din brigada ei.

„...Mai ales dacă e și primăvară!...“ am adăuga noi.

In atelier

Prin ferestrele masive ale Fabricii de Confectii „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ soarele pătrunde în voic.

În sectorul șase țacănesc de zor mașinile de cusut, iar foarfeci mari sfîșie harnic stofa de culoare cărămizie. Vasile Boldișor, șeful sectorului, face bilanțul roadelor folosirii rezervelor interne. De cînd cu așezarea mai judicioasă a mașinilor față de bandă, fiecare muncitoare economisește cinci minute la fiecare operație.

... În sala de croit, „fierăstrăul“ taie fără odihnă. De aici „piesele“ încep să circule prin bandă, urmînd un itinerar destul de complicat pentru ochii unui musafir proaspăt. 45 de croitorese execută 45 de diferite operații, iar rezultatul este o rochie drăguță ce ajunge, la capătul benzii, drept în miștile și sub privirile atente ale controloarelor de

calitate. Un retușor e gata oricînd să repare micile defecte ce se ivesc pe parcursul itinerariului.

La o mașină de cusut trebăluiește cu migală și sîrguință cunoscuta fruntașă în întrecerea socialistă, Șerbana Rotaru. Face cusături la gulerășele „marinar“ pentru costumele de copii. Șerbana, care conduce brigada utemistă de aici, e o fată plinuță și veselă.

De la 8 martie anul trecut, Șerbana Rotaru e mereu fruntașă în întrecerea socialistă. Poate și din pricina asta privirea ei este atît de deschisă și îndrăzneată, o privire vulturească pe care o au, de cele mai multe ori, oamenii obișnuiți să-și încordeze puterile, să persevereze și să biruie. Dar Șerbana e numai una din sutele de muncitoare de aici, și fiecare dintre ele a contribuit cu ceva la mai buna îndeplinire a sarcinilor ce reveneau sectorului.

O grădină lângă casă...

Multe lucruri bune sînt pe lumea asta. Dar nici gogoșarii nu-s de lepădat! În categoria lucrurilor bune Carol Kapuși nu uită să treacă și această legumă. Numai că gogoșarii nu cresc ca ciupercile după ploaie. E drept că nu trebuie să fii neapărat ditai grădinar cu praxă. În primul rînd trebuie să-ți asiguri teren, semințe și răsaduri. Dar asta nu ajunge. E nevoie să lucrezi conștiincios din primăvară pînă-n toamnă.

Cu doi ani în urmă, Carol Kapuși, mastru electrician la întreprinderea „1 Mai“-Mediaș, ca și alți muncitori și funcționari de la această întreprindere, a primit un loc de casă cu grădină. Azi, casa e gata. Aici, la marginea Mediașului, s-a născut un mic cartier muncitoresc, cu case confortabile, înconjurate de grădini. Și Kapuși are grădina lui...

Dacă ar ști grădina lui Kapuși

ce-i pregătește stăpînul, ar împăuna... Pămîntul aici e nisipos. Kapuși l-a îngrășat cu bălegar. În zilele acestea de primăvară, mai ales după amiază, cînd maistrul se întoarce de la lucru, începe munca în grădină: maistrul și soția sa destelenesc pămîntul, greblează și fac straturi, iar Anton și Teodor, cei doi flăcăi, elevi la școala elementară, sînt responsabili cu resortul „irigarea științifică a terenului legumicol!“ (mai pe înțeles: căratul apei cu stropitoare). De, fiecare cu răspunderea lui...

Kapuși făcuse o socoteală, fără pretenții contabile: dacă pe lotul de grădină pe care-l are pune tot felul de legume, gospodăria lui nu mai trebuie să se aprovizioneze la piață. Anul trecut, primul an de recoltă legumicolă, cu toate că pămîntul n-a fost îngrășat suficient, i-a asigurat pentru vară felurite zarzavaturi.

După masă, în grădina de legume a lui Carol Kapuși.

Răchitele bătrîne își apleacă ramurile împănate cu mișiori pufoși asupra undelor Herăstrului. E o adevărată plăcere să te plimbi pe aleie și să sorbi cu sete aerul plin de miremele lor amăru.

Anul ăsta?... E abia începutul. Straturile sînt gata semănate. Acum Kapuși plănuieste construirea unui bazin de beton cu o capacitate de 3.000 kg. apă, care să fie alimentat în timpul ploilor. Aici se va aduna apă pentru cîteva sute de stropitori. Materialul pen-

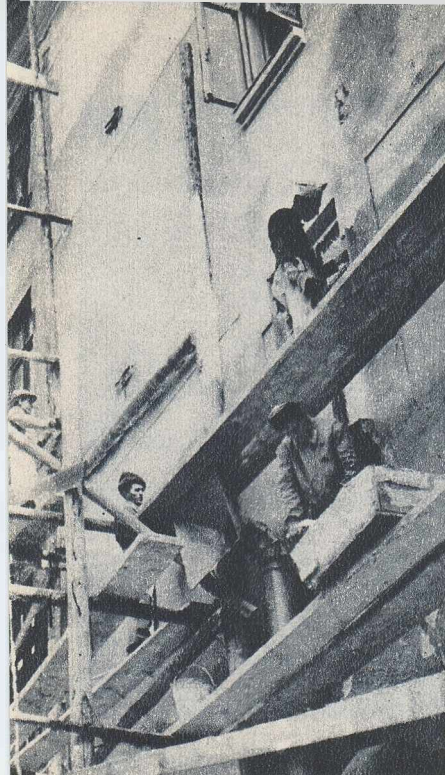
tru acest bazin îl are; rămîne să pornească la lucru.

Kapuși și-a făcut un adevărat plan bienal pentru grădină: în primăvara aceasta, bazinul; anul viitor, răsadnițe sub sticlă. Are omul pasiunea asta: ori e o grădină cum scrie la carte, ori nu!...

Narcise ori zambile?..

Pe bulevardele Bucureștiului au apărut florăresele...

Așa e primăvara: întâi sosesc meșterii pricepuți în ridicarea binalelor, apoi tencuitorii și la urmă zugravii. Fațada casei, oricât ar fi de scorajită, primește un chip nou, demn de frumusețea anotimpului în care înverzesc și înflorește copacii. În fotografie: se fac reparații la hotelul „Nord” din București.

„Proiecte”

Ferestrele caselor se întunecă una după alta. Pe o fațadă doar mai stăruie câteva ochiuri de lumină.

Aici e căminul studentesc al Institutului Mecanic din Orașul Stalin.

— Nu te-ai culcat încă?

— Nu mi-e somn....

Sibianu, cel întebat, fost maeștru la Uzinele „I. C. Frimu” din Sinaia, se plimbă preocupat prin cameră.

— Nu-l văd, îi spune după un timp lui Băltășescu, colegul care venise în vizită.

— Ce nu vezi?

— „Capul de cruce...”

Era vorba de primul proiect dat studentilor din anul III. Grupa din care face parte Alexandru Sibianu și Constantin Băltășescu a primit drept temă proiectarea unui „cap de cruce pentru mașinile cu aburi”. Și cum era primul proiect, nu era nici prea ușor. De aceea Sibianu nu-l „vedea”.

...După vreo săptămână.

— Nu merge, băiatule!

Sibianu, aplecat asupra proiectului, făcea confesiuni colegului său Băltășescu. Li se ceruseră la proiectul acesta trei vederi și detalii: tijă, pană, bolti.... Și iată că cea de a treia vedere a proiectului nu ieșea nicicum.

— Unde-i pîinea?

Băltășescu își privește întrebător colegul. Acesta deschide un sertar și scoate o bucată de piine proaspătă.

— Așa! Acum o să facem cele trei vederi.

Degetele încep să modeleze, iar bucățile de piine se transformă în planuri geometrice, planurile capului de cruce. Cu ajutorul acestei bucăți de piine au rezolvat cei doi colegi o problemă a desenului în spațiu.

...S-au topit zăpezile și, odată cu ele, Sibianu și Băltășescu și-au terminat proiectele printre primii, înainte de termen. A venit primăvara și cu ea cel de al doilea proiect. Trebuie terminat pînă în mai. Noul proiect: arbore cotit pentru un compresor cu aer. Păcat că nu poți ieși cu planșetele sus, pe colina Varte, și să lucrezi în aer liber! Nu te poate răbda însă inima să privești primăvara numai prin fereastră? Nu, bineînțeles! De aceea, dacă ai să te abați din cînd în cînd pe colina Varto din Orașul Stalin, într-o după amiază de duminică, și ai să vezi tineri urcînd potecile, ori contemplînd peisajele acestui minunat oraș, să știi că printre, cei veniți aici sus sînt și numeroși studenți ai Institutului de Mecanică.

Sportivii de pe pistă și cei din tribună

Sînt vroioși și sprinteni, și parcă se tot grăbesc să ajungă undeva. Au obraji pîrguiți de pe acum, de cele câteva zile cu soare primăvarațic, iar privirile le sînt senine și calde. Umerii lor sînt lați, brațele viguroase, ținuta mîndră și dîrză; cu pasul bărbătesc și grav intră — puhoi de tîncime — pe porțile stadioanelor.

... O șuierătură scurtă de arbitru, și meciul începe. Ce meci? Pe „Republicii” poate să fie fotbal; la „Dinamo” baschet sau volei; la Giulești ruiți sau tenis.

Nu vă rotiți privirile numai pe pista sau pe terenul de joc; ades, sînt mai interesante și mai pitorești tribunele. Aici spectatorii stau ciorchine, trăind din plin

Moda primăverii

Zicea poetul cu amărăciune:

...la întreb-o bunăoară

O să-ți spuie de panglice, de volane și de mode.

Pe cînd inima ta bate ritmul sfînt al unei ode...

Și alți poeți au condamnat, ca jalnic semn al deșertăciunii, preocuparea femeii pentru „panglice”. Femeia noastră muncitoare, însă, care lucrează opt ore pe zi la strung sau la războiul de țesut, nu îndreptățește cu nimic blamul poetului. Și ei îi stă uneori gîndul la „panglice” — dar cîte gînduri nu i-au răpit, mai înainte, mașina sa din uzină, manivela sa de vatman sau rolul pe care se pregătește să-l joace în stagiunea teatrală din toamnă!

Femeile se pregătesc să întîmpine primăvara cît mai frumos îmbrăcate. De aceea, în magazinele centrale e forfotă necontenită.

Moda e și ea un fel de muză, o rubedenie mai de departe a celor nouă fiice ale lui Jupiter; în consecință, are tributarii ei credincioși, desenatorii și desenatele de modele. Tot ce ne încîntă azi prin vitrinele magazinelor de confecții datorăm în bună parte și acestor oameni care, aplecați ceasuri întregi pe masa lor de lucru, fac ea rochiile noastre să aibă un guler mai frumos decît cel din anul trecut, un buzunar croit cu mai multă dibăcie, o linie mai elegantă și mai atrăgătoare.

Moda noastră se ferește de extravaganta. Nouă ne plac croielile frumoase și simple, iar zorzoanele ne fac să zîmbim. Nici femeile noastre nu-și mai pun atîtea „panglice”. Pentru ele, tovarășe de viață, de muncă și de bucurii ale bărbatilor, musturarea poetului nu se mai potrivește. Alte vremuri...

O zi cu badea Petrică din Greci

Inter-un moment de răgaz, badea Petrică Popa, prîvind spre culmile joase ale munților Macinului, roși de scurgerea secocelor și mileniilor, își amintește de o întîmplare a sa mai veche, pe care mi-o povestește de îndată:

— Ascultă: astea mi s-au în-

tîmplat acum doi ani. Aram cu un plug vechi, care avea grindeiul îndoit. Oricum îl țineam, oricum îl priponeam cu lanț, fierul intra virtos în pămînt și răsturna brazda adîncă. Lîngă mine își ara tarlăua, dar numai de cîteva degete, unul Niculae. În două zile eu termin un hectar, el două. Cînd, peste două săptămîni, ne uităm pe ogor, ce să vezi? La el — porumbul de o palmă, la mine — nimic. Peste alte două săptămîni, porumbul lui pînă la genunchi, al meu abia mișca. Mai apoi, al lui se ridică pînă în briu, al meu de un cot. Da' vin pe urmă cîteva luni de secetă. Al meu crește, crește înainte, dar porumbul lui Niculae, semănat la suprafață, rămîne pe loc și se îngălbenoște. Ei, apoi de abia în anul acesta am aflat la cursurile agrotehnice că, fără voia mea, facusem bine. Porumbul trebuie pus la adîncime potrivită, să aibă umezeală destulă...

Se face din ce în ce mai cald. Numai în cămașă și laibăr, cu căciula dată pe ceafă, Petrică Popa lucrează fără răgaz. Din arătura proaspătă desface rînd pe rînd noi straturi pentru grădina sa de legume. De pe țărîna neagră a răzoarelor se ridică aburul tremurînd al dimineții, ca o răsufurare tîhnită și adîncă a pămîntului.

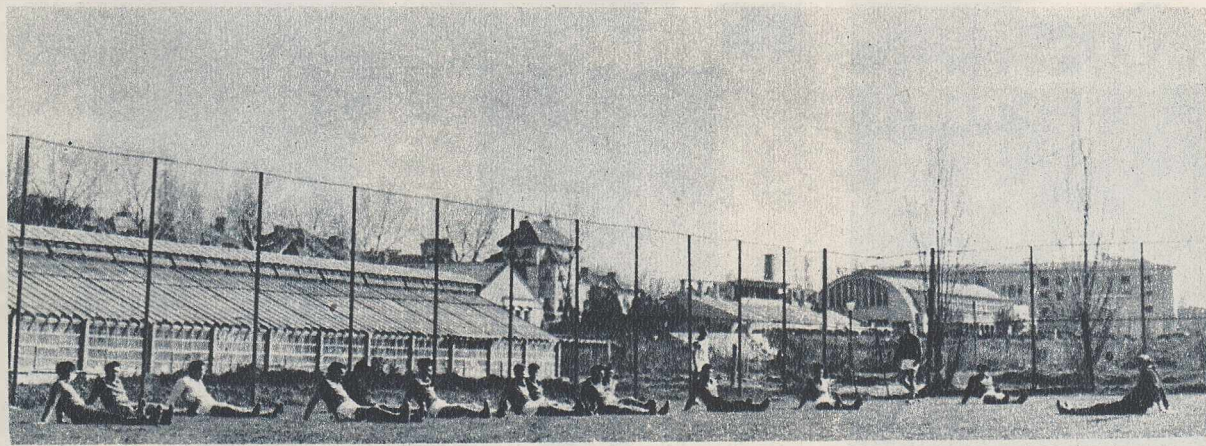
Către amiază, cînd ne așezăm să îmbucăm din brînză, ceapa și pîinea așternute pe ștergarul alb de cîncă, plugarul îmi vorbește de un necaz al său.

Are un băiat, pe Dumitru, care a luat o fată din Traian. „Un fel de cucoană”, zice Petrică. „Treaba e multă și băiatul nu o poate duce singur la capăt. Atunci trebuie să-mi rup din timpul meu și să-i ajut lui. Oricum, mi s-ar rupe inima să rămînă vreo palmă de pămînt neînsămîntată.”

Pe deasupra satului trec, țipînd, o săgeată de cocori.

— Se schimbă vremea, cocorii se îndreaptă spre munte, anunță mulțumit plugarul nostru. După semănatul de azi, îndătura de mîine ar fi tocmai bună. Și să știi: nu las nici o palmă neînsămîntată...

După antrenamentele de sală din timpul iernii, sportiviții își continuă acum, în aerul proaspăt al primăverii, pregătirile pentru viitoarele competiții sportive. În fotografie, fotbalistii asociației „Dinamo”, antrenîndu-se sub conducerea antrenorului Dumitru Popescu.

PRIMUL 1 MAI SARBATORIT IN TARĂ NOASTRA

În dimineața aceea de duminică însorită și plină de farmec, dinspre Radu-Vodă și Colentina, din Dealul Spirei și al Filaretului, din căsuțele pitite în vile ce înconjurau pe atunci orașul, curgeau spre centrul Capitalei pîlcuri de oameni gătiți de sărbătoare. Predominau în aceste grupuri bluzele muncitorilor și straiile albe ale țăranilor de la barierele Bucureștilor. Dindărătul ferestrelor, priviri somnoroase, dar neliniștite și temătoare, urmăreau neobișnuită animație matinală ce cuprinsese străzile.

Era în primăvara lui 1890, cea dintîi primăvară din istorie cînd proletariatul sărbătorea Întîiul de Mai. Cu un an înainte, în 1889, primul congres al Internaționalei a II-a, ținut la Paris sub conducerea lui Friederich Engels, declarase ziua de 1 Mai — zi în care muncitorii greviști din Chicago căzuseră uciși mișelește de gloanțele burgheziei americane — ca zi de luptă a întregului proletariat mondial.

Anul 1890 găsea mișcarea muncitorească din România în plin proces de maturizare. Deși tînar și puțin numeros, proletariatul român încetase totuși de a mai fi numai „o clasă în sine”; sub influența mișcării revoluționare din Rusia el pîșise, încă din deceniul al optulea al secolului XIX, în arena politică cu revendicări proprii, transformîndu-se în „clasă pentru sine”. Cu toate că procesul de făurire a unui partid politic propriu era influențat în mod negativ și frînat de conducerea oportunistă a „generoșilor”, care peste nouă ani aveau să treacă deschis în tabăra reacțiunii liberale — totuși lupta elementelor revoluționare din rîndul muncitorimii, împotriva exploatării, pentru revendicări general-democratice și pentru formarea unui partid muncitoresc socialist, a însemnat un pas înainte pe calea organizării clasei noastre muncitoare și a afirmării ei ca forță politică de sine stătătoare.

Un moment de seamă al acestei lupte îl constituia sărbătorirea primului 1 Mai în lumina însorită cu care am început această scurtă evocare.

Cu cîteva zile înainte de 22 aprilie, (stil vechi), Clubul Muncitorilor din București răspîndise un manifest care spunea: „Întîi Mai însemnează răstarea hotărîită a muncitorilor că iei vor să e împuțineze ceasurile de muncă la 8 pe zi. Întîi Mai însemnează că muncitorii de pe tot pămîntul alcătuiesc o putere strîns unită, uriașă, cînvînsă”.

În presa muncitorească apăruseră primele ertsuri închinatăe lui 1 Mai:

Din munte, din cîmpie,
Din negrele orașe,
Din fabricile care
Sînt nouă ucigașe,
Cu toții mic și mare
Azi mergeți în alaiu
Spre-a prăznui serbarea
Întîiului de Maiu!

(„Munca”, 29.IV.1890)

Duminică 22 aprilie, în jurul orei 8, grădina porțiunea din str. Academiei, din dreptul Clubului Muncitorilor, erau pline de oameni; forma coloana, prima coloană de 1 Mai. Despre atmosfera care domnea atunci printre părinții

Ziua de 19 Aprilie (1 Maiu) se apropie, muncitorii de toate breslele pregătiți-vă!

Această zi nu uitați, ie sărbătoretea cea mai sfîntă a dezmosteniților din toată lumea, decî trebuie să o sărbătorim cu vrednicie!

„Citese cu deosebită plăcere, materialele în care sînt redate episoade din eroicul trecut de luptă al clasei muncitoare din țara noastră. Am citit asemenea materiale și în paginile „Flacărilor”. Fiind însoțite de fotografii, ilustrații și unsoari chiar de pînze în culori, aceste evocări sînt deosebit de sugestive. Dorese ca și pe viitor să găsească publicate în revistă, articole în care să se prezinte momente din trecutul de luptă al clasei muncitoare. Acestea sînt pentru noi, ulemiștii, un neseac la vor de învățămînt” a spus Gheorghe Covrig, maistru-sonder, la consiliul organizat de revistă noastră cu muncitorii petrolești din șchea Boldeștilor.

Tovarășe Covrig, răspundem dorinței dvs. publicînd următorul material

și bunicii demonstranților din zilele noastre, „Adevêrul” de acum 64 de ani scria: „Muncitorii erau veseli și frăția ce se vedea domnind între dîșii te făcea să uiți scepticismul și dezgustul ce te cuprinde la manifestațiile „spontane” ale guvernanților și ale opozanților de școală veche, al căror entuziasm miroase tot-d-a-una a vie sau a velniță”.

În fruntea coloanei, la 20 de pași după drapelul roșu al Clubului Muncitorilor, doi muncitori îmbrăcați în bluze purtău lozîna centrală a demonstrației: „Ajunge 8 ore de lucru pe zi”. Apoi, după muzică, veneau, în rînduri de cîte cinci, muncitorii; alături de bluzele albastre se vedeau, așa cum relatează o gazetă a vremii, „țerani mărginași... conștiinți de drepturile ce li se uzurpaseră” și studenți, toți purtînd cocarde roșii pe piept.

Miile de demonstranți porniră pe un traseu mult deosebit de traseul principal de astăzi: strada Academiei, Calea Victoriei, str. „30 Decembrie” (pe atunci Carol I.), apoi pe străvechea cale Șerban Vodă, pînă în dealul Filaretului unde — prin locurile Parcului Libertății de astăzi — se află în acele vremuri grădina „Trocadero”, locul fixat pentru serbare. Pe Calea Victoriei, prefectul poliției făcu o ultimă și zadarnică încercare de a oprim demonstrația, reproșînd celor din fruntea coloanei că nu ceruseră autorizație pentru muzică. Dar demonstranții nu se intimidară și către ora 9,30, coloana sosită în Filaret intră în grădina „Trocadero”.

Presa vremii nu ne relatează cuprînsul discursurilor ținute acolo. „Munca”, organul Clubului Muncitorilor din București, a publicat, însă, cîteva zile după aceea, o informație despre un ordin al Ministerului de Război prin care un număr de militari de la Arsenalul armatei, care participaseră la mitingul și serbarea de la „Trocadero”, fuseseră arestați și suspendați din grad. Același ziar face însă o interesantă revistă a presei burghezo-moșierești, care reflectă adîncul ecou pe care l-a produs în rîndurile populației sărbătorirea primului 1 Mai. Deși în grădina

„Trocadero” nu s-au ținut numai discursuri, ci s-a și petrecut sărbătorește, totuși, comportarea demnă a oamenilor simpli la acest fel — pe atunci încă necunoscut — de sărbătoare, a impus tuturor. Cu aerul boieresc ce-l caracteriza, „L'Indépendance Roumaine” recunoștea, cu multă amărăciune: „lucrătorii s-au distins toată ziua prin o înțelepciune cu adevărat demirată”, „Romînul”, organul liberalilor, arăta că demonstrația a avut „o

organizare bine întocmită”.

Primul 1 Mai a avut un puternic ecou în țară. Cîteva zile după serbarea de la „Trocadero” un muncitor din Huși scria ziarului „Munca” următoarele rînduri: „Serbarea zilei de 1-iu Maiu va rămîne neștearsă în mîntea-ne. În adevăr acesta serbare este piatra fundamentală a clădirii începută de muncitorii noștri...”

Acum mai bine de o jumătate de veac, în primăvara lui 1890, o poezie chema în acest fel pe părinții noștri la 1 Mai:

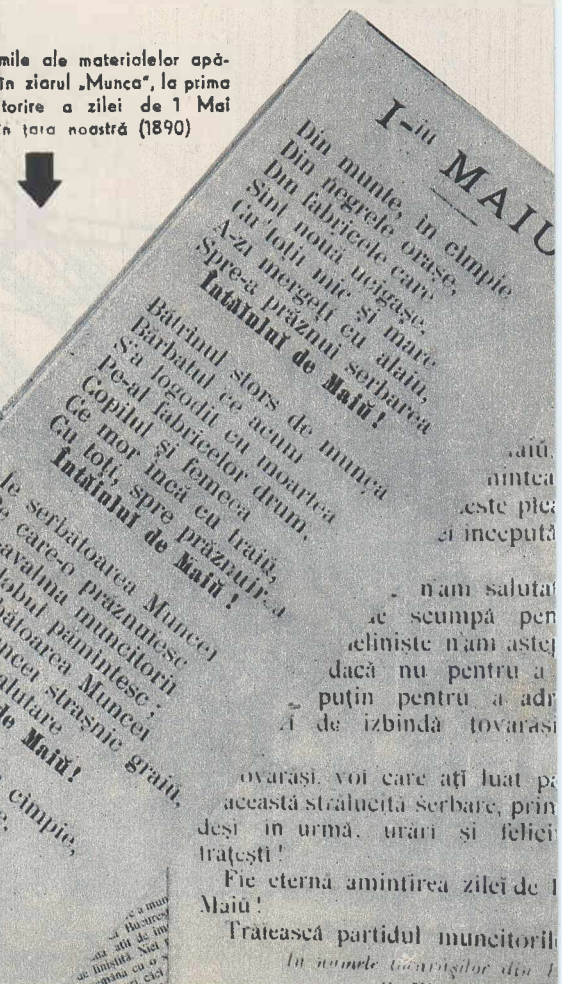
Bătrînul stors de muncă
Bărbatul ce acum
S-a logodit cu moartea
Pe al fabricilor drum
Copilul și femeea
Ce mor încă cu trai
Cu toți, la prăznuirea
Întîiului de Mai.

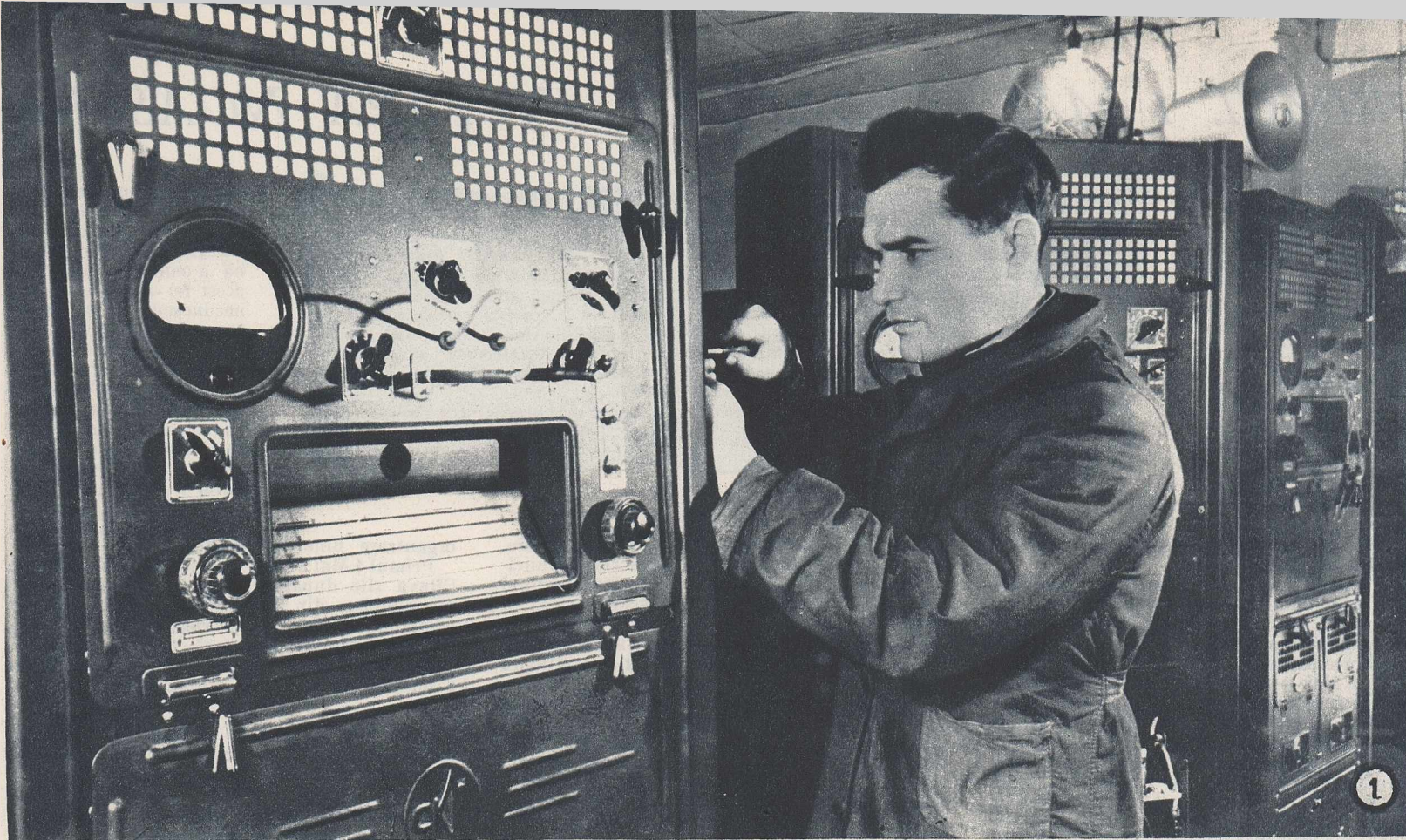
(„Munca”, 29.IV.1890)

Noi, fiii Romîniei populare, cinstim astăzi sărbătoretea primăverii în alte împrejurări decît acelea. Astăzi sărbătorim 1 Mai, în condiții de libertate, cînd clasa muncitoare condusă de partid a luat în mîinile ei frînele statului democratic-popular. Dar amintirea luptei înaintașilor noștri ne e scumpă, ne e imbold în munca și în lupta pentru fericirea, pentru pacea și înflorirea țării noastre libere.

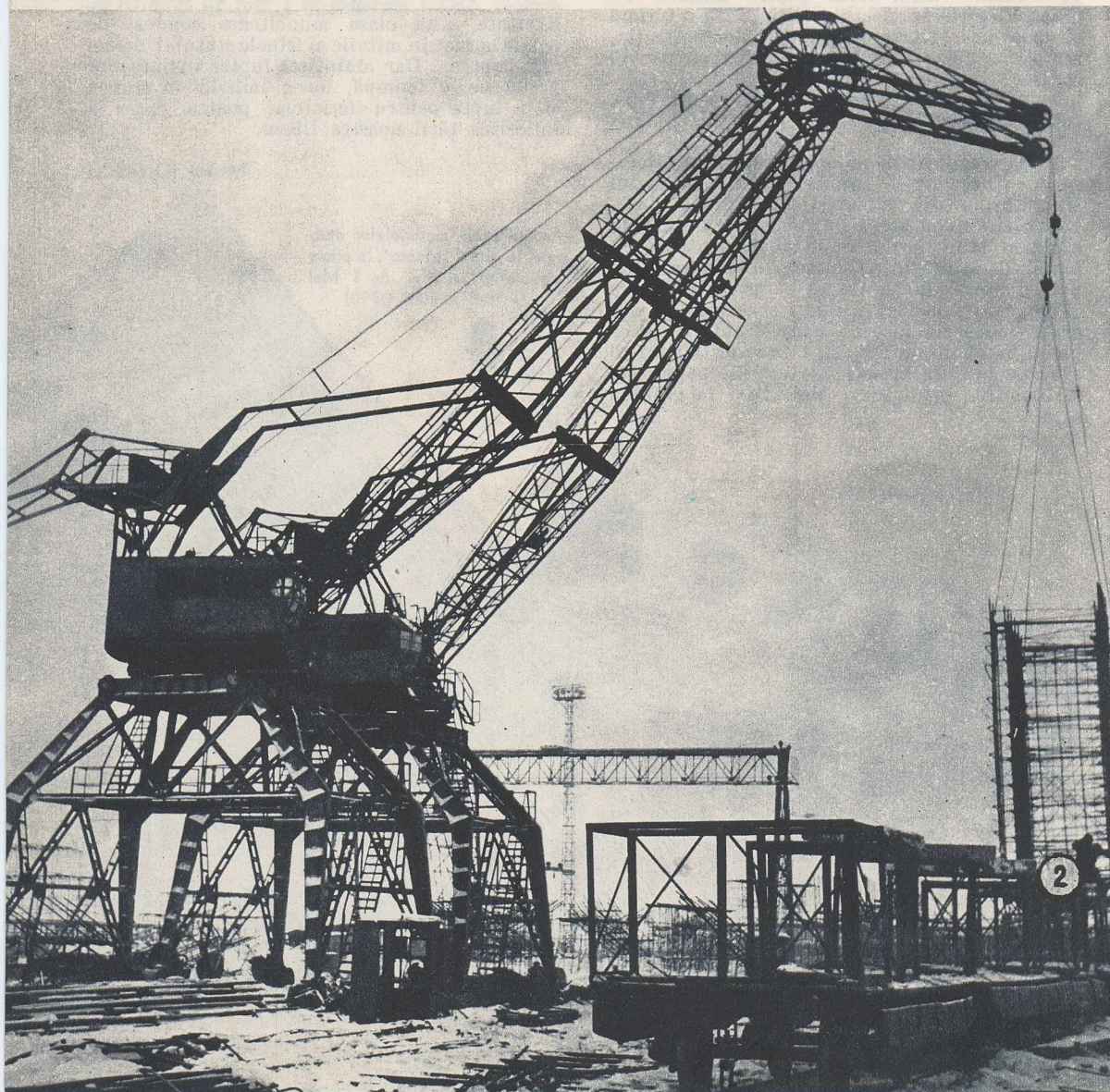
Matel IONESCU

Facsimile ale materialelor apărute în ziarul „Munca”, la prima sărbătorire a zilei de 1 Mai în țara noastră (1890)

ȚARA TEHNICII ÎNAINȚATE

„Sînt convins că pe tărîmul tehnicii există în Uniunea Sovietică extrem de numeroase realizări noi și cred că mulți cititori ai revistei „Flacăra” ar dori să cunoască cît mai multe dintre ultimele înfăptuiri ale oamenilor sovietici în domeniul mecanizării și automatizării producției în industrie și agricultură” — ne scrie tovarășul Aurel Cherecheș, agronom la S. M. T. Marghita, regiunea Oradea. Răspundem dorinței tovarășului Cherecheș, publicînd un fotoreportaj cu această temă.

O fabrică de automobile cu numai trei muncitori de schimb produce în 24 ore tot atâtea blocuri de motor câte erau fabricate înainte, tot în 24 ore, de 180 de muncitori și tehnicieni... Un furnal gigantic, în greutate de 2.500 tone, este mutat din loc și montat la o distanță de 30—50 metri... O combină autopropulsată, deservită de un singur om, recoltează un hectar de cereale în 30 de minute...

Sînt oare posibile asemenea minuni? Nu este vorba de înfăptuiri supranaturale, ci de realizările fără seamăn ale constructorilor comunismului, de succesele tehnicii sovietice înaintate!

Orînduirea sovietică a creat cele mai bune condițiuni și a deschis largi perspective pentru a putea fi aplicate, în viața de fiecare zi a omului sovietic, cele mai noi descoperiri ale științei și tehnicii, în vederea ușurării muncii omului, a creșterii productivității, a făuririi unui belșug de produse de tot soiul.

În prezent nu există în U.R.S.S. nici o ramură de activitate economică în care procesele tehnologice să nu fie supuse automatizării.

Dăm în aceste pagini cîteva aspecte grăitoare ale mecanizării și automatizării producției în U.R.S.S.

Colectivul uzinei „Kinap“ din Samarkand (R. S. S. Ūzbecă) a construit recent un aparat combinat de radio și de cinema, destinat cluburilor, stațiilor de radioficare, colhozurilor, brigăzilor de cîmp, sanatoriilor etc. Noul aparat (fotografia nr. 1) poartă denumirea „5-S. K. R. U.-100“.

Șantierul hidrocentralei de la Kuibîșev. Anul trecut se turnau aci zilnic cîte 4.000 m. c. de beton. În primul semestru al anului 1954 s-a prevăzut să se toarne zilnic pînă la 8.000 m. c. de beton, iar în semestrul al doilea, cîte 15.000 m. c. de beton pe zi.

Pretutîndeni se înalță uriașii de oțel — macaralele cu cabluri și macaralele portal (fotografia nr.

2), ale căror brațe transportă și încarcă în vagoane-platformă armăturile de oțel (piese întregi sudate) peste care se vor turna mîile de vagoane de beton.

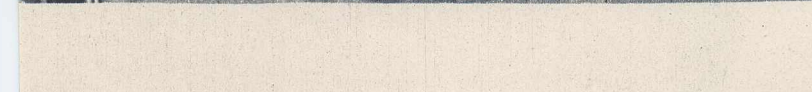
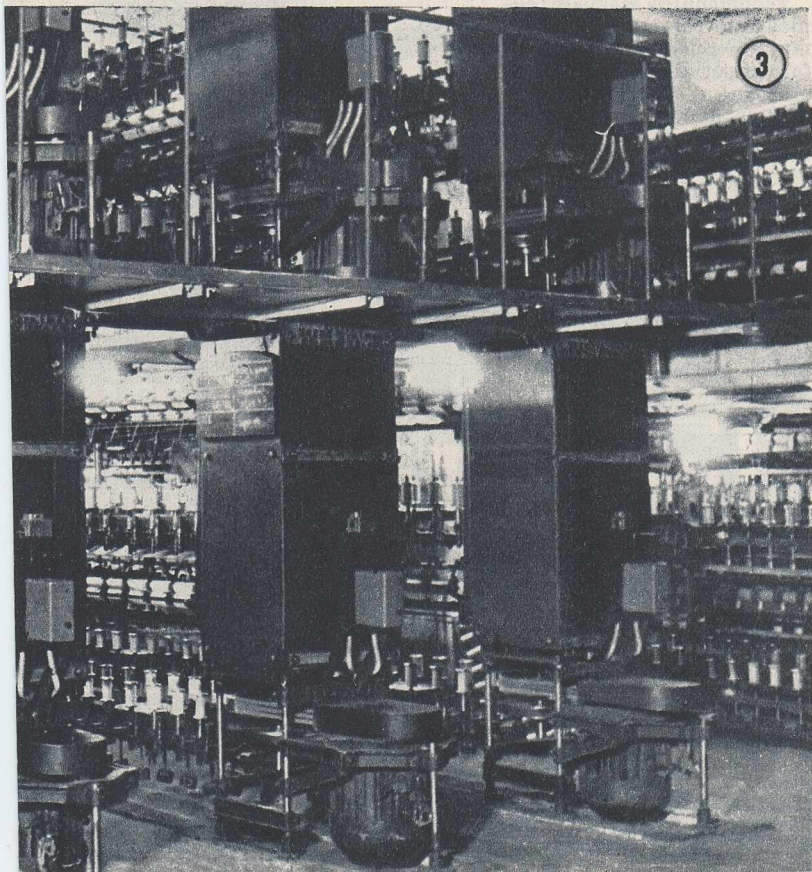
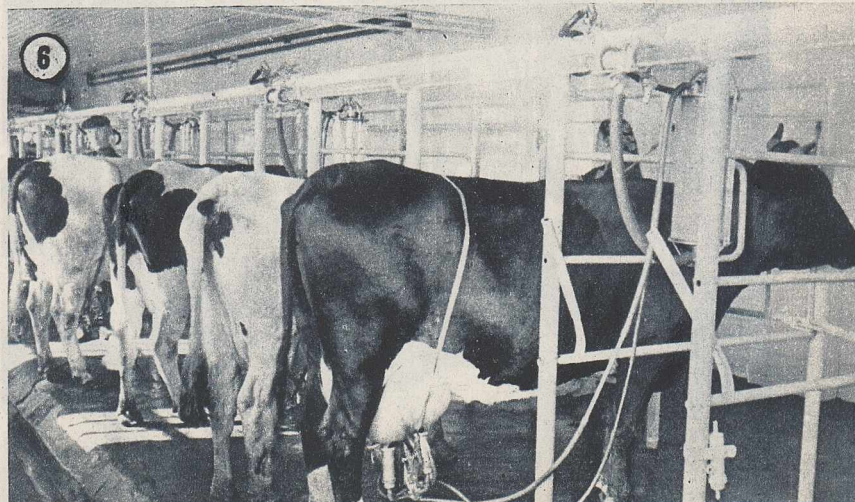
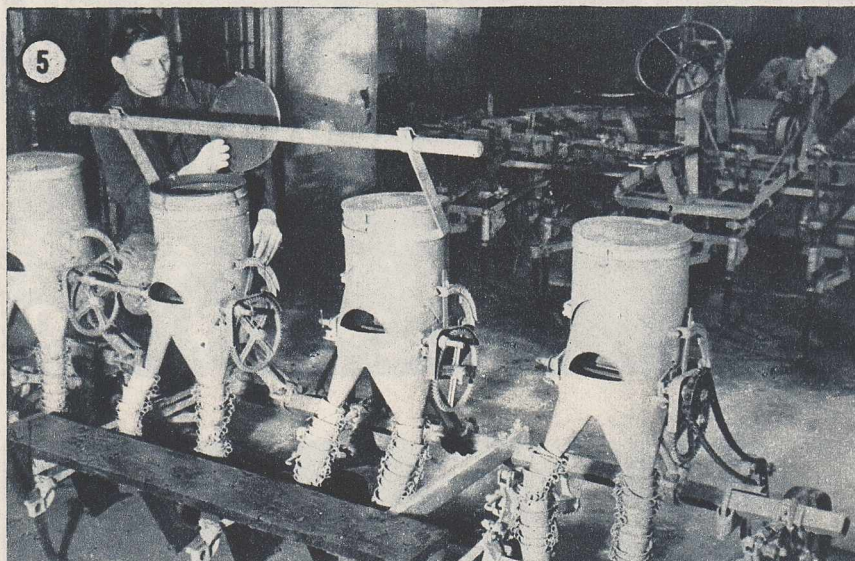
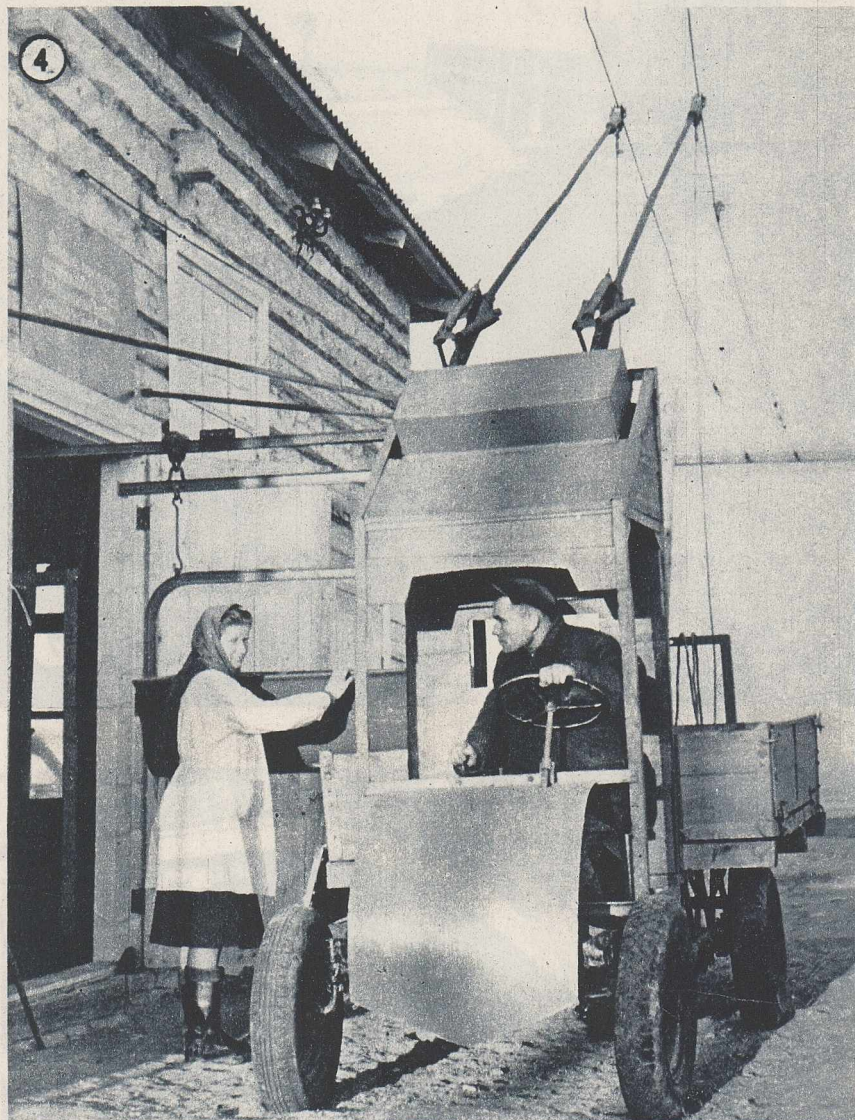
Fotografia nr. 3 ne arată cum lucrează o secțiune automată a unei mari uzine textile din Uniunea Sovietică. Acest agregat complicat, deservit numai de două lucrătoare, este o mașină automată de răsucit fire de mătase, care dă o producție cu mult mai mare decît oricare altă mașină obișnuită.

În numeroase ferme există secții de furaje unde diferitele procese de muncă sînt mecanizate. Astfel, în colhozul „Pobeda“ din regiunea Minsk a fost construită o linie de troleibus pentru transportul furajelor la fermă (fotografia nr. 4).

Pe lîngă zecile de mii de mașini cu care au fost înzestrate parcurile de mașini și tractoare ale S.M.T.-urilor, se numără și noul cultivator prevăzut cu un dispozitiv de hrănire a plantelor (fotografia nr. 5), fabricat de uzina de mașini agricole „Krasnîi Aksai“ din Rostov. Acest agregat agricol este destinat lucrărilor de întreținere între rînduri și de hrănire suplimentară a culturilor de legume. El cuprinde terenul pe o lățime de 2,8 metri și sapă la o adîncime de 15 cm., avînd o capacitate de lucru de 11,50 ha. în 10 ore.

În fermele multor sovhozuri și colhozuri se folosesc în prezent pe scară largă aparate electrice de muls, care permit ca producția de lapte să crească, mulsul să se facă rapid și cu o economie simțitoare de muncă manuală (fotografia nr. 6). Printr-o instalație specială, laptele muls cu aceste aparate se scurge spre vasele de colectare. Munca crescătorilor de vite este astfel mult ușurată, iar cele mai stricte reguli ale igienei sînt respectate.

La executarea vastelor lucrări de irigație în regiunile lipsite de umiditate, în locul muncii manuale se folosesc puternice mașini de săpat șanțuri (fotografia nr. 7).

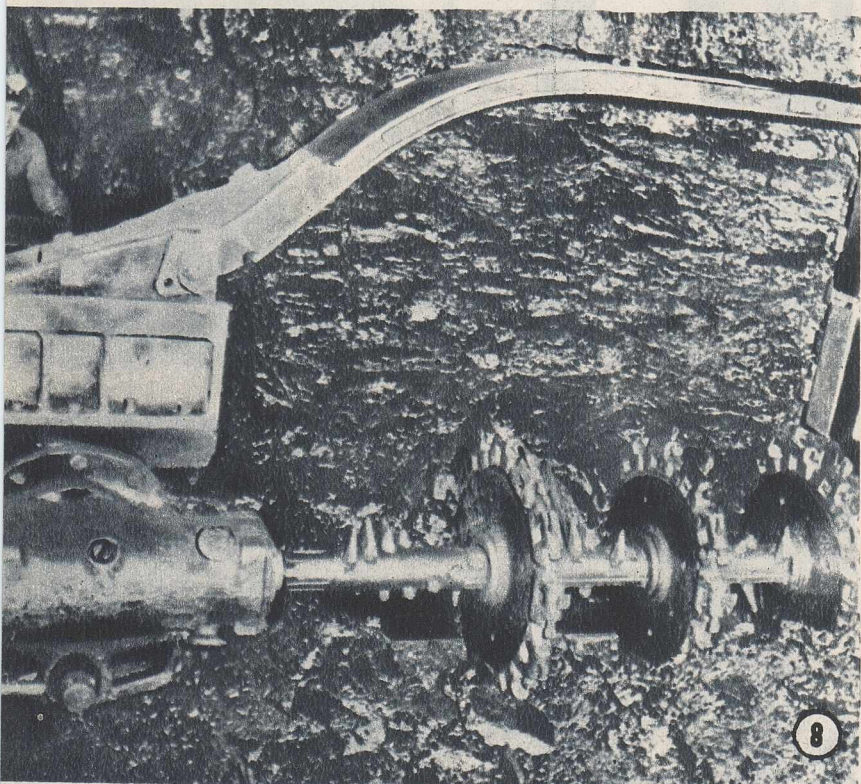

Ca și în multe alte mine din Uniunea Sovietică, la mina Certinskaia-1 din bazinul carbonifer Kuznețk (Siberia de est), toate operațiunile sînt mecanizate.

Mașina automată din fotografia nr. 8 fărâmițează blocurile de cărbune din adîncuri și încarcă cărbunele în transportoare.

Mecanizarea totală a producției dă rezultate dintre cele mai bune și la fabrica de încălțăminte „Proletarskaia pobeda” din Leningrad (fotografia nr. 9).

Specialiștii sovietici au construit încă o mașină minunată pentru defrișarea terenurilor împădurite care conțin zăcăminte de turbă. Această mașină (fotografia nr. 10), produsă de uzina din Ivanovo, nu este altceva decît un excavator original, prevăzut cu un puternic motor Diesel, care pune în mișcare o freză circulară pentru tăierea copacului și un mecanism pentru a împiedica prăbușirea trunchiului. Excavatorul taie arborele la rădăcină, apoi încarcă și transportă copacii, lăsînd în urma sa o alee lată de 14 metri; mașina înlocuiește munca a 120 tăietori de pădure.

Amploarea uriașă a mecanizării și automatizării procesului de producție în U.R.S.S. reflectă cum nu se poate mai bine posibilitățile largi oferite de sistemul economic socialist folosirii de către cei ce muncesc a tehnicii celei mai moderne.

Nicăieri în lumea capitalistă nu poți întîlni asemenea grijă față de om, asemenea preocupare de perfecționare a procesului de producție în folosul omului, a mijloacelor de producție. Marii rechini ai capitalului nu numai că nu se gîndesc la crearea de condiții mai bune de muncă, dar, ori de cîte ori au interesul, frînează prin toate mijloacele introducerea oricărei îmbunătățiri tehnice ce ar amenința să scadă cît de cît profiturile lor monopoliste.

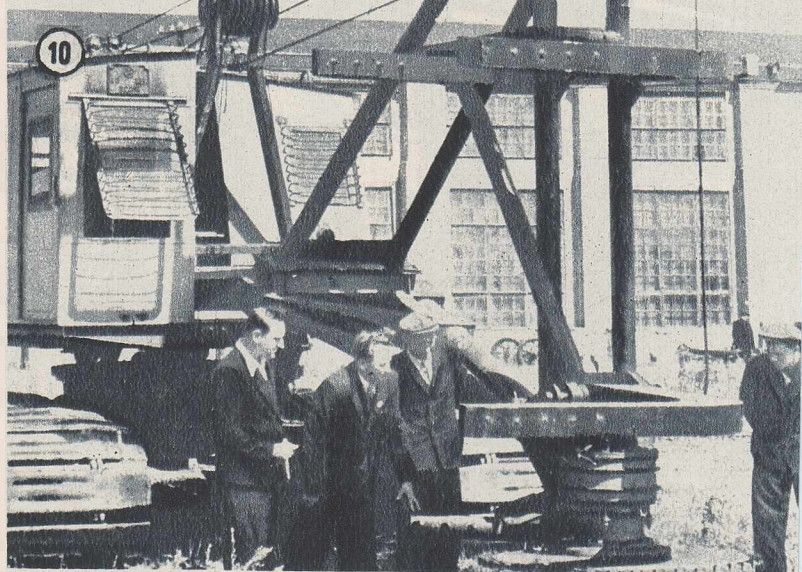
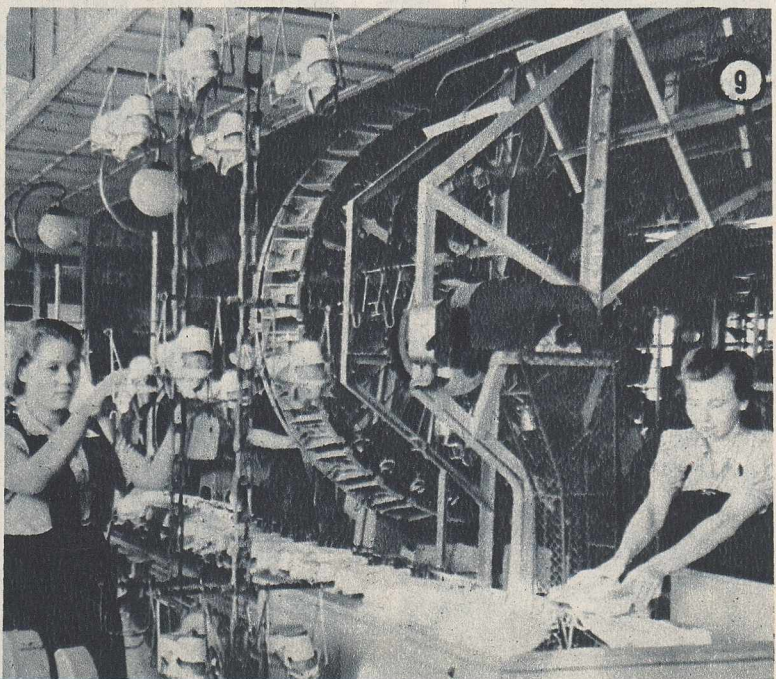
Fenomenul de stagnare tehnică este caracteristic sistemului economic capitalist în faza imperialismului. „Numai cine nu a fost vreodată la uzinele de automobile Ford

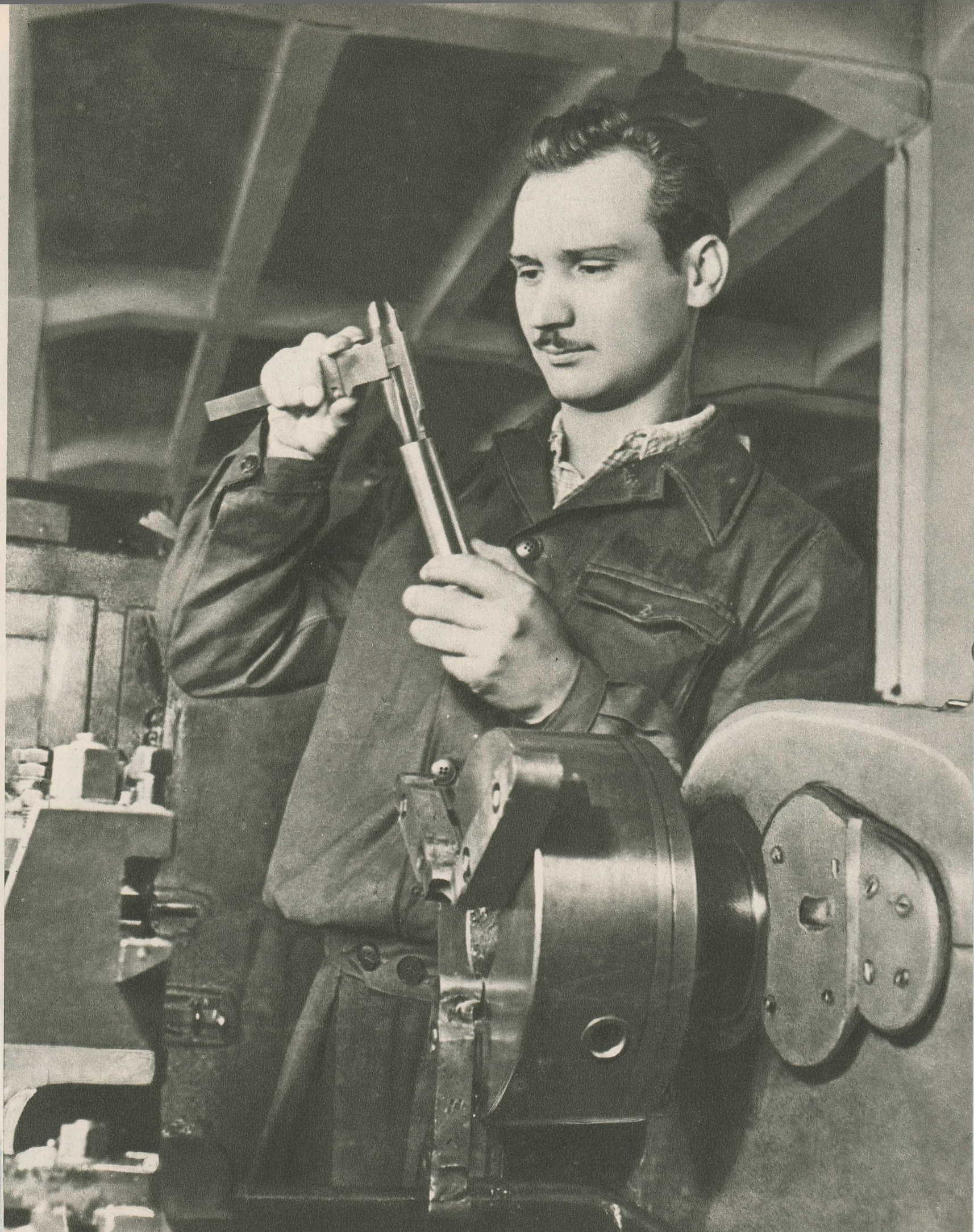
și cine le cunoaște numai din paginile presei americane — scria nu de mult muncitorul ucrainean N. Iatenik, care a trăit mai mulți ani în America și apoi s-a repatriat în U.R.S.S. — poate să creadă că acestea sînt întreprinderi organizate, civilizate. În realitate, atelierele, secțiile și sălile sînt murdare, pline de vechituri, sînt prost luminate și peste tot domnește dezordinea. Se produc multe accidente de muncă. Sînt dese cazuri cînd, din cauza muncii deosebit de încordate, muncitorii mor chiar în timpul lucrului la banda rulantă.”

Mașinile uzate nu sînt reparate, utilajul vechi nu este înlocuit, patronii refuză să asigure condiții de lucru mai omenești muncitorilor din minele de la Pittsburgh (S.U.A.), ca și celor din minele de sulf din Sicilia, din catacombele de salpetru din Chili, din fabricile de tutun din Turcia, sau din regiunile petrolifere din Iran.

Ca de la cer la pămînt se deosebește viața obidită, plină de suferințe, a muncitorilor-sclavi din țările capitaliste — de viața fericită și îmbelșugată a oamenilor sovietici, stăpîni ai tehnicii înaintate.

Deoparte jugul capitalist — de alta, viața liberă a oamenilor liberi cu adevărat!

Vasile Caisin, responsabilul brigăzii numărul 1 de producție de la fabrica I.C.A.R., brigadă fruntașă pe Capitală, a realizat mai multe inovații printre care și un dispozitiv pentru tăiat la strung găuri excentrice.

Echipele artistice de amatori valorifică din plin frumusețea jocurilor noastre populare. Tinerii din echipa de dansuri auzinelor „Sovrom-utlaj petrolifer” din Reșița execută un dans bănățean.

Moment

O, casă mică, părintească,
și-ai tras șindrila pe-o ureche,
și-i galben focul ușii, iască...
Doar poarta-i mîndră, că-i mai veche.

Și zarzărul și-a schimbat locul,
de cînd am tot lipsit de-acasă.
A plîns bătrîna, făcînd focul
în iarna de război, colfoasă.

Și lată-aici mi-a fost chilia!
Adolescență, vise roze.
Tot mai păstrează prăfăria
o urmă-a ramelor cu poze.

Stă soba, cam rînjind la mine,
cu plîmă arsă, ciuruită.
De amintiri, ca de ciorchine,
mi-este chilia făvînită.

Pe unde-s — chipul drag de fată
și prima rimă la „amor”?
De le-aș vedea din nou vreodată,
ce-aș mai roși în fața lor!

Dar nu-s, și fata n-o să vină
din urma cadrei din perete.
Doar mama vine cu-o vecină:
— Hai, vrem să vîrșim, băieții!

Pe-acasă ești de-o săptămînă
și răscolești într-una lada.
Mai bine la hîrleju-n mînă.
Nu vezi că s-a topit zăpada?

Primăvara

Nu uit nicicînd, dar cînd e primăvară
și les copii, la bile, pe maidan,
cînd ploaia ciocănește-n pomi, ușoară,
simt, mai adînc, că sînt de neam țăran.

Acolo-n Bărăgan, copilărie,
la cumpăna fîntîni te-am lăsat!
Știam că-n curte e-o gospodărie...
Și azi gospodăria-i cîț un sat!

Văd iar: conacul alb și eleșteul...
Nu s-au clintit din loc. Doar că acum
prin soli de fier, de-acolo Semeteul
dă vești că primăvara e pe drum!

Iar golăneșii, ce fugeau la scaldă,
trec azi pe cîmp, arînd, stăpînituri.

„Cercul literar al școlii noastre desfășoară o viață activă. În ultima vreme au fost făcute recenzii asupra unor lucrări literare, ce ne-au fost de un real folos. Acum, odată cu venirea primăverii, acest anotimp al tineretului, noi, membrii cercului literar, am hotărît să ținem o ședință a cărei temă să fie: „Primăvara în poezia noastră nouă”. De aceea noi rugăm revista „Flacăra”, care ne-a ajutat în repetate rînduri prin materialele literare apărute în paginile sale, să publice într-unul din numerele viitoare poezii în care să se cînte primăvara” — ne scrie tovarășa Gabriela Achimescu, elevă în clasa IX-a F, a Centrului Școlar 2,10,13 din București.

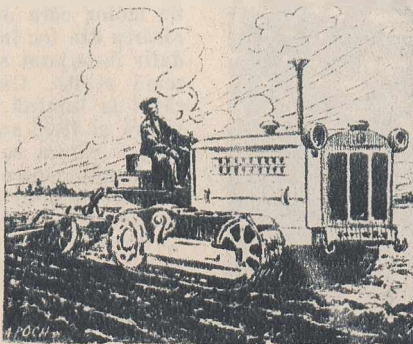
Publicînd această pagină cu poezii de Mihu Dragomir — dintre care unele au ca temă primăvara — satisfacem cererea tov. Gabriela Achimescu.

Ca inima e pîinea nouă, caldă,
în vastul Bărăganului cuptor.

Copilărie, jalea-ți să se-ascundă!
O, primăvara cînd îmi rîde-n geam,
aș vrea să torn, în tot ce fac, o undă,
din cîntul muncii de pe Bărăgan!

Tractoristul

Noaptea, cînd cîmpul se strînge
sub vînturi uscate și reci,
cînd pasărea beznei mai plînge,
cînd boaba-ngropată se mișcă,
pregătind spice și teci, —
tractoristu-l încă de veghe,
dînd strecoale mașinii, tăcut.
Duduitu-înfundat, cunoscut,
ți stăruie încă-n ureche.
Pe frunte lucrește sudoare, ulei.
Își șterge picurii grei
și iar îngenunche-n noroi,
pipăindu-și tractorul.
Unde e luna? A prins-o iar norul?
Vin ploii?
Adorme-ngrijat, și tîrziu...
Depart e fata cu păru-arămiu,
dar zilnic, pe-o coală cîț largă cîmpie,
cu cinci ascuțite condele-n brăzdere
ei scrie
și ei, și celor de-acasă, scrisoare.
Și-l greu și frumos primăvara,
prin vînturi, și soare, și ceață,
și-l iar dimineață,
și iarăși se-apropie seara.
El, brazdă cu brazdă, își rînduie țara.
Și-n ceasul de-amiază
cînd soarele-ncins
lumina pe cîmp o revarsă,
blondă ca untul pe plîne întins,
flăcăul se-oprește o clipă în loc.
E greu primăvara...
Dar mîine...
Pe-ntînsul arat,
roșcate, de foc,
cresc noile grîne...
Și, ochii-nchizînd, tractoristul
presimte miros feciorelnic de pîine.

Peisaj gorjan

Se tolănesc pe creste sîfnei verzul,
ca niște gușteri mari, ieșiți la soare,
și cîntă stejărișu-n limba lui,
clădind Tismanei bolte de răcoare.

Pe vaduri vechi, de după bolovani,
scot capul tufele de fragi, mirate,
și socotînd de-aftea-amar de ani
o ghionoaie ceasu-n codru bate.

Depart e, satul rîde, luminos.
Ghicești mușcatele-n ferești, focoase.
Un tren cîț statu-palmă cară-n jos
buștenii-n care dorm podeșuri, case.

La chiuitul lui, din mii de guri
răspunde codrul, muntele și valea,
și parcă-n jur les cete de panduri
ce-au străbătut, pe-aici, cu Tudor, celea.

Privesc, printre frunzare, către noi,
cum mergem cu Tismana vorbărează.
Ce căutăm spre piscul ros de ploii,
unde-au avut, pe vremuri, fortăreață?

Dar cum trei tăietori, lîngă-un izvor,
și-mpart, pe plan, pădurea seculară,
pandurii-ascultă la nepoții lor,
stăpîni pe veci peste întreașa țară.

Sărutarea

Tîrziu, și-orașu-n vîfor plînge.
Îmi crapă tîmplele de ger.
În brațe crivățul mă strînge
și-mi dă sărutul lui de fier.

Trolenele clădesc pe stradă
un alt oraș, cu case noi,
prin care viscolu-n paradă
tot cîntă-n trîmbițe de stoi.

Și gem salcîmii frînji de-alice,
urlînd coboară polul nord.
Abia mai merg, bătuț de bice:
— orașul, mîine, va fi mort..

Și lată-n colțul străzii mele,
doi tineri stau, de gar nîzai,
parcă pe cer e lună, stela,
stau, piept la piept, ca-n luna mai.

Și viscolu-n turbare șipă,
dar el, rîzînd, s-au sărutat.
Și-oprindu-mă în loc o clipă,
pîn'la pămîni l-am salutat.

POPORUL EROU

de V. BIRLĂDEANU

Am cunoscut bravul popor coreean în zilele grele ale agresiunii imperialiste americane. Ca membră a unei delegații de oameni ai muncii din R. P. R., am fost în „Țara Dimineților Proaspete”, atunci când bubulau neșterile, când avioanele americane semănau funuriile pretutindeni. Am văzut oameni morții, eroii cotropitorilor sîngerosi. Am rezistînd eroic cotropitorilor sîngerosi. Avea 17 ani și lupta pe front de la începutul războiului. Era înfrîngătoare de elisă. Fusese arsă de napalm, și de atunci o urmărea o singură dorință: să-și recapete vederea pentru a putea lupta mai departe contra cotropitorilor patriei sale. Acum, cînd pe pămîntul Coreei urgia războiului a încetat, m-am interesat mult să cunosc felul în care prietenii noștri coreeni își reconstruiesc patria. De aceea vă rog să publicați în revistă un asemenea material.

Carmen MUREȘAN
inginer în sectorul mecanic
al uzinei „23 August”

Publicăm reportajul alăturat, satisfacem dorința exprimată în scrisoarea adresată redacției noastre de către tovarăsa Carmen Mureșan.

Carul Coreei și-a recăpătat limpezimea de odinioară. Pacea a învins războiul. În munca de reconstrucție a țării poporul coreean simte din plin ajutorul internaționalist al Uniunii Sovietice, al poporului frate chinez și al celorlalte popoare ale lagărului păcii și socialismului. În fotografie: voluntari chinezi ajută la reconstrucția unui pod de cale ferată distrus de aviația americană.

— Dumneata nu ești Tan Un Sil?

O fată mărunță de stat, cu obraji rotunzi și ochii mici caprui, pierduți sub sprincenele groase, întoarse capul cu mirare spre mine. Acum o puteam vedea mai bine, îi puteam distinge frăsăturile. Da, ea era, vestita țesătoare, Eroina a Muncii a Coreei democratice.

Tan Un Sil mă recunosc și-mi întinse mîna cu căldură. Ne îmbrățișarăm ca doi vechi prieteni. Scena aceasta se petrecea în dimineața însoțită de 15 august 1953, la două săptămîni după semnarea armistițiului de la Panmunjon, în piața unde avea să se desfășoare parada închinată celei de a opta aniversări a eliberării Coreei de către glorioasa Armată Sovietică.

Pe Tan Un Sil o cunoscusem cu doi ani în urmă. Ne întîlniserăm la Moscova. Ea făcea parte dintr-o delegație coreeană care venea spre patria noastră, iar eu dintr-o delegație romînească, care se îndrepta spre Coreea. Întîlnirea aceasta sub stelele rubinii ale Kremlinului s-a întipărit adînc în amintirea fiecăruia dintre noi. De ea ne-am adus aminte în primul rînd în dimineața revederii, la 15 august.

Din vorbă în vorbă Tan Un Sil îmi povesti apoi despre munca țesătorilor în anii crunți ai războiului.

„Nici o clipă n-au tăcut războaiele de țesut ale fabricii noastre. Și n-au tăcut nici războaiele altor zeci de fabrici. La început în evacuare, apoi în adîncul pămîntului, sub stîncile de granit, au muncit oamenii noștri zi și noapte, fără răgaz. Pînă am biruit...”

Îmi vorbi apoi cu un entuziasm care strălucea nu numai în cuvinte, ci și în priviri, în gesturi, în totul. — despre noua fabrică textilă din Phenian, a cărei construcție începuse chiar din prima zi după semnarea armistițiului...

„După orele de muncă în fabrica subterană, textiliștii noștri se duc să facă ore de muncă voluntară pe șantier. Vor să vadă terminată fabrica în cît mai scurtă vreme...”

...A doua zi plecai spre șantier. Drumul șerpuia de-a lungul unei căi ferate, apoi o cotea la stînga, printre platani care își scuturau frunzișul bogat deasupra capetelor noastre. Din ruinele și mormanele de moloz care mărgineau drumul, răsărea din loc în loc cîte un trandafir îmbujorat sau cîte o erizantemă zveltă. Cum de au putut răzbi la lumină, în cimitirele de piatră și fier, aceste gingașe flori asupra cărora se rostogolisera nu odată năprasnice grindini de foc? Nimeni nu ți-ar fi putut răspunde la această întrebare. Dar ele — florile — străluceau în lumina îmbătătoare a soarelui ca un simbol al biruinței vieții asupra morții.

Ajunserăm pe șantier. Forfota obișnuită a unui asemenea loc de muncă era și ea plină de semnificații adînci. În Coreea se construiește! Cît de mult înțeles cu-

prind aceste vorbe, simple în aparență, pe pămîntul sfirtecat de cotropitorii Țării Dimineților Proaspete. Oamenii munceau cu atîta pasiune, cu atîta îndrăjire, încît aveau impresia că — deși munca se desfășura în condiții grele, complicate de lipsa unor importante materiale de construcție — construirea fabricii va fi o jucărie.

Inginerul Pak In Ha, un om în vîrstă, căruia avîntul și înflăcărarea constructorilor îi redasero parcă ceva din tinerețea de odinioară, îmi spunea:

— Cu un asemenea entuziasm în muncă poți să miști și munții din loc. Lucrează mulți tineri pe șantierul nostru, unii chiar în muncă de răspunderă. Privește-o pe fata aceasta! O cheamă Li Men Ok. Este inginer-șef al biroului de studii și proiectări care a elaborat proiectul fabricii noastre. Ce ferice pentru ea! Să vezi cum, sub ochii tăi, capătă întruchipare vie planurile pe care le-ai visat ani de-a rîndul!...

Zilele trecute am citit în ziare despre izbînzile prietenilor mei de pe șantierul fabricii textile din Phenian. Construirea fabricii nu este chiar o jucărie, dar înaintează cu pași uriași. Nu va trece multă vreme, și această uzină — unul din cele mai mari combinate textile ale R. P. D. Coreene, cu cîteva țesătorii, filatură, vopsitorie, fabrică de apretură, finisaj și o fabrică de articole de galanterie — va fi gata.

În general, întreaga industrie textilă coreeană cunoaște în prezent un extraordinar avînt. Înainte de război, în Coreea de nord nu existau decît 750 războaie de țesut. Numărul acestora se ridică acum la 3.000. Uniunea Sovietică va livra R. P. D. Coreene 2.250 războaie de țesut automate, construite după tehnica cea mai nouă.

...Îmi aduc aminte că în zilele cînd încă mă mai aflam pe teritoriul Coreei, venise vestea că Uniunea Sovietică acordă drept ajutor pentru refacerea R. P. D. Coreene, un miliard de ruble. Marea artistă a poporului coreean, balerina „...”: Li, mi-a declarat

— Avînd asemenea prieteni adevărați ca Uniunea Sovietică, China Populară și celelalte țări de democrație populară, sîntem siguri că patria noastră se va refăce rapid... Cuvintele lui Toi Sen îmi sînt adevărate zîmbic de fapte.

Ajutorul frătesc al Uniunii Sovietice constituie pentru oamenii Coreei libere nu numai un puternic sprijin material, ci și un izvor de entuziasm, de încredere în forțele lor, în forțele marelui lagar al păcii. La fel și ajutorul Chinei Populare, și al celorlalte țări de democrație populară.

De fiecare dată cînd citeșe în ziare cîte-o veste despre refacerea Coreei de nord, îmi apar în fața ochilor imagini din timpul cîltătoriei mele prin acele meleaguri. Erau primele zile de după victorie. Pacea filîna cu aripele-i albe

CONSTRUIEȘTE

asupra pământului înșingurat. Erau primele zile ale refacerii.

Zilele trecute, telegramele vesteau noi succese ale feroviarilor coreeni. De când a sosit un nou lot de locomotive chineze, a fost considerabil sporit transportul la șantiere al materialelor de construcție și mașinilor sosite din U.R.S.S., R.P. Chineză și din țările de democrație populară. Incepând din prima zi a acestui an, mecanicul de locomotivă Kim Ghi Tun, de la secția de cale ferată Manpo, conducând o locomotivă de fabricație chineză, a dublat tonajul vagoanelor încărcate cu marfă pe care le conduce zilnic. Mi-am adus aminte — citind această veste — despre unul dintre primele trenuri din timp de pace în care am călătorit de la Phenian la Vonsan. Au trecut doar șapte luni de atunci și transporturile în R.P.D. Coreeană s-au normalizat aproape în întregime. Cu aceeași înflăcărare cu care au luptat în timpul războiului pentru a menține necontenit legătura între front și spatele frontului, feroviarii coreeni luptă azi, în vreme de pace, pentru a sprijini din toate puterile reconstrucția țării.

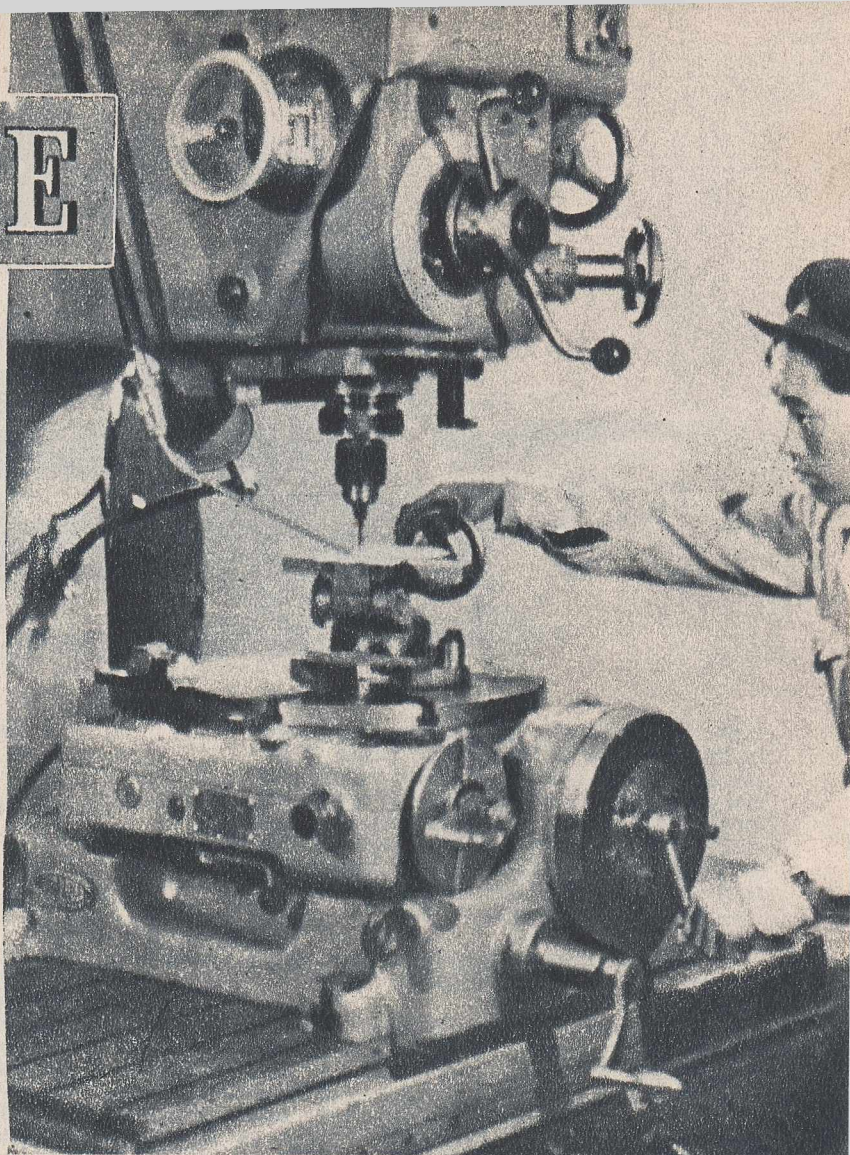
Întregi orașe ale Coreei de nord se refac prin efortul entuziast al populației. Mi-aduc aminte cu câtă pasiune ne vorbea președintele Comitetului Popular al Phenianului, despre planurile de reconstrucție ale orașului-erou. Chiar o zi după semnarea armistițiului, am văzut muncitorii lucrând cu râvnă la punerea temeliei noului teatru dramatic și la refacerea Universității „Kim Ir Sen”. Multe dintre planurile care erau atunci numai pe hârtie, astăzi au căpătat întruchiparea vie a zidurilor. Dar nu numai Phenianul cunoaște freacățul recon-

strucției. Toate orașele Coreei de nord reînvie din ruini.

Din ruini reînvie și străvechiul oraș coreean Hamhîn, situat pe coasta răsăriteană a Coreei. Cotropitorii au distrus în oraș peste 97% din clădiri, 41 școli, 7 cinematografe și două teatre. Spitalele și alte instituții medicale au fost șterse de pe fața pământului.

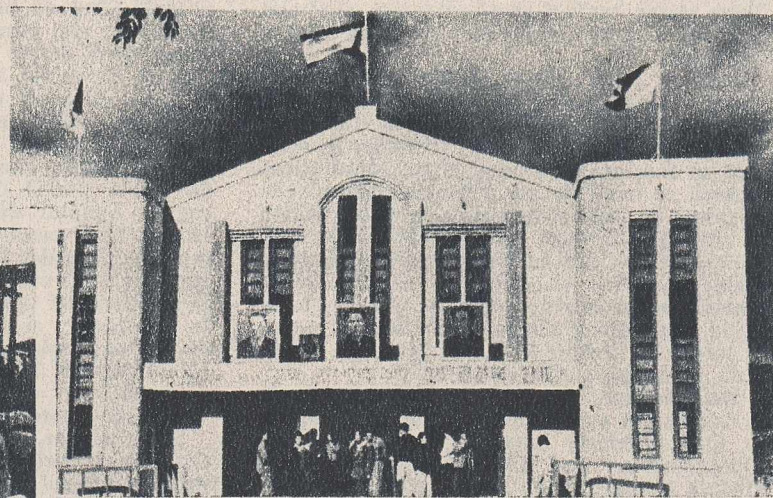
În prezent funcționează în oraș o universitate, cinci școli tehnice, nouă școli medii, douăsprezece școli elementare și o școală pentru cetățenii de naționalitate chineză. Trei cinematografe și un teatru dau reprezentații zilnice. 81.000 muncitori și funcționari au fost mutați din adăposturi subterane în clădirile de cărămidă sau de lemn, construite în ultimele luni. S-au deschis 78 magazine de stat. O mare fabrică de cărămizi a fost pusă în funcțiune la numai șapte zile după încheierea armistițiului, pentru a produce cărămizile și țiglele necesare reconstrucției orașului. Un mare cuptor, care poate să producă dintr-odată 500.000 cărămizi, a fost terminat în noiembrie și s-a început imediat construirea altui cuptor cu aceeași capacitate. Fabricile textile, de cauciuc și altele, care au funcționat în timpul războiului sub pământ, se refac într-un ritm rapid. Unele au și început să producă.

...Se refac uzine. Se refac școli. Se refac teatre. Coreea democrată renaște din ruine într-un ritm de care se minunează toate popoarele lumii. Poporul care s-a împotrivit cu eroism cotropitorilor înarmați până în dinți, poporul care și-a apărât vitejește libertatea, dreptul la o viață independentă, își înalță din cenușă o patrie mai puternică și mai frumoasă ca oricând. În R.P.D. Coreeană răsar din nou „diminețile proaspete”...

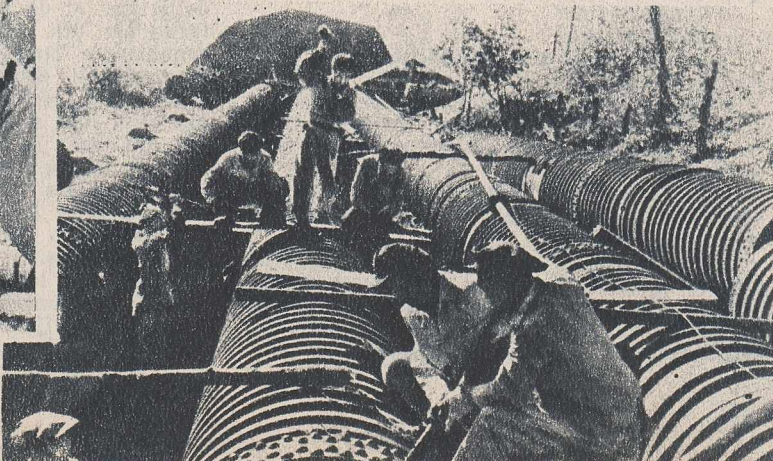
În fabricile reconstruite munca este în toi. Până nu de mult muncitorul fruntaș Toin Von Vin lucra într-o uzină subterană. Acum el și-a reluat munca în fabrica în care lucrase înainte de începerea războiului.

Una după alta sînt reclădite casele de cultură, bibliotecile, teatrele, cinematografele distruse de aviația americană în Coreea de nord. În fotografie: clădirea complet reconstruită a unui dintre teatrele din orașul Cendin.

Soldoții unei unități nord-coreene, participând la lucrările de înălțare a tinerelor unei fabrici distruse de bombe.

Cu o repezițiune uimitoare sînt refăcute și hidrocentralele lovite de aviația americană. În fotografia noastră, un aspect din munca de nituire a conductelor unei hidrocentrale

GROAPA ORBILOR

- povestire -

de

Eusebiu CAMILAR

Ilustrații de Viorel RADU

La noi la Ghinda, gospodinele au obicei, în lungile nopți de iarnă, că se adună în șezătoare. Stau pe-acasă doar cele ce pun somnul mai presus de toarcerea fiuoarelor și cele cu firi închise. Inșă, la noi la Ghinda, astfel de femei sînt rare. Să stai în loc și să le tot privești: cum se arată în prag voinice și zîmbitoare, cu furcile de tors la subsuoară, spun cu toată inima:

— Bună seara... să crească claca mare...

— Să crească! răspunde gospodina do casă. Iar la vară, cinepa să fie înaltă cît fetele!

După ce se rînduiesc pe lăți, cît mai îngrămădite ca să fie loc pentru toate, încăperea se umple de muzica dulce a fuselor, obrajii se înclină ușor pe umeri și așa stau femeile rînduite ca icoanele. Le ci-tești firea pe obraji. Fetele își țintesc ochii albaștri în depărtare și-n vreme, către hore trecute și către feciori care le vin cu greu în prag, seara, de cînd spulberul a astupat cărările. Stînd așa, parcă ascultă cobze și țambaluri. Gospodinele tinere sînt un pic încrunțate către grîjile de-acasă. Zbirnițul fuselor îl acopăr uneori oftările babelor, troznete focului și cavaleria sălbatică a vijeliei. Toate tresar, înșă, și caută către ușă, cînd aud cum își scutură ciobotele în tindă Ichim fluerarul.

Înalt și puțin cărunt, badea Ichim are pe obraji roșata sănătății, iar ochii de argint viu arată că n-a stat tolănit pe prispă la vîrsta cînd se bat drumurile mîndrelor. Oriunde, în orice casă ar fi adunarea de gospodine, badea Ichim o caută cu ochii pe una, Frivonia; cum o vede se așază pe laltă și încăperea se umple îndată de cîntări. Zbirnițul fuselor se întrerupe cînd își scoate de sub mîntean fluerul lung de aramă, iar cînd și-l pupă pe muștuc, și dă aramei înțitile sonuri, fetele își pun fusele în poală, gospodinele tinere se luminează, babele se așază cu bărbile în pumni. Și cîntă Ichim, pînă s-aud strigările cocoșilor.

Mai dăunăzi, seara, cînd șezătorea era la Frivonia, ușa s-a deschis deodată și s-a arătat în prag o femeie lungă și uscată, poreclită Ciocănițoarea. Era înfășurată de la grumaz pînă la glezne într-un suman șters, încins cu o funie. Ichim și-a întrerupt cîntecul, printre gospodine a trecut un murmur:

— Ciocănițoarea?...

— Ciocănițoarea!

Toate se întoarseră întrebătoare spre gospodina de casă.

— Cu bună seara, Frivonie! rosti Ciocănițoarea cu un zîmbet plin de umilință. Nu știam că ai în seara asta adunare de gospodine... Bucuroasă de oaspeți?

— De ce nu? răspunse Frivonia abia ascunzîndu-și sila. Se întrebă: „oare ce vrea să-mi mai spună holera?”

Ichim vru să-și pupe fluerul, să zică altă cîntare, dar rămase cu el în mînă. Gospodinele stăteau cu ochii ațintii spre obrazul Ciocănițoarei. Toate se întrebau cum de venise la casa Frivoniei, în țirzie noapte. Să se știe:

Oamenii muncii de la oraș urmăresc cu deosebit interes transformările ce se produc în viața satului. Nenumărați cîntori printre care și tov. Raț Teofil, frunțaz în înfracerea socialisă la uzina de tractoare din Orașul Stalin, Elena Grozea, președinta comitetului de luptă pentru pace numărul 72 din București, și alții, își manifestă dorința de a citi în paginile revistei materiale literare axate pe tema luptei pentru pace la sate. Răspundem acestor cereri, publicînd povestirea scriitorului Eusebiu Camilar.

femeile de la noi din Ghinda au asupra acelei lungane o nelstovită vrajbă, ca asupra tuturor băutorilor de sudoare. Le snopise fără milă, în trecuți ani cînd bîntuise potopitorul foc al arșiței și pe cînd le ucidea păduchele cu cruce neagră! Cînd da bani cu camătă și faină cu împrumut era pîinea lui dumnezeu. Spunea vorbe mari despre cumpele timpului, arătînd că ele se pot înlătura numai prin facerea de bine. În nopți țirzii, trecătorii și vecinii o vedeau stînd în dreptul geamului, între două făclii aprinse, așa sta, cu părul despletit, plecată asupra unui ceaslov și de suspine își da inima afară! Cînd grăia despre Cristos, copilul bunului dumnezeu, așa se îmblinzea la glas, încît parcă un fecior de-al ei ar fi urcat muntele Craniilor lăcrămînd sub birna de stejar! Dar s-o fi văzut cum se înfățișa după aceea la sorocuri! Îți venea la poartă, cu un terfelog la subsuoară, și-și punea pe nasul coroiat, de gadină, niște ochelari cu lentile tulburi... La înconțrări, la rugăminti de păsuire, avea o vorbă:

— Dați Cezarului ce e al Cezarului!

Și-ntr-adevăr, știa cum să scoată bunul Cezarului! Curînd, la poarta pricinășelor se înfățișa domnul jandar Calup și nu peste țirzie vreme se înfățișau și portăreii.

Așa a strîns și a adunat, așa a luat și de pe viu, și de pe mort, încît la alinarea furtunilor din lume s-a trecut cu averi nenumărate. Drept e că a intrat mai țirziu la snopeală, drept e că și-a lăsat șurile să se deșale, grajdurile să se ploce; cuvinte de aur avea cînd se prefăcea că laudă temelurile noi din țară; își lua înfățișarea de mucenită arătînd că așa i se cade să plătească pentru lăcomie: dinte pentru dinte...

După ce-și lepădă sumanul, se așază în ungher, pe un butuc, cu sfială în fața gospodinelor tăcute.

— Zi-i, zi-i, Ichime... dădu glas către fluerar, înșă tăcerea rămase mai departe necurmată decît de ropotele vijeliei de afară. Parcă intraseră în încăperea zbuiciumului și gerul, parcă intrase

întunericul cu umbrele restrîștilor. Mai des oftau babele. Fetele își trăsese ochii din priveliștile horelor. Focul se vînzolea strașnic în gura hornului, scoțînd gemete depărtate din măduva butucilor. Pe acoperiș, vîntul bătea neîncetat în șindrile, ca și cum ar fi croncănit păsări cu clonț de fier din tărîmurile fantasmelor.

— Parcă se potopește lumea... rosti o babă.

Ciocănițoarea se frămîntă în colțul ei și oftă:

— Toate pentru păcatele noastre, femeie bună! De asta vin asupra omului călăriniile apocalipsei. Ce-i omul, decît vierme în pulbere? Parcă și vîntul bate a rău zilele acestea, de cînd a început vorba între mai marii noroadelor...

— Ce vorbă? Ce vorbă?

— Vorba cu întemeierea păcii! N-ai auzit? Rusul o ține cu pumnii și cu dinții pe-a lui: cere, adică, pace; și pace nu poate fi, dacă

americanul, englezul și franțuzul vor să întemeieze la loc oștile cu pajuri ale germanilor. Inșă rusul nu se lasă... Se împotrivesc zdreavă! Dar ce, nu citiți gazete?

— Ba, gazete citim... i-o întoarse Ichim fluerarul. Dar, dacă nu ții cu supărare cumătră, spune-ne și nouă, cu mîna pe cuget, dacă într-adevăr n-ai vroi să se mai trezească pajurile! N-ai vrea, adică, să se mai întoarcă timpul de demult, cînd adunai bani cu poala? Asta să ne-o spui...

— Ferească sfîntul! Uitați-vă: doi ochi am și să-mi sară! Cum ai putea rivni tunul și para focului?

Gospodinele se întrerupseră din tors și se uitară la ea: acoperită în umilință, cu ochii plini de ceață, clătina din cap a milă față de suferințele oamenilor. Războaie? Cine poate rivni la așa ceva, se cuvine să i s-acopere gura cu țărîină! Continuă:

— ... Unele dintre domniile voastre, nu știu de fel ce cuget am eu! Acele gospodine fac rău că mă învinovătesc! Cine-mi știe inima... Nu-i așa, Frivonie?

Gospodina de casă o privi țintă.

— Mde... cine poate ști inima omului! La unii, stă ascunsă după o poartă neagră. Bați, — și cînd ții se deschide nimeresti într-o grădină! La alții, stă ascunsă după poartă de aur și cînd bați și ții se deschide îți lese în față balaurul înfricoșat!

— Nu-i așa? reluă Ciocănițoarea. Cine vrea vrajbă, prin vrajbă pieri! Eu am greșit, mi se trezise în inimă flara lăcomiei, dar destul! M-au strivit cotele, pînă m-au subțiat ca ața! De s-ar așeza lumea, să se însenineze toți oamenii la față și să muncească în liniște! Cine a stîrnit vorba că eu aș dori întoarcerea timpurilor, spune mînciuni!

Astfel zicînd, Ciocănițoarea tăcu; gospodinele se pregăteau de ducă. Se înfășurau bine în boande și sumane și ieșeau pe rînd în puterea crescută a vîntului.

Cum rămase față-n față cu Frivonia, Ciocănițoarea își subție ochii, glasul îi deveni ca

o plesnă de bici. Iși strinse pumnii.
— S-o creadă ei că nu se vor trezi pajurile! Într-o zi lumea are să se întunece de la asfințit la răsărit și are să vină iar vremea veche! Tu, Frivonia, să n-ai nici o grijă, căci ești în seama moa! Oricind ai să găsești la mine prieten și o strachină de făină...

Ramase cu auzul atîntit spre vifor și parcă auzea tunurile bubuind. Înainte de a ieși, se mai întoarse o dată spre Frivonia:

— Tu, să n-ai grijă, căci oricît s-ar zbate rusul, războiul vine și lumea are să se aleagă iar ca înainte...

„Vasăzică așa vrei binele lumii! Iși spuse Frivonia și sta năucă în mijlocul încăperii. Multe mi-ai cîntat la cap, dihanie, dar acum a venit timpul să-ți rup obrzarul de pe față, rîia lumii. Și am să-ți-l rup, dihanie. Mi-i martora cumpăna de afară!”

După aceea, Frivonia a stins lampa și s-a culcat. Inșă, cu tot tîrziul nopții, nu putea dormi, sta și se gîndea la vorbele Ciocăni-toarei. „Nu! își spuse după o lungă frămîntare. Asta nu trebuie să se mai întîmple!” Oare nu i-l secerase trecutul război pe Petrea? Era în vara lui '41, în ziua cununiei lor! Cît de frumos îi sta lui Petrea în cămașă de in și-n boanda cu flori! Parcă-l vede cum venea călare în fruntea nuntașilor: cu cușma smucită pe-o ureche, cu mustața răsucită hoștește, semăna cu un împărat! Apoi, seara, pe cînd stăteau la masă, între făclii, s-a arătat Calup. A scos din tașcă ordinul și a rămas neînduplecat și neîndurat, pînă ce Petrea a trebuit să se scoale de la masă și să-l urmeze... Nunta s-a prefăcut în jale de îngropăciune. Abia după aceea, nuntașii au auzit cum bat tunurile către Zmeura. Scăpăra cerul. Pe șoseaua largă, departe, se auzeau cum trec cavalerii în galop. Apoi, au prins să treacă și prin Ghinda mohorite infanterii, într-o zi ploioasă. Petrea s-a amestecat în acel ghem urias, împletit din atîtea rîsmii de oameni, și s-a dus blestemînd ceasul în care s-a născut. Frivonia a rămas să plîngă la umbra spinului.

Treceau săptămîinile, lunile, și ea nu primea răvaș. Știrile despre feciorii morți se înteteau. Pierise Vasile al Nucului, Filimon al Rozaliei, Oachim al Varvarei. Apoi, clopotul cel mic bătea fără încetare, bătea ca la furtună, cu toată mînia lui Calup care se semețea asupra copiilor din clopotniță și răcnea:

— Patria, mă! în sfîntul! Să cînte muzicile, nu să bata clopotele cînd mori pentru patrie! Coborîți din clopotniță, în sfîntul!...

Ca răspuns la porunca lui Calup, într-o noapte prinseră să răsune toate clopotele, într-un uriaș valer de bronz. Nu le mai trăgeau copiii; urcaseră în clopotniță și femeile morților și se auzeau larmele cale de șapte dealuri. Clopotelor din Ghinda le răspundeau cele din Zmeura și acestora altele și altele, pînă-n codri la Hărăoia. Erau glasurile împotrîvirii. De ce li se trimiseră feciorii și bărbații să moară într-un tărîm străin? Frivonia n-a putut răbda multă vreme lipsa răvașelor. Și-a încluiat ușa, și-a luat desaga și așa, a pornit să-și caute omul. Ținea drumul în urma armatelor. A trecut ape străine, s-a hodinit la fîntîni străine, și ținea calea tot înainte. Cum i-a sărit inima cînd a ajuns în spatele frontului, la primul cimitir! Șirurile de cruci albe începeau din marginea drumului și țineau pînă departe, lîngă un dîmb; deasupra lui, erau numai ostași morți, descărcați din căruțele regimentelor. Gemu inima Frivonei și i se făcu negru înaintea ochilor, cînd văzu cum soldații descarcă fecior după fecior, unii cu piepturile zdrobite, alții cu brațele rupte ori cu picioarele tăiate. Un majur bătrîn, cu niște ochelari neînterupt aburiți, grăia stîns trecînd numele morților într-un catalog. Cîte odată, cînd groparii nu răspundeau întrebărilor la timp, glasul majurului se spărgea într-o mînie întunecată:

— Cum ai spus? Cum ai spus că-l cheamă? Arvinte? Arvinte... și mai cum?

— Arvinte Lobodă!
— Bun! Cîți ani are Arvinte Lobodă? Douăzeci și doi? He... lume!

Se întoarse majurul să se uite cum soldații îl slobod în groapă pe Arvinte Lobodă, lîngă alți Arvinți, lîngă preafrumoși Constantini, așezați unul lîngă altul pe șapte-opt rînduri, cu fața în sus, cu brațele strînse pe piepturi singerind. Undeva, într-o latură a dîmbului, s-auzea stîns și mohorit cîntare de prohod sub

văzduhul sur.

— Vasăzică, Arvinte... se stropși majurul spre gropar. Așezați-i capul cum trebuie! Ce cap frumos are Arvinte! Parcă-i o fată!

Scoase o monedă și o zvîrli în groapă, în palma largă a unui gropar:

— Potrivește-i-o pe ochiul rămas deschis! Înțelegeți? Nu așa, boule! Pe celălalt... pe ochiul rămas deschis! Acum, ce vă mocoșiți atîta și nu aruncați țărina mai repede?

Se răsuci în loc spre Frivonia:

— Pe cine cauți, femeie? Ce era omul tău? Tunar? Roșior? Pifan? Răspunde-mi mai repede, căci iată cum mă îngrămădesc morții! Li vezi? Vin... zi și noapte vin...

Iși repezi brațul înainte, spre cîmpia nesfîrșită. Șiruri veneau căruțele dinspre zarea sură unde se vedeau fumurile exploziilor.

— Imi răspunzi sau nu? Ce era omul tău? Cum îl cheamă?

Și așa, crucea de bărbat ajunsese de se tîra prin glod și trebuia hrănit cu lingura. Acum putrezește de mult sub vișinii cimitirului. Frivonia nu-l poate uita, cu toate că vremea crește iarba pe morminte și păduri mîndre pe ruine. Cu toate că vremea a-tot-darnică și înțeleaptă ridică munți între vii și morți, pe Frivonia n-a putut-o supune de-a binelea uitării. I-au ros pragul bărbați verzi și au cerut-o, dar ea a rămas dreaptă în hotărîrea ei. Atît amar de ani și l-a tot închipuit pe Petrea cum se țirăste prin glod, cum îl hrănește cu lingura.

Intr-o seară, după ce-au încredințat-o babele din vecini că bine ar fi să nu-și părăduiască viața așa, a înclinat din cap. A stat mult pe gînduri: mai la urmă, Ichim era și el singur; era bun, așezat și așezat muncitor de pămînt. Nimerea la șezători de dragul ei. De asta venise și în seara aceea. Frivonia rămînea mută ca ușa, dar Ichim avea răbdare...

Toată noaptea s-a frămîntat biata femeie, la perindarea grelelor amintiri stîrnite de vorbele Ciocăni-toarei. Ură întunecată o cuprinsese. Ce pedeapsă i s-ar cuveni unei nelegiuite care vrea să se acopere iar pămîntul cu mormintele feciorilor? Îi veni în minte majurul cu ochelarii aburiți strigînd morții la catalog; își aminti de sărmanul Arvinte Lobodă pus în groapă cu un ochi deschis, lîngă alți Arvinți, lîngă preafrumoși Constantini; își aminti hectarele de morminte ale tunarilor... zări cătușite cu crucile pifanilor... Iar Petrea al ei parcă se tîra la prag și împingea ușa cu bărbia, să intre în casă...

Cum de o suferise la vorbă pe Ciocăni-toarea pînă atunci? Ar fi trebuit să-i smulgă limba, să i-o frigă pe cărbuni ca unei șerpoace! A tot tăcut Frivonia la vorbele ei în lungul vremii; a tot tăcut și a adunat venin.

Cum se făcu ziuă, își apucă furca de tors și porni spre Ciocănitorea să i-o împlinte în grumaz sau în inimă, ca strigoaicelor. Se opri însă: ce folos că o va pedepsi între patru ochi? O va chema să vină la ea la sezătoare, seara. Și va pofți femei multe, va pofți toată cotuna, să fie față la smulgerea obrăzarului.

Și astfel, după obiceiul gospodinilor de la noi, o dată cu seara s-au și ivit în prag. A venit și Ichim. Când a prins să-și pupe fluierul l-a oprit:

— Să taci, Ichime, că mi-i inima prea neagră! Am cu cineva o răfuală aprigă!

— Cum asta? au dat glas de mirare gospodinele.

— După cum veți vedea îndată.

Frivonia se opri din vorbă când auzi pași în tindă.

— Ciocănitorea?

— Ciocănitorea!

— Cu bună seara, femei! Să crească claca mare!

Și Ciocănitorea își lepădă sumanul, se așeză în ungher și prinse să toarcă. Ichim o întrebă:

— Cum se mai apără rusul la adunarea maimarilor? Au să invie pajurile?

— Ferească sfântul! Cine nu-mi știe inima... Nu-i așa, Frivonie? La unii, după poartă neagră, dai de grădini... La alții, după ușă de aur dai de balaur înfricoșat... Nu-i așa, Frivonie? Ce ți-am spus eu aseară? Că rusul ține pacea cu pumnii și cu dinții...

Atunci, Frivonia nu se mai putu stăpîni:

— Să taci, ucigașo, să taci!

— He... bîlbîi Ciocănitorea. Glumești sau... Tocmai tu?

— Ucigașo! Marș dintre noi, cuget întunecat! Marș, riia pămîntului!

— Dar ce-i? Ce-i? Ce ți-a făcut? Așa deodată? Istorisește-ne și nouă!

— Intîi să iasă riia pămîntului! Marș, otravă!

— Nu așa! Nu așa! se băgă în vorbă Ichim. Dacă-i pe-atîta, să stea față, aici! Ce rău ți-a făcut, Frivonia?

În zadar își apucase sumanul Ciocănitorea. Ichim se așeză în ușă. Gospodinele își apucară furcile ca-ntr-o primejdie.

— Oameni buni! Incepu Frivonia. Uitați-vă la rapănul acesta încins cu funia! De ani de zile ne chiorăște cu umilînța ei! Aseară, după ce domniile voastre v-ați dus, ea a mai stat la mine și...

— Să taci, Frivonie...

— Să tac, riie? Nu, n-am să tac! Oameni buni! Rapănul pămîntului a mai întîrziat aseară și mi-a spus că abia așteaptă să invie pajurile, să vină războiul!

— Eu? Cînd? sări Ciocănitorea, însă Ichim se stropși la ea:

— Taci, că-ți bag fluierul pe gît! Vrei război, vasăzică?... De ce vrei tu război, dihanie? Ca să-ți redobîndești huzurul prin sabie și cenușă? Ca să piară o omenire pentru tine? Ce ți-a mai spus, Frivonie?

— Ce mi-a mai spus? Ce pedepsă i se cuvine unei ucigașe ca asta? Vrei tu, veninule, să piară rînduri de bărbați... să se umple lumea de cimitire, numai să-ți fie ție bine? Vrei să ardă satele... vrei să se umple lumea de ciungi, de ologi și orbi, numai să mai poți da bani cu camătă? Răspunde-mi!...

Ciocănitorea stătea dreaptă în ungher. Incerca în răstimpuri să se apere, făcea semne cu mîna; la urmă își scăpă bărbia în piept, dar își reveni repede și stătea din nou dreaptă. Borborosi:

— Te-aude fiul lui Dumnezeu, Frivonie!

— Fariseică! Ar trebui să-ți spargem inima cu furcile! Marș afară! Dă-te la o parte, Ichime,

să iasă riia!

Înaltă și dreaptă, încinsă cu funia peste suman, Ciocănitorea ieși în tindă, apoi în vîfor. I se auzi în tindă risul rău. În încăpere se statornici tăcerea. În zbirniitul fuselor, unele femei parcă ascultau cum răcnesc în vîfor bărbații lor pieriți la atacuri. Fetele aveau ochii cruntați, gîndind ce primejdii le pasc feciorii, mirii lor de miine. Babele oftau în amintiri năpraznice despre războaie vechi. Când Frivonia căzu pe gînduri, Ichim înțelese că și-l închipuie pe Petrea la prag, împingînd ușa cu bărbia. Li venea s-o mîngîie, s-o îmbrățișeze.

— Trebuie s-o pîrim pe Ciocănitorea în patru vînturi, curmă tăcerea o gospodină. S-o pîrim pentru că o lume s-o știe ce gîndește!

— Voi fetelor! reluă Frivonia. Era strașnic de întunecat, cum sta în mijlocul încăperii cu bărbia în piept. Voi fetelor și gospodinilor! Vă dați seama ce vor riile negre? Vor să treacă prin sînge pînă-n umeri, prin sate năruite, prin cîmpii arse, numai să mai trăiască bine, din jefuală! Pe lîngă riile acestea, corbii sînt păsări sfinte! Frivonia se întoarse spre colțul unde fetele stăteau încrămenețe, crunte:

— Ileană... și Mădălină... și Marie! Ca miine vă cîntă muzicile la nuntă! Ce vrea Ciocănitorea? Vrea să vă ia mirii, să-i ducă în gropane cu morți, ca pe Arvinții și Constantinii văzuți de mine!

— Ce vom face? întrebă o fată cu glas speriat tare. Acum, cînd răsuflăm și noi în voie, să pierim din pricina ciocănitorelor? Să ne pierdem bunătățile traiului și căminele? Oh, doamne! Cu dinții ar trebui să rupem din dușmani. Ce vor ei? Și fata aceea parcă și vedea iubitul mort, deasupra unei gropane întunecoase. Un major cu ochelari turburi îl striga la catalog și-i puneu un ban pe ochiul rămas deschis. Altă fată își închipuia iubitul mărșăluind printr-o ploaie vîntată ca cenușa, apăsăt de raniță, de greutatea armamentului. Deodată, schielele îl izbesc în față, rămîne orb, caută razim cu amîndouă mîinile; cade într-o groapă, peste alți orbi unde foșgălesc ca niște uriași viermi și răcnesc, și gem, cerînd îndurare luminii soarelui pe care n-o mai vād și motorizatorilor care uruie, uruie... Din groapa orbilor s-aud gemete. Apoi, s-aud numai niște pîrîituri de cranii. Groapa orbilor nu mai este, nimic nu mai este din foșgăirea nenorociților.

Altă fată își strînce furca, gîndindu-se la iubitul ei Razonte, cogașul aprig. Cum îi auzea inima, seara, cînd ei o îmbrățișa! Și-l închipui cum zace într-un șant, și vin omăturile și-l acoperă; apoi, primăvara, de sub cerga subțire de omăt ies la iveală niște ciolane învelite în glenduri și un craniu... Iată ciorile! Iată-le tărăbind!

— Ah! țipă fata și se ridică; își strînce pumnii; lacrimile îi curgeau; însă nu erau lacrimi de jale, ci de ură înfricoșată! Riia lumii! rostii ea și ochii i se subțiaseră ca tăiușurile. Cu dinții ar trebui s-o sfîșiem!

Strașnic hubuia vîforul pe casă! Parcă ar fi fost venit gadinile întunecimii. Se deslușeau larmele uriașe ale exploziilor.

— Ce facem? Stăm? întrebă o femeie, gata să se ducă, să săvîrșească orice pentru oprirea cumpenei.

— Stăm? întrebă alta.

— Nu! tună din glas fluierul Ichim. Riia pămîntului trebuie arătată lumii! Cotună după cotună s-o afle și s-o știe că e dușmanca vieții noastre, primejdia liniștii!

— Casă cu casă!

— Da, da, casă cu casă! Copiii să fugă de ea, ca de-o strigoaică; oamenii s-o ocolească, s-o inconjure toată suflarea ca pe o ciumată!

Astfel hotărînd, au ieșit în vîfor; și abia așteptau să se zărească de ziuă, să înceapă ruperea obrăzarilor tuturor ciocănitorelor, tuturor celor ce vor să arunce feciorii în groapa orbilor.

Victor TULBURE

Poetul

— În schimb de zi și-n schimb de nopție
— Adînc

Te vād mereu neobosit...
— Știu greul.

Tuneluri sap și fierul îl înfrîng.
Topesc în băi de flăcări minereul.

Prin truda mea eu bucur un norod.
Lovesc în putregai și-n tot ce moare
Și peste vremea mea întind un pod
Spre vremile de aur viitoare.

— Dar tu ce cauți în fierbinți amiezi,
Cu buzele de arșiță crăpate?
— Rîvnesc să strîng tot grîul în grămezi.
Mă zbat să aj pe masa ta bucate.

Și vreau — ești poți cu ochii să cuprinzi —
Mai larg să fie cîmpul și mai darnic.
Belșug să se reverse pînă-n grinzi.
Să aibă țara-n orice casă praznic.

— Tu ce veghezi?
— Pămîntul tău bogat,

De la un cap la celălalt al zării.
În brațul meu de vînturi încercat
Zvîcnește brațul înarmat al țării.

Să poți munci în tîlnă, an de an,
Să poți iubi, să poți visa și-nvinge,
Vestonul ăsta aspru de oștean
De mu'te ori eu l-am stropit cu sînge.

— Dar tu, poete, în nopțatic ceas,
De ce-nnegrești zăpezile hîrtiei?
— Poporul-i dă cîntării mele glas;
El îmi ține vatra poeziei.

Din flacăra cuptorului înalt
Mi-aleg dogoritoarele cuvînte
În inimă să-ți torn cuvîntul cald
Mai furtunos să bată, mai fierbinte.

Și celor flămînzii de frumuseți
Le plămădesc cuvîntul ca o pîine,
Cuvînt cu prospețimi de dimineți,
Merinde pentru drumul către miine.

Și pentru însetatul călător
Cuvînt gălesc de cuturi și răcoare.
Cuvînte pentru fete am, de dor...
Pentru copil am fluturi și am soare.

Dar pentru viclenitul gînd vrăjmaș
Doar trîznelul ce-n două frînge steul.
Și-atunci îmbrac vestonul de oștean,
De baionetă îmi ascut condelul.

Filă veche

(1944)

Da, da, ni-l căpitanul patriot!
Pe pieptu-i: cruci-de-fier, mihai-viteazuri!
Cu cătarama ne plezmește-n bot.
Cu el pornim pe dîmburi, pe izlazuri.

„Voi n-aveți voie să gîndiți!” — ne-a spus.
„La ce gîndesc să vă gîndiți cu toți!”
Și de cu seară pînă în apus
Îl ascultăm și îi simțem roboții.

Curelele ne istovesc. Ne rod.
Nu mai avem nici fețe de obiele.
Din străchini sparte înghîșim cu nod.
Păduchii ni se-nfig adînc, în piele.

Ne suede majurii și ne bat:
„Să nu crîcnești că-ți sparg cu cizma gîndul.
Azi nopțe încă doi au dezertat...
Și toți visăm cînd să ne vie rîndul.

Cîntăm și rugăcluni (războiu-i sfînt!)
Și-n zori și la amiază și la culcare...
Și-un sfînt ne pare căpitanul cînd
De sfînti ne-njură și de născătoare.

* Din ciclul „Fie dintr-un vechi cornet de campanie.”

AGRONOMUL NOSTRU

Dimineța de tot, când orașul e încă pustiu, din casa cu nr. 20 de pe strada Stalin din Lugoj iese un tânăr zvelt, căruia nu-i dai mai mult de 23—24 de ani. Afli însă cu uimire că tânărul acesta stă gata să împlinească 30 de ani, că a căpătat încă în 1950 diploma de inginer agronom a facultății din Timișoara și că, din același an, lucrează la secția agricolă a raionului Lugoj.

Il cheamă Ion Toc și, fiind feciorul unui țăran muncitor din Iliada Cărașului, vorbește înmuind cuvintele în graiul pitoresc al bănățenilor.

De la locuința lui pînă la sediul sfatului popular raional nu-i drum lung: îl faci în cel mult zece minute. Dar Ion Toc merge acum mai rar la birou: ca și ceilalți ingineri agronomi ai raionului, pentru cel puțin douăzeci de zile din cele treizeci cite sînt într-o lună, și-a mutat „biroul” pe teren.

Tinărul inginer agronom răspunde direct de buna desfășurare a muncilor agricole din comunele Chizătău și Belinț. Acestea sînt așezate nu departe de apele a două râuri ce asigură cîmpiei bănățene, în aceste locuri, o generoasă și tradițională fertilitate: Bega și Timișul. Este vestit în această parte a țării, soiul de cartofi cultivat la Belinț, dar și cucuruzul de Chizătău se bucură de o faimă pe deplin meritată.

Ion Toc și-a pornit drumul în aceste sate încă în toamna lui 1952. El a început prin a defrișa un teren acoperit de zeci și sute de ani, ca de niște uriașe păduri de nepătruns, de prejudecăți și de întuneric. Mulți dintre localnici l-au primit cu vădită neîncredere pe tinărul agronom. După cum socoteau ei, agronomul venea, ce-i drept, „tobă de carte”, dar — credeau unii — nu ținea socoteală de școala vieții lor și a tradiției. Le-a spus, de pildă, că dezmiriștitul ogoarelor îndată după seceriș e de un folos neprețuit pentru recolta anului viitor, dar mulți au ridicat din umeri, spunînd că dezmiriștitul nu-i bun, fiindcă ei au deprins altfel „din băbăluc”, adică din bătrîni. Desigur că față de alte sate din regiune, Chizătău și Belințul obțineau oricum recolte mai mari; agronomul Ion Toc știa însă că solul acestei părți a cîmpiei bănățene nu dădea încă recolte pe măsura remarcabilei sale fertilități.

Iniințarea, în toamna anului 1952, la Chizătău, a unei gospo-

dării colective a fost de natură să dea luptei pentru recolte tot mai mari, un caracter mai organizat și mai ofensiv.

Pe cele 150 de hectare ale gospodăriei, colectivității, prevăzător și încă suspicios în ce privește aplicarea noilor norme agrotehnice, voiau să lucreze ca și pînă atunci, cum au prins „din băbăluc”. N-ar fi vrut să facă ogor de toamnă, fiindcă socoteau că pînă în primăvară locul s-ar zvînta și n-ar mai rămîne apă. Dar agronomul Ion Toc și-a găsit în Bejenaru, tinărul președinte al gospodăriei colective, un aliat prețios și un elev de o sîrguință neistovită. Tinărul președinte, în vîrstă de 33 de ani, pasionat de problemele tehnicii agricole, l-a susținut pe agronom și, alături de el, a muncit cu îndărătnicie la lămurirea celor care se temeau de îndrăznețele inovațiilor propuse a fi trecute în practică.

Agronomul Ion Toc și președintele Gheorghe Bejenaru s-au sfătuit și, într-o bună zi, în fruntea unei numeroase delegații de colectiviști, au pornit la Bodo să viziteze gospodăria colectivă de acolo. Aici au văzut colectivității din Chizătău, pentru întîia oară în viața lor, un lan de porumb semănat în cuiburi dispuse în pătrat. Cucuruzul crescuse ca o pădure, înalt, cu cite 3—4 știuleți pe fiecare tulpină. Și cei mai mulți dintre vizitatori s-au convins că e bine ca și ei să muncescă la fel.

...Și iată că, nu multe zile după aceea, întîia școală agricolă din istoria comunei Chizătău era înființată. Pînă în primăvară, agronomul Ion Toc a ținut zeci de lecții teoretice și seminarii practice, începînd de la ogorirea din toamnă a celor 5 hectare planificate pentru cultivarea porumbului în cuiburi dispuse în pătrat, și sfîrșind cu alegerea grăunțelor pentru sîmînță și cu încercarea puterii de germinație. Pentru prima oară, anul trecut porumbul n-a mai fost semănat la Chizătău în rînduri, ci în pătratele însemnate de către dinții maricatorului.

Zile întregi în șir a putut fi văzut lucrînd alături de colectivități și inginerul agronom Ion Toc. Colectiviștii începură să prîndă drag de acest inginer tinăr și îndrăzneț. La îndemnul agronomului, ei au prășit porumbul de trei ori cu prășitoarea mecanică. Atunci au văzut încă o dată colectivității, că sîmînțatul porumbului în cuiburi dispuse în pătrat le ușurează munca nespuse de mult, putînd mecaniza prăși-

Agronomul Ion Toc

tul. Și porumbul a crescut aci mai înalt decît în alte părți. Iar pe fiecare tulpină s-au dezvoltat cite 3—4 și chiar 5 știuleți. În toamnă, la cules, colectivității au scos de pe cele 5 hectare, aproape 5 mii de kg. de porumb-boabe la hectar. În aceeași toamnă, țăranii din Chizătău cu gospodării individuale au recoltat la hectar doar cite 2—3 mii kg. de porumb.

Increderea țăranilor din Chizătău și din Belinț în agronomul Ion Toc a crescut dintr-odată, cîștigînd temeiuri noi tocmai de pe urma uimitoarelor rezultate căpătate prin aplicarea regulilor agrotehnice. Au ajuns pînă acolo, înfînt nu i-au mai mulțumit cele douăzeci de zile pe lună cît stătea agronomul în mijlocul lor. În celelalte zile, cînd veneau la piața din Lugoj cu produse agricole, și-au făcut obiceiul de a-l vizita pe agronom chiar la el în birou, ca în cancelaria unei școli, interesîndu-se de problemele arzătoare ale muncilor de sezon. De multe ori, între agronomul Ion Toc și țăranii muncitori ca Constantin Pava și Ion Gidea, s-au încins discuții îndelungi în biroul secției agrare a raionului. Aceștia sînt țăranii cu gospodării individuale. Au aplicat și ei îndrumările agronomului și azi se mîndresc cu recolte bogate. Anul trecut, Constantin Pava a obținut 3.500 kg. porumb-boabe la hectar, iar Ion Gidea a recoltat 16 mii kg. de cartofi la hectar.

În primăvara acestui an, gazeta de perete a Sfatului Popular al comunei Belinț a putut anunța cu legitimă mîndrie, o victorie de mare preț: „Țăranul muncitor Ion Cădariu a reușit să aclimatizeze soiul de cartofi cultivat în regiunea Stalin”. El a pus în practică învățătura primită de la agronomul Ion Toc, făcînd operații migăloase, ca selecționarea și iarovizarea cartofilor de sîmînță.

În acest an, țăranii muncitori din cele două comune bănățene,

în frunte cu colectivității, îndrumați de agronomi, au hotărît să aplice cu îndrăzneală și alte metode agrotehnice, încă nefolosite de ei pînă acum. Astfel, vor face la porumb polenizarea suplimentară și îngrășarea cu îngrășăminte chimice. Colectiviștii din Chizătău au iarovizat 9.000 kg. cartofi de sîmînță și vor trece la cultura planificată a loturilor, semînd cartofi după mazăre și după varză timpurie.

Dacă pentru toate acestea colectivității și țăranii muncitori îl prețuiesc pe agronomul lor, faptul nu-l poate împiedica să-i spună în față ce cred, atunci cînd un lucru nu-l face cum ar trebui. De pildă, că el lucrează cu mai multă tragere de inimă la Chizătău decît la Belinț. E drept că la Chizătău gospodăria colectivă e mai mare decît cea din Belinț. Dar tocmai pentru că gospodăria din Belinț este mai tinără și mai mică, ar trebui să-l facă pe agronom să dea mai multă atenție asupra problemelor ce se ivesc aci.

De asemenea, nu e pe placul colectivității faptul că agronomul Ion Toc mai poate fi găsit adeseori în biroul gospodăriei colective din Chizătău, completînd diferite situații și fișe, lucru pe care l-ar putea face socotitorul gospodăriei. Ore și zile prețioase sînt răpite în felul acesta din timpul agronomului, care e chemat să realizeze zi de zi o legătură nemijlocită cu terenul.

Munca agronomului Ion Toc ne este prețioasă. Luptînd și mai departe pentru a birui tot ce este învechit, el ne va ajuta din ce în ce mai mult să ne îndeplinim sarcina de cinste de a da recolte tot mai bogate pentru poporul muncitor.

CONSTANTIN SUMAN
brigadier

și

ION COLICUIE

șef de echipă lacumicolă
în gospodăria agricolă colectivă
Chizătău — raionul Lugoj

UN FILM INCHINAT MINERILOR

Dorința de a lucra la un film despre minerii noștri mă încerca încă de prin 1949, când am coborât pentru prima dată într-o mină de cărbuni: trebuia atunci să realizez un mic reportaj cinematografic despre vestitul miner Pop Ludovic. Filmarea aceea fusese plină de peripeții: era, de altfel, pentru prima oară în istoria cinematografilor noastre când se admitea să se coboare în străfundul pământului cu aparatul de filmat, când se instalau reflectoare în abataj. De atunci, m-a urmărit ideea de a vorbi prin limbajul artei cinematografice despre acești oameni care, cu o simplitate emoționantă, săvârșesc în munca lor zilnică fapte de adevărat eroism. Și mărturisesc că am primit cu multă bucurie sarcina de a realiza imaginea plastică a filmului „Brigada lui Ionuț”.

Cunoașteam scenariul lui Mihail Leonard de mai multă vreme. Îl studiasem cu interes, împreună cu regizorul Jean Mihail, care a preluat apoi conducerea regizorală a filmului. Și ne plăcuse, deoarece acțiunea era bine condusă, dina-

mică, mare parte din personaje aveau un contur precis.

Îmi amintesc de una din discuțiile pe care le-am avut cu minerii din Lupeni asupra scenariului lui Mihail Leonard. Ne aflam atunci în prima noastră prospecție în Valea Jiului și doream să cunoaștem părerea minerilor asupra scenariului pe baza cărui urma să ne începem munca. Minerii au făcut atunci multe observații juste cu privire la veridicitatea conflictului, la firescul unor întâmplări și situații, dar și la prezentarea neadecvată a unor personaje, observații de care autorul a ținut seama în definitivarea scenariului său. În același timp s-au făcut propunerile de natură organizatorică. Abia după toate acestea echipa de filmare și-a început munca.

Rezultatele muncii întregului colectiv de realizatori ai filmului vor putea fi apreciate abia atunci

de Ion COSMA

operator-șef la Studioul Cinematografic „București”

când pelicula va fi proiectată pe ecranele cinematografulor. Fără îndoială că spectatorii se vor bucura revăzând chipurile unor actori cunoscuți ca G. Calboreanu (maistrul Oprea), Jules Cazaban (inginer Panait), C. Ramadan (interpretul șugubătuului Geza-baci), N. Sireteanu, A. Pop-Marțian, N. Neamțu-Ottonel. În „Brigada lui Ionuț” ei vor întâlni și o serie de nume noi — ale unor tineri actori de talent, dintre care unii se află la primul lor film: Emanoil Petruț (interpretul protagonistului Ionuț Baciu). Gh. Cimpeanu, Ion Ciprian, Ion Enache, George Manu și încă numeroși alții. În multe secvențe din film, ca, de pildă, cele care redau eforturile minerilor de a-și salva tovarășii prinși în abatajul surpat și de a găsi pe autorul criminalului sabotaj, spectatorii vor aprecia de asemenea munca regizorului Jean Mihail, după cum, în alte scene (ca scena de pe pod, dintre Ionuț și Irina), ei își vor da seama de unele slăbiciuni ale ei (în această scenă nici operatorul de altfel nu a dat muncă de calitate). Spectatorii vor admira, desigur, și „Imnul minerilor”, ca și întreaga muzică de fond a filmului, creată cu talent de compozitorul Ion Dumitrescu — după cum vor reține și vor fredona și „Cântecul brigadierilor” de Ion Vasilescu, care revine în film ca un leit motiv, caracterizând muzical voința și optimismul brigăzii lui Ionuț. Poate, însă, că nu în aceeași măsură își va putea da seama publicul de calitățile și lipsurile muncii operatorilor.

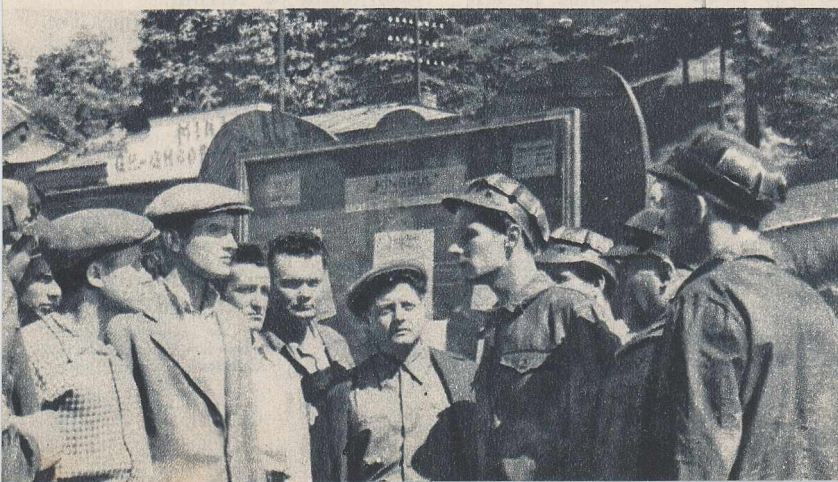
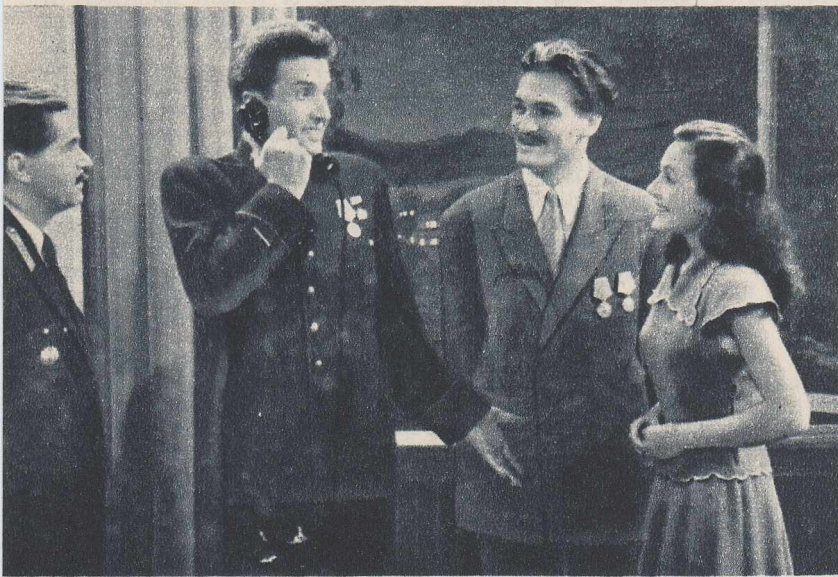
Munca operatorului de imagine despre care mă bucură mult că cititorii „Flacării” ar dori să știe unele amănunte — este încă foarte puțin cunoscută și mai sînt mulți iubitori ai artei cinematografice care nu-și dau bine seama în ce constă ea. Aceasta se datorește în primul rînd vechii concepții burgheze asupra muncii operatorului, considerat pe nedrept un apendice al aparatului de filmat. Care este în realitate aportul operatorului, așa cum îl vede cinematografia noastră, realist-socialistă? Operatorul realizează imaginea plastică a filmului, adică înregistrează pe peliculă, cu mijloacele sale, concepția ideologică și artistică a scenaristului și regizorului, o completează cu munca sa creatoare, îmbină în așa fel lumina și umbra, folosește astfel diferitele poziții ale aparatului de filmat, încît imaginea să exprime cît mai simplu, mai clar și mai sugestiv conținutul filmului. Este

foarte posibil ca, de pildă, filmîndu-se de două ori aceeași scenă, cu același dialog, jucată de aceeași actori, operatorul — intervenind prin lumină și felul de a realiza cadrul — să dea acestei scene două semnificații dramatice diferite. Iată, spre exemplu, în filmul nostru, acea secvență în care este înfățișată încercarea criminală a dușmanului de clasă de a asasina pe membrii brigăzii lui Ionuț, secvență pe care noi am intitulat-o „abatajul surpat”. Dacă am fi realizat aceste scene în tonuri sumbre, întunecoase, mergînd pe efecte de lumină stridente, spectatorul ar fi avut impresia că minerii, îngropați de vii în străfundul pământului, se vor stinge acolo, vlăguți și demoralizați. Dar noi am cunoscut minerii, forța lor morală, rezistența lor dîră în fața celor mai neînchipuite greutăți. Și tocmai acest lucru ne-a determinat să realizăm ideea scenaristului, învîluind întreaga brigadă într-o lumină caldă, liniștită. Astfel am sugerat faptul că sfîrșitul minerilor îngropați în abatajul surpat nu poate fi tragic. În general, noi am folosit o iluminare mai sumbră a personajelor negative, căutînd a scoate în evidență joscnicia lor sufletească; în schimb, lumina care îmbracă eroii noștri pozitivi este o lumină clară, optimistă.

Au fost multe și diferite sarcinile operatorilor în acest film în care imaginea plastică trebuia să sugereze veridic atmosfera cu totul specifică a galeriilor subterane. Spectatorul trebuia să aibă impresia certă că acțiunea se petrece într-o mină autentică, și nu într-una construită pe platourile noastre, din lemn, piatră, cărbuni, butaforie (carton presat). E drept, cine s-ar fi nimerit în zilele filmării pe platoul Kirov sau Tomis s-ar fi crezut într-un abataj adevărat: cu ajutorul a mari cantități de cărbune și piatră, al vagonetelor, craterelor, tuburilor de aerisire, pickhamerelor și lămpilor de mineri, aduse pe platou, scenograful reconstituisese veritabile galerii subterane. Operatorul trebuia, însă, să lumineze și să filmeze astfel, încît să nu se observe că stilpii minei sînt construiți din butaforie, fasonați cu gips și vopșiți în culoarea lemnului, că galeria n-are de fapt plafon, că lumina vine de la reflectoarele instalate la doar 1 m. deasupra capetelor personajelor etc.

Despre munca operatorului de imagine, ca și despre munca celorlalți realizatori ai „Brigăzii lui Ionuț”, se mai pot scrie multe lucruri. De fapt, însuși cuvîntul nostru cel mai convingător a fost spus: este însuși filmul. Așteptăm acum, nu fără emoție, cuvîntul marelui nostru critic: publicul.

Ionuț este emoționat: i se anunță că va vorbi la telefon cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, care îl va felicita pentru succesele sale în muncă.

Un moment dramatic din film: brigada lui Ionuț este învinuită pe nedrept de a-și fi atribuit drept rezultat al muncii sale, cărbunii extrași de altă echipă.

PREOCUPĂRI DE GOSPODARI

Ion Ghelmegeanu, muncitor tipograf, deputat în Sfatul Popular al Capitalei, lucrându-și lotul individual.

Primăvară... În hale și în vitrinele magazinelor de desfacere a legumelor au început să apară, în cantități din ce în ce mai mari, verdețurile. Sînt abia primii mesageri ai belșugului de zarzavaturi pe care cetățenii Capitalei îl așteaptă pentru la vară. În spre asigurarea acestui belșug se îndreaptă preocupările a numeroase categorii de oameni ai muncii — preocupări oglindite și în scrisorile pe care le publicăm în această pagină.

CUM A FOST ANUL TRECUT ȘI CE AȘTEPTĂM

Mă aprovizionez cu legume și zarzavaturi în piața „Grivița Roșie”, în piața „Chibrit”. Anul trecut, la cîteodată legumele de care aveam nevoie, în plus, unii vinzători, în afară de faptul că vorbeau arogant cu clienții, mai aveau și obiceiul să dea lipsă la cîntar. În toamnă, cumpărînd 40 kg. de varză și recîntărînd-o acasă, am găsit o lipsă de 10 kg. În schimb la unitatea cooperativă „16 Februarie” de pe Calea Grivitei, din faza Atelierelor „Grivița vagoane”, unde responsabil este tovarășul Soționu, sînt întotdeauna servită constincios. Ar fi de dorit ca în anul acesta, aprovizionarea cu legume, prin comerțul de stat și cooperatist, să se facă mai bine, atît în ce privește sortimentele și calitatea legumelor, cît și în ce privește comportarea unor lucrători din unitățile comerciale. Noi, gospodinele, abia așteptăm acest lucru.

Nela GHEONEA
gospodină, str. Lotru 14, raionul „Grivița Roșie” - București

750 VAGOANE DE LEGUME

Azi există în Capitală aproape 500 ha. terenuri care, conform Hotărîrii partidului și guvernului din 24 februarie a. c., au fost repartizate cultivatorilor individuali de legume. Dacă socotim că de pe fiecare metru pătrat obținem 1,5 kg. legume, aceasta înseamnă că întreaga cantitate de produse legumicole ce se poate obține de pe o parcelă de 300 m.p. este de 450 kg. Pe suprafața totală de 500 ha. de terenuri virane repartizate, producția obișnuită se ridică la 750 vagoane legume, ceea ce nu este o cantitate de neglijat. Dar cantitatea și printr-o îngrijire permanentă și atentă a plantelor, producția aceasta poate fi dublată și chiar întritată. Capitală, să sprijinim pe cultivatorii de legume la sfaturile populare din raioane, să asigurăm o bună pregătire a terenului pentru ca roadele muncii lor să fie cît mai bogate.

Teodor CHIȘCA
Ing. șef al secției agricole a Sfatului Popular al Capitalei

O VINZĂTOARE DE LEGUME CALIFICATĂ

La 17 ani am început să muncesc ca manipulantă la sortarea lăzilor goale de legume și fructe. Apoi am fost trimisă la școala de calificare de vînzători gradul II. Aici am învățat cum să sortez legumele, cum să le ambalez și cum să mă comport cu clienții. Am învățat, printre altele, și botanică. Școala am absolvit-o în martie 1953 și, cu cunoștințele cîpătate, am fost trimisă să muncesc la unitatea unde a fost aprovisionat direct de la ferma Brașov și de la Central 3-Rahova. Dar nu întotdeauna am putut face față clientelei, din cauza cantităților prea mici cu care eram aprovizionată. Văd că anul acesta mă bucură. În ce privește mărșurile, ni s-au lăgăduit cu legume, și aceasta mă bucură. În ce privește mărșurile, ni s-au lăgăduit stocurile necesare. Ne vom strădui să muncim în așa fel, încît toată clientela noastră să fie mulțumită.

Sica DRAGOMIR
vînzătoare la unitatea 4 Aprozar-București
Bd. 6 Martie, 7

În toate cartierele Capitalei, terenuri virane însumînd suprafețe de sute de hectare, au fost atribuite cetățenilor doritori a cultiva legume. În jurul orașului, mii de țărani muncitori contribuie și ei la lărgirea bazei legumicole.

Dar cu prilejul distribuirii loturilor individuale, s-au făcut unele greșeli. Au fost cazuri cînd

cetățeanul găsea, în loc de terenul viran ce i se repartizase pentru cultivare, o clădire, un parc etc. S-au ivit și alte confuzii, deoarece sfaturile populare raionale își stabiliseră evidența terenurilor virane pe baza identificării lor făcute anterior Hotărîrii din 24 februarie.

O altă greșală a fost aceea că întreprinderile și instituțiile nu s-au grăbit să ceară la timp, pe liste colective, loturi pentru salariați, ceea ce a determinat secțiile agricole ale sfaturilor populare să acorde terenuri pe bază de cereri individuale. Iar pe la mij-

IMPORTANTA COMISIILOR DE GRĂDINĂRIT

Am fost printre inițiatorii acțiunii întreprinse la Atelierul „Grivița Roșie”, pentru obținerea de loturi individuale. Azi sîntem 300 de tovarăși ce vom cultiva legume pe aceste loturi. Și anul trecut am avut un lot care mi-a adus 40 kg. de roșii, 60 kg porumb, 30 cîpățîni de varză, 15 kg. vinete, castraveți, ceapă ș.a., cantități care sînt, desigur, insuficiente față de ceea ce poate da un teren de 300 m.p. Anul acesta sper să am o recoltă mai bogată. La atelierul nostru s-a constituit o comisie de grădinărit, al cărei rost este să dea sprijin muncitorilor din uzină ce vor cultiva legume pe loturi individuale. În comisie, unul din membri se ocupă de procurarea semințelor, altul de parcelarea terenului, al treilea de problema aratului, al patrulea de procurarea de unelte, al cincilea de recoltare, și așa mai departe. Comisia aceasta cre o sarcină frumoasă, căreia ne vom strădui să-i facem față.

Ion DIAMANDESCU
cazangiu la Atelierul complexului C.F.R. „Grivița Roșie”

locul luni aprilie, deși pe tablourile sfaturilor populare nu mai existau terenuri libere, continuau să sosească nenumărate cereri din partea întreprinderilor. Pentru cultivarea cartofilor pe loturile individuale, Sfatul Popular al Capitalei a adus 40 de vagoane de cartofi de sămînță. Totuși, secțiile agricole raionale și comitetele de întreprindere n-au reușit să determine ridicarea la timp a semințelor de către cultivatori.

...Una din sursele importante de legume pentru Capitală este gospodăria agricolă de stat Popești-Leordeni. Din totalul producției legumicole a acestei gospodării, 80% va fi furnizat Aprozar-ului. În cursul lunilor martie și aprilie, la această gospodărie de stat, cele 4 mașini pentru confecționat cuburi nutritive au lucrat din plin. Au fost zile cînd s-au lucrat pînă la 12.000 cuburi. Trebuie să se ajungă la 670.000 de cuburi nutritive, spre deosebire de anul trecut, cînd aceste cuburi s-au folosit, în fază experimentală, în cantități mult mai mici.

...Într-o vale situată la marginea Bucureștiului, între șoseaua Ôlteniței și apa Dîmboviței, se află ferma „Sere”—Popești-Leordeni, aparținînd Ministerului Comerțului Interior. În cinstea lui 1 Mai, brigadierii de la sere și-au luat angajamentul să dea primii pepeni verzi.

...Pentru pepeni verzi își pot lua angajamentul doar brigadierii de la sere, dar pentru ca mii de tone de legume proaspete să se reverse din plin și zilnic în Capitală, trebuie să se încordeze forțele a mii și mii de producători, fie ei cultivatori din sectorul socialist al agriculturii, fie țărani muncitori din jurul orașului, fie oameni ai muncii din oraș, cărora li s-au repartizat loturi pe terenurile virane.

F. URSU

Ghidu Mariana, inginer-practicant la Întreprinderea „Sere”—Popești-Leordeni recoltînd castraveți în seră.

Nupta continuă

— povestire —

de Giancarlo SCALFATI

ziarist progresist italian

Cu prilejul
constăturii ținute între
redactorii revistei noastre
și muncitorii, tehnicienii și func-
ționarii fabricii „Bela Breiner” din
București, tov. Liviu Robescu ne-a
cerut să publicăm mai multe schițe și
povestiri ale scriitorilor progresiști din
țările capitaliste, care să illustreze lupta
popoarelor din aceste țări pentru fău-
rirea unui trai mai bun, pentru pace
și libertate.

Povestirea ziarului italian Gian-
carlo Scalfati, care redă aspecte
din lupta clasei muncitoare din
Italia, răspunde cererii for-
mulate de tov.
Robescu.

S-a întâmplat într-o dimineață
și totul a fost atât de impresionant,
încît i-a influențat existența pentru
tot restul vieții.

Se afla pe la orele șase în fața
grilajului de fier al fabricii. Era
încă întuneric și dinspre Lungarni
pătrundeau valurile reci și opace
ale ceței care se ridica de pe fluviu.
Era frig și în fața grilajului se
înghesuiau, tăcuți, oameni zgribu-
liți. La lumina galbenă a felinar-
relor se vedeau aburii ce ieșeau din
sute de guri. Guri aspre, hotăr-
rite. Și masa de bărbați și de femei
creștea, creștea liniștită, în in-
tuneric, în dosul grilajului. Și
lui Giulio îi era frică.

Apoi s-a întâmplat acel fapt
mai însemnat decît frica și din acel
moment viața lui s-a schimbat.

Pînă atunci existența lui Giulio
fusese simplă și amară ca viața
atîtor oameni săraci ca și el. „Italieni
— viață amară”, zice un proverb.
Și pentru Giulio viața a fost la fel,
chiar dacă nu-și dădea seama
întotdeauna.

Cînd era mai tînăr avea și el
clipele lui de fericire, sub cerul
albastru ce se întinde deasupra
colinelor din jurul Florenței. Dar
de cînd revenise din Germania,
lucrurile se schimbaseră.

Se întorsese într-o noapte, fără
să dea de veste. Războiul se
terminase de mult și cei de acasă
nu-l mai așteptau. De trei ani
nu mai primiseră nici o scrisoare
de la el. Era și firesc să nu-l mai
aștepte.

Deși nu mai nutrea vreo spe-
ranță, tatăl său nu purta totuși
doliu, iar cînd la oficiul poștal
unde lucra se vorbea despre război,
el schimba discuția.

Viață amară ducea și tatăl
său, un sârman bătrîn care, ca
atîți alți italieni, se căsătorise
de timpuriu și trebuise s-o
scoată la capăt atîția ani cu sala-
riul primit de la oficiul poștal.

Cînd Giulio se făcu mare, tatăl
său îl trimise la liceul industrial.
Bătrînul lucra ziua la poșta, iar
seara ținea contabilitatea unui
mic garaj, pentru a putea acoperi
taxele școlare ale copilului.

Pe atunci, Giulio nu înțelegea
prea multe. Așa a crescut mare.
Și tocmai cînd, în sfîrșit, și-a găsit

un post de tehnician
la o fabrică, îi sosi
biletul roșu și trebuia
să plece la cătănie.
Multă vreme își amin-
tea, ca și cum ar fi fost
ieri, cum au ieșit din
cazarmă, încolonați, măr-
șăluind spre gară. Fanfara
regimentului cînta imnuri
militare stridente. Străzile
erau goale. Erau orele prînzului
și soarele de august înfierbînta
puternic caldarimurile Florenței.
Notele se desprindeau seci, fără
ecou.

Cînd trecură prin piața Signoria,
o bătrînă se apropie de fereastră
și strigă: „sărmanii noștri feciori!”
Cineva îl răspunde din coloană,
rîzînd.

La gară așteptară pînă seara.
Trenul militar nu pleca. Într-un
vagon, cineva începuse să pove-
tească după ce obosise cîntînd.
Spunea că-și lăsase acasă soția
și doi copii mici, de care nu avea
cine să se îngrijească.

Trenul militar se puse în miș-
care seara, tîrziu. Trecuse de miezul
noptii și oamenii, foarte obosiți,
erau nemulțumiți.

În zgomotul produs de roțile
trenului în mișcare, i se părea
că aude pe mama sa, cu vocea
sugrumată de lacrimi, strigîndu-i:
„Giulio, Giulio, unde pleci?” Ecoul
evocării se pierdu în primul tunel.
Și imagini noi începură a se perinda:
Brindisi, vaporul, Cefalonia, ocu-
pația și acea sârmană fată greacă,
care pe ascuns îi povestise cauzele
pentru care murea de foame,
privindu-l cu frică și supunere.
Apoi armistițiul, fuga generalului,
germanii care se retrăgeau împuș-
cînd, lagărul de concentrare, în-
toarcerea acasă. Viața atîtor ita-
lieni...

În 1948 găsisse de lucru ca teh-
nician într-o fabrică. Devenise
tăcut, atent la faptele sale; voia
să muncească bine, să fie stimat
de ingineri și să se înțeleagă cu
muncitorii.

Cînd fu prezentat directorului,
acesta îi adresă pe scurt cîteva
cuvinte de încurajare și el se
simți încurcat. Cînd rămase singur
cu oamenii cu care trebuia să
muncească, încercă să rupă gheața,
spunîndu-le: „Sper că ne vom
înțelege bine”. Atunci, Pessina,
un bătrîn cu privirea ironică și
aspră, îi zise: „Băiete, nu-ți face
iluzii. Ori stai de partea patro-
nului, ori rămîi cu noi”. I se păru
antipatic bătrînul; prea îl privea
drept în față, cu o privire tăioasă
și rece, rostind vorbe puține.
Aflase apoi că e comunist.

La început crezuse că cei tineri
se temeau de bătrînul acela
tăcut și cu privirea rece. Apoi
își dădu seama că-l respectau
chiar și tinerii. Mîncau în grabă
și apoi ieșeau în curte, la ora
prînzului, pentru a sta la soare.
Bătrînul își răsucea o țigară,
cei din jurul lui puneau întrebări,

iar el le răspundea. Stătuse un-
sprezece ani în închisoare, sub
fasciști. Această o știau cu toții.
Dar erau puțini acei care știau că
într-o noapte, în timpul bombar-
damentului, bătrînul fugise în
munți cu partizanii și că, după
doi ani de lupte, a fost printre
primii care a intrat în Florența
și a ocupat fabrica.

Giulio cîștiga puțin, dar reușea
s-o scoată la capăt. Spera într-o
îmbunătățire a situației. Seara
studia un proiect de război au-
tomat de țesut circular. De multe
ori se gîndea că, dacă conducerea
fabricii ar accepta proiectul său,
ar putea construi războaie de
țesut moderne. Vedea camioane
pline cu asemenea războaie ple-
cînd la Milano și în Lombardia,
unde erau multe fabrici textile.

Își petrecea orele în studiu și
visuri, iar dimineața ajungea la
fabrică cu ochii roșii de nesomn.
Bătrînul Pessina avea și el dimi-
neața ochii roșii de nesomn, pen-
tru că în fiecare seară, după orele
de muncă, participa la întrunirile
de partid. Dar aceasta n-o știa
Giulio.

Cînd termină proiectul, Giulio
îl prezentă conducerii tehnice a fa-
briicii. Directorul general trimi-
se atunci să-l cheme. Directorul
era un om hotărît. Îi vorbea din
spatele unui birou uriaș, în timp
ce o secretară cu ochelari intra și ie-
șea mereu, întrerupîndu-le discuția.

Directorul îi spuse că-i apreciază
munca și că formase o echipă
tehnică, care să studieze aplicarea
proiectului prezentat. Giulio urma
să părăsească fabrica, pentru a
merge să lucreze cu ceilalți projec-
tanți. În ziua aceea a fost fericit.

Trecuseră cinci luni. În biroul
„Studii și proiecte” lucrul mergea
încet. Giulio, care era autorul
proiectului, vedea cum încetul
cu încetul e înlăturat de la lucrări.
Cînd ceilalți discutau și el inter-
venea, îl priveau ca pe un intrus.

Într-o zi inginerul îi spuse: „dum-
neata ești foarte tînăr. Sînt multe
lucruri pe care nu le știi încă.
Trecem printr-o perioadă grea”.

Apoi sosi prima știre, șoptită din
gură în gură: „Snia”, cel mai mare
textil italian, cumpărase
majoritatea acțiunilor fabricii, în
scopul de a o transforma într-o
anexă care să furnizeze războaie
de țesut noului proprietar. Inginerii
și funcționarii nu știau ce să gin-
dească. Nu le plăcea faptul că
fabrica își schimbă numele. „Dar
„Snia”, spuneau tot ei, este tare
și ne va da mari garanții de
muncă.”

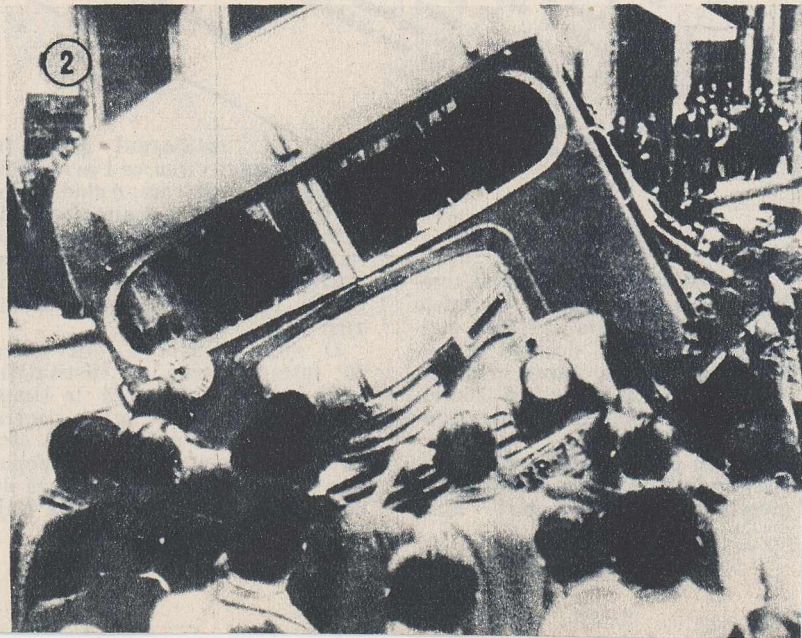
Muncitorii au aflat cei din
urmă știrea. Imediat declarară o
grevă de protest. Oamenii patronu-
lui alergau înnebuniți de colo-colo,
ca să întrebe ce se întîmplase.

Cîteva minute se mai auziră
șuierăturile macaralelor electrice,
apoi se așternu o liniște gravă;
nemîșcarea cuprinse fabrica. Toți
muncitorii se adunară în sala de
mese. Pe o scenă improvizată,
luă cuvîntul bătrînul. În cîteva
cuvinte simple, pe care toți le
puteau înțelege, el explică ce s-a
întîmplat. „Tovarăși — spuse el —
„Snia” a cumpărat fabrica noastră.
Aceasta înseamnă că cel mai mare
trust italian a hotărît sfîrșitul
acestei fabrici. „Snia” lucrează
cu brevete americane și mașinile
noastre nu sînt adaptate acestui
tip de producție. Va veni o zi,
mai devreme sau mai tîrziu, cînd
fabrica se va închide. Noi trebuie
să luptăm împiedicînd ca aceasta
să se întîmple”.

Se vedea că Giulio făcea un efort
teribil pentru a se putea încredința
el însuși că ceea ce auzise nu era
un simplu zvon.

Îeșînd în curte, îl întîlni pe
director, care îi spuse pe un ton
cordial că nu trebuie să aibă nici o
teamă, pentru că „Snia” va da de
lucru tuturor. Și că agitatorii din
fabrică s-au înșelat.

Trecură cîteva luni. De lucru
era. Ba la început se lucra pînă
la douăsprezece ore pe zi. Dar
muncitorii erau îngrijorați. La
începutul iernii, lucrul începu
să se împuțineze. Apoi conducerea
hotărî să facă 300 de concedieri.

Muncitorii anunțară că vor intra în grevă.

Intr-o seară, la ora de ieșire, muncitorii găsiră pe poarta fabricii un carton pe care scria: „Conducerea, văzându-se în imposibilitate de a continua producția, a decis să închidă fabrica. Începând de mâine, tot personalul angajat se consideră concediat“.

Giulio își petrecu toată noaptea gândindu-se: „dacă se închide fabrica, proiectul său, anii de muncă consacrați desăvârșirii acestui proiect, totul devenea inutil.“ Își amintea de cuvintele bătrînului: „de la o zi la alta vor închide fabrica“. Atunci vorbele acestea i se părueră absurde. Acum își dădea seama că bătrînul avusese dreptate. Avusese întotdeauna dreptate; el știa să privească înainte.

Dimineața ieși din casă foarte devreme. Nu știa unde să se ducă, dar simțea nevoia să respire aer curat. Pe colțurile clădirilor, se vedeau, lipite și încă umede de clei, manifeste care denunțau, în numele Partidului Comunist Italian și al Confederației Generale a Muncii, închiderea fabricii și chemau pe muncitori la luptă. Era frig și-i era frică, dar o forță neștiută îl împingea spre fabrică. O văzu de departe, învăluită în întuneric ca într-o mantie neagră. Văzu apoi lumea care se îngrămădea în jurul grilajului.

La intrarea fabricii staționau douăzeci de camioane ale poliției. Polițiștii veniseră înarmați cu mitraliere și bombe lacrimogene, gata să intervină. În fruntea coloanei se afla o camionetă-radio de comandă.

Giulio știa ce se putea întâmpla. Puteau ști cu toți. Ca la Modena, unde șase muncitori fuseseră asinați de poliție. Ca la Melissa, ca la Codigero, ca în toate părțile în Italia, unde oamenii săraci luptă și muncesc.

Aceeași putere necunoscută îl împingea totuși către grilajul fabricii. Se amestecă cu muncitorii. Simțea la spate țevile reci ale mitralierelor. O durere îngrozitoare îl strângea stomacul, tremura de dezgust. Simțea frica de a fi ucis, bătut, arestat, o frică vagă și de neînțeles, totuși frică, frică adevărată... Muncitorii se împingeau către grilaj. Apoi, la un semn, grilajurile fuseră deschise și oamenii începură să intre în fabrică. În prag, Giulio se opri o clipă, apoi intră și el hotărît.

Îl văzu pe bătrîn venindu-i în întâmpinare, de astădată cu ochii blînzi. Îl auzi spunînd: „Te-ai

hotărît, în sfîrșit! Te-am așteptat atît...“ Ar fi vrut să-l îmbrățișeze pe acest bătrîn năzdrăvan. Dar nu avu curajul. Bătrînul începuse să-i spună că, acum, cînd muncitorii au ocupat fabrica și o vor conduce, el, care era tehnician, ar trebui să reia fabricarea războiului lui circular.

Trecură zece zile. În fabrică muncitorii își continuau munca. Erau veseli, și cei mai tineri glumeau. Singur bătrînul, umblînd prin secții, murmura: „abia acum începe greul“.

Și greul începu repede. Conducerea fabricii renunțase la gîndul de a ocupa întreprinderea cu forța. Voia ca mișcarea muncitorească să se stingă încet, ca o lampă fără petrol. Dăduse dispoziție tuturor furnizorilor de materii prime să suspende predarea către această fabrică a oricăror materiale. Pe de altă parte, prin avocații săi, anunțase că oricine va cumpăra mărfuri produse aici va fi urmărit prin justiție.

În fiecare zi asediul fabricii devenea și mai greu. Scara, după ce terminau lucrul, muncitorii rămîneau în fabrică pentru a o păzi.

Intr-o zi sosi un camion încărcat cu orez. Era un ajutor trimis muncitorilor de cooperativele agricole din Emilia. Apoi, din fiecare parte a Italiei, muncitorii și țărani începură să trimită ajutoare fabricii asediate. Nimeni nu mai ieșea din fabrică și bătrînul amenajase în interior un sediu al organizației de partid. O masă și scaunc. În fața acestei mese a cerut Giulio să fie admis în Partid.

Încă o dată ochii bătrînului tovarăș l-au privit cu blîndețe și încă o dată buzele lui rostiră: „Te-ai hotărît, și noi am știut să te așteptăm“.

Aceasta nu este o povestire și nici măcar o cronică, ci și una și alta laolaltă. O povestire despre felul cum în luptă se dezvoltă acțiunea de apărare a fabricilor și despre felul în care oamenii cinstiți din rîndurile micii burghezii din Italia vin la noi, se alătură luptei pentru pîine și libertate pe care o duce proletariatul.

Este o poveste fără sfîrșit. Nu-mi cereți concluzii. În măsura în care se dezvoltă acțiunea maselor în apărarea dreptului la muncă, se găsește concluzia a acestei povestiri.

Aceasta este lupta. Și lupta continuă.

1. Ciocnire între muncitori și poliție pe străzile Romei.

2. Muncitori italieni răstoarnă o dubă pe care polițiștii au adus-o pentru a transporta greviștii arestați.

3. Întreprinderile „La Reggiane“ din Reggio-Emilia sînt pe cale să se închidă parțial datorită brutalei concurențe americane. În fotografie: un aspect al acțiunilor de luptă organizate de muncitori întreprinderii împotriva concedierilor masive.

4. Mizeria și rătăcirile sîntecii mii de muncitori agricoli din Italia să plece la oraș, în speranța desartă de a găsi de lucru.

„Pînă cînd, pînă cînd o să mai suportăm în jurul nostru birocrații, lichelele, maniciii?” pare să-l întrebe, exasperat, inovatorul Spiridon Biserică (Gr. Vasiliu-Birlic) pe secretarul organizației de partid (Marcel Anghelescu).

Si iată că Spiridon Biserică, inovatorul pe care toți îl credeau mai blînd ca un miel, a „turbat”... Minia lui e aprigă și-i sperie pe birocrații, chialungii și sabotorii aciviți la cabinetul tehnic al uzinei.

Pe cine am recunoscut în „MIELUL TURBAT”

Cu cîtăva vreme în urmă, treburile m-au purtat spre Arad. Intr-o seară, cînd tocmai mă întorceam de la uzinele „Flamura Roșie”, mi-a sărit în ochi, de pe afișul lipit la intrarea teatrului, un titlu ciudat: „Mielul turbat”. Mărturisesc, nu fără rușine, că nu auzisem pînă atunci de această nouă piesă a lui Aurel Baranga și că am intrat în sală cu convingerea că voi vedea o piesă inspirată din viața satului (ce ar fi avut de căutat un miel, și încă unul turbat, în mediul urban?! — mă întrebam eu). E lesne de înțeles cît de mare mi-a fost surprinderea atunci cînd, ridicîndu-se cortina, m-am văzut într-un cabinet tehnic de uzină, adică, cum s-ar spune, în elementul meu. Și încă ce mai cabinet tehnic! Pus la punct după toate cerințele, cu utilajul necesar, luminos, elegant chiar. Nu m-am putut împiedica, în sineca mea, să nu mă hotărîsc a-i lua de mîna pe tovarășii din conducerea uzinelor „Flamura Roșie” pentru a-i duce la teatru, ca să vadă ce treabă a făcut pictorul scenograf Wilke Adalbert; poate că atunci s-ar fi convins că, dacă vor realmente să încurajeze mișcarea de inovații și invenții din întreprindere, nu pot

netul lor tehnic în acele două magernițe întunecate, fără să asigure condiții materiale elementare responsabilului cu inovațiile... Și tot în mîntre mi-am permis să-i strîng mîna scriitorului Aurel Baranga că s-a gîndit și la noi, și a scris o piesă despre problemele cabinetelor tehnice, ajutîndu-ne să ne vedem, ca într-o oglindă, cu toate defectele și lipsurile noastre.

Am urmărit cu interes crescînd acțiunea și felul realist în care actorii arădeni, îndrumați de regizorul Hary Eliad, dăduseră viață personajelor, ferindu-se de a-i caricaturiza excesiv, șarjat, și realizînd o satiră de calitate.

Cînd l-am văzut pe Toma Dumitrescu, responsabilul cabinetului tehnic — așa cum îl întruhipa actorul Antoniu Nicolau — am avut o mică tresărire: nici tînăr, nici bătrîn, cam deșirat, cu ochelari cu ramă metalică, înecîndu-se printre dosare și hîrtoage și ploconindu-se pînă la podea în fața superiorilor săi — el mi-a amintit de unul din tovarășii mei, Petrovan Ion, instructor cu inovațiile în uzinele „23 August”. Vreau să arăt însă de la început că, dacă personajul lui Baranga e un birocraț înrăit, care lucrează fără dragoste, numai pentru leafă, lucrurile nu se potrec la fel și cu

lov. Petrovan, care, în general, muncește cu tragere de inimă și sprijină inovatorii. Dar năravurile vechi îl mai trag înapoi și pe tov. Petrovan, care nu poate rosti două cuvinte fără a adăuga, cu o plecăciune: „bine, tovarășe inginer, sigur... așa e cum spuneți, tovarășe inginer... se face, tovarășe inginer...” (intocmai ca Toma Dumitrescu) și pe care nu-l poți convinge să renunțe la al său servil „sărut mîna”, plasat în loc de bună ziua tuturor celor din jur. Tov. Petrovan se mai înrudește cu Toma Dumitrescu și printr-un anumit stil birocratic de muncă: cînd face un referat, îl scrie frumos de mîna și vino cu el la semnat, apoi îl bate la mașină și iar vine la semnat. Și nu uită niciodată să-și înceapă solemn referatele, cam așa: „Conform articolelor 27, 29, 57 din Hotărîrea Consiliului de Miniștri...” Dar cînd vrei să-i citești referatul, toată poli-loghia cu care el a „ornat” datele te încercă pur și simplu, cu atît mai mult, cu cît uneori înseși calculele din referat nu sînt bine rezolvate.

Au mai existat în piesă personaje în care am recunoscut pe unii din tovarășii mei de muncă. Nu mai de parte de inginerul-șef Cristescu, care se dezinteresa sistematic de activitatea cabinetu-

lui tehnic. Ce ar avea de spus despre acesta directorul tehnic al uzinelor noastre, tovarășul inginer Adolf Kotlar, care din luna septembrie 1953 și pînă azi nu a trecut niciodată pe la cabinet și pe care, pentru a-i smulge avizarea diferitelor inovații, trebuie să-l urmărești cu perseverență săptămîni întregi? Și aceasta este cu atît mai grav, cu cît tov. Kotlar este un tehnician deosebit de priceput.

Aș fi trimis-o la teatru, cu dragă inimă, să-și vadă imaginea, și pe Lucia Zamfir, fosta noastră dactilografă, dar n-am putut pentru simplul motiv că repetatele ei întîrzieri și lipsuri nemotivate au făcut ca pînă la urmă să ne lipsim cu plăcere de serviciile ei...

Și, mărturisesc, piesa lui Aurel Baranga m-a scuturat binisor și pe mine însumi, amintindu-mi de lipsa de operativitate în rezolvarea unor probleme și de controlul superficial pe care l-am exercitat asupra muncii tovarășilor din colectivul meu.

Dacă piesa „Mielul turbat” are atîtea corespondențe în viața acest fapt confirmă, fără îndoială, valoarea piesei (și poate tocmai de aceea unele „bancuri” ieftine și situații neveridice sînt atît de supărătoare). Eu l-aș întreba totuși pe tovarășul Baranga: cum își

poate închipui el că într-o întreprindere, nimeni nu cunoaște numele întreg al secretarului de partid, (așa cum se întâmplă în „Mielul turbat“), cum de și-a putut imagina că în anul 1953 este posibil ca într-o uzină să se falsifice cu atita nerușinare date importante (așa cum se întâmplă în „Mielul turbat“), cum de a văzut, din mulțimea covârșitoare a oamenilor cinstiți care există în fiecare întreprindere, numai doi oameni (dintre care desenatoarea aproape că nici nu are personalitate), care par înăbușiți de oameni necinstiți care îi înconjoară? (așa cum se întâmplă în „Mielul turbat“). La întrebările acestea nu se poate răspunde decât că autorul cunoaște încă prea puțin realitățile vieții noastre noi. Îi invităm cu dragoste la noi.

Ing. Gheorghe ICHIM
șeful cabinetului tehnic al
uzinelor „23 August“

Spectacolul realizat cu piesa lui Aurel Baranga pe scena Teatrului Național a stîrnit în Direcția noastră un viu interes. Și lucrul este firesc: „Mielul turbat“ loveste acolo unde ne doare pe noi mai mult. Nu scapă de satira ascuțită a dramaturgului nici acel inginer-șef de întreprindere care ascunde, sub o demagogie sfârșitoare, totala lui nepăsare față de mișcarea inovatorilor (Cristescu), nici șeful de cabinet tehnic, birocrat și slugarnic (Toma Dumitrescu), nici acel așa zis inventator, obsedat de un ventilator „perpetuum mobile“ cu totul nefolositor (Bontaș), și, în sfîrșit, nici licheaua strecurată în întreprindere sub masca tehnicianului (Cavafu). De toți aceștia, care frinează în mod conștient sau inconștient mișcarea inovatorilor, noi ne izbim mereu în munca noastră și am aplaudat cu satisfacție pe actorii I. Talianu, Al. Giugaru, N. Enache și R. Beligan, care i-au întruchipat cu forță satirică.

Viața însăși dovedește realismul acestor personaje: nu de mult mai exista la Centrul mecanic din Ciulința un inginer-șef asemănător celui din piesă, Coman Ion pe nume, care a trecut cu o nepăsare condamnabilă asupra propunerilor de inovații din întreprindere. Și a fost nevoie de perseverența și combativitatea muncitorului inovator Năstase Niculae — care seamănă în unele privințe cu Spiridon Biserică din „Mielul turbat“ — pentru ca inadmisibila situație existentă în acest domeniu să fie rezolvată prin îndepărtarea inginerului-șef. Și trebuie să recunoaș-

tem că piesa ne-a ajutat și pe noi, cei din Direcție. Nu o dată s-a întâmplat să tergiversăm, din comoditate, rezolvarea unor propuneri de inovații interesante, întîrziind astfel realizarea unor economii însemnate. Alteori, neadîncînd suficient dosarele, noi am respins unele lucrări care, la o examinare mai atentă, s-au dovedit a fi deosebit de utile.

Aș dori să spun cîteva cuvinte asupra imaginii inovatorului, așa cum o aduce autorul piesei prin personajul Biserică. Am cunoscut nenumărați asemenea muncitori înaintați, îndrăgostiți de munca lor și care muncesc cu neobosită rîvnă pentru progresul tehnic. Ca să citez numai cîteva exemple: inovatorul Gh. Șersea de la Garajele P.T.T., al cărui entuziasm creator a mobilizat pe

tovarășii săi în realizarea inovației la care lucrează; mustrul ceferist Mozes Alexandru de la Revizia de vagoane-Teiuș; tov. Ion Răducanu, matrișer la Radio-Popular, și alții.

Dacă i-ar fi cunoscut mai îndeaproape pe aceștia, sau pe alții dintre zecile de mii de inovatori din întreprinderile noastre, sînt convins că tov. Baranga nu l-ar fi creat pe Biserică atît de slab, atît de docil la capriciile dactilografei chilungioaice, atît de naiv și de încrezător în onestitatea șefilor săi corupți. În acest caz, poate că nici talentatul actor Vasiliu-Birlic nu ar fi accentuat, cum face în prezent, pe latura comică a rolului, speculînd unele bancuri ieftine ce umbresc frumusețea morală a inovatorului.

Piesa tov. Baranga mai are o

lipsă care mi se pare supărătoare: secretarul de partid este realizat schematic, nu are o personalitate puternică și este adus în piesă numai „ca să fie“, fără ca prezența să i se simtă în uzină tot timpul, combativă, energică. Nereușita pe care o înregistrează actorul Marcel Anghelescu în acest rol se datorește tocmai textului slab, neadîncit.

Cu toate lipsurile ei, piesa „Mielul turbat“ este totuși foarte bine venită și noi așteptăm nerăbdători, atît de la tov. Baranga, cît și de la alți dramaturgi, noi piese care să vorbească despre problemele noastre de muncă și viață.

Ing. H. DELEANU
director tehnic al Direcției
de Inovații și Invenții.

DE LA „DB2“ LA „DB3“

La două, trei zile după seceriș, tractoarele apar din nou pe ogor. De astă dată ele tractează (trag după ele) niște mașini formate din cadre metalice asemănătoare unor romburi, prevăzute în partea din urmă cu baterii de discuri, care, avînd muchii tăioase, pîtrund în pămînt, mărîndu-l. Mașinile acestea sînt dezmiriștitoare. Rolul lor este să afineze solul la suprafață, astfel ca apa pe care el o conține să nu se evaporeze, iar cea provenită din ploii să pîtrundă cu ușurință. În același timp, mulțumită dezmiriștirii se combat dăunătorii animalii și buruienile și se îmbunătățesc condițiile de viață ale microorganismelor.

În anul 1951, lucrarea aceasta se făcea la noi în țară cu o mașină puțin rezistentă, în ciuda aparenței ei solide. Organele active — bateriile cu discuri — ale dezmiriștitorului „DB2“, erau mult prea slabe pentru lucrul pe care această mașină trebuia să-l facă, și puternicile cadre de metal ajungeau repede la fier vechi, deoarece bușele de fontă ale lagărelor se distrugau după dezmiriștirea cîtorva zeci de hectare. „Cîteva zeci“ — asta în cele mai bune condiții de lucru.

De aceea îmbunătățirea lagărului la „DB2“ a constituit unul dintre principalele obiective ale Institutului de Cercetări pentru Mecanizarea și Electricizarea Agriculturii, în ceea ce privea mașinile de dezmiriștit.

Literatura de specialitate sovietică a furnizat primele date. Apoi a fost adus ca model un dezmiriștitor sovietic, care avea cuzineți de... lemn. Pentru netehnicienii, lucrul poate părea într-adevăr curios: lemnul mai rezistent ca fonta! Dar pentru știința modernă, care a ajuns să obțină nasturi din prelucrarea laptelui, cauciuc sintetic din cartofi sau explozibil din fasole soia, lucrul acesta e destul de simplu. Lemnul de fag este fiort în ulci, apoi se prelucurează din el cuzineții. Datorită unei ungeri bune, frecările între lemn

și oțel sînt reduse. Totodată nu mai apare acea pilitură metalică care, laolaltă cu vazele și praful, forma la „DB2“ un fel de ciment a cărui acțiune asupra lagărului se poate compara cu acțiunea unei pietre de polizor.

Cuzineții aceștia de lemn ridică nu numai calitatea noului dezmiriștitor „DB3“ (sau „DB2 modificat“), ci ajută și la punerea în funcțiune a suctelor de dezmiriștitoare care zac nefolosite din 1950.

După lucrul a o mie de hectare, lagărele lui „DB3“ sînt ca noi. Pentru aceeași treabă ar fi trebuit să se distrugă bușele a cincizeci de „DB2“. Dacă se uzează cuzineții de lemn, în orice atelier de tîmplărie se pot face alții. Problema aceasta e deci complet rezolvată.

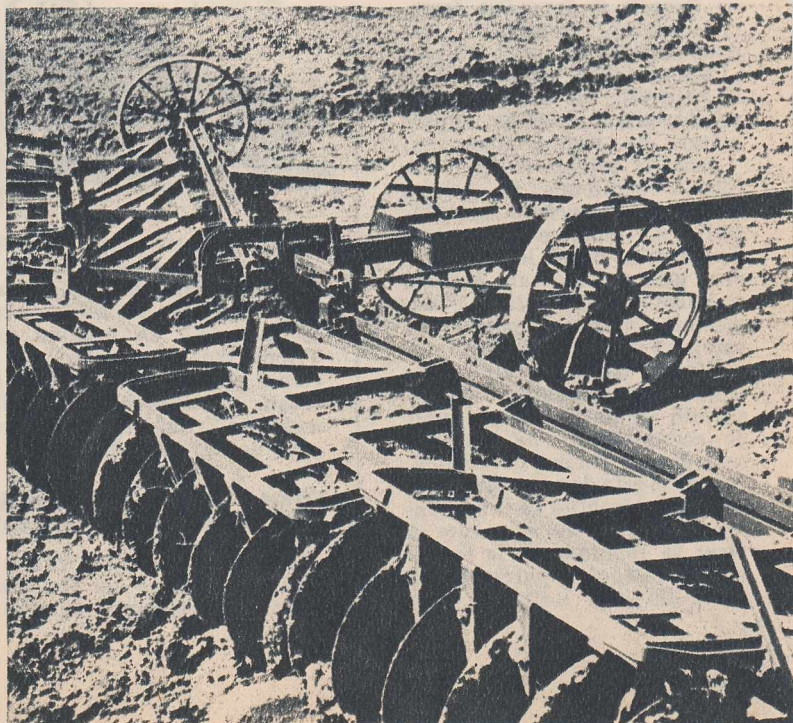
Dar pentru a deveni „DB3“, vechiul dezmiriștitor a trebuit să suferă și alte transformări. Astfel, discurile sînt mai puține în baterie (șase în loc de șapte). Mărindu-se distanța între ele, discurile nu se mai înfundă

cu pămînt. Noul lor ax e mai puternic și nu se îndoaie (așa cum se întîmpla cu cel vechi) oricît de mare rezistență ar întîmpina mașina în timpul lucrului. Înainte, pentru a prinde bateria de discuri la dezmiriștitor, lucrătorul trebuia s-o ridice manual. Efortul acesta fizic, destul de mare, nu mai e necesar la „DB3“. Cu ajutorul unui bulon demontabil, operația se face rapid și ușor.

Aceștia sînt numai cîteva din cele peste 30 de modificări suferite de „DB2“ pentru a ajunge „DB3“. Din primăvara și pînă în toamna anului 1953, tînrul Institut de Cercetări pentru Mecanizarea și Electricizarea Agriculturii a reușit să aducă îmbunătățiri capitale mașinii de dezmiriștit. În anul 1954, „DB3“ își va arăta în mod precis pe teren calitățile lui constructive și de funcționare.

Ing. Cornel DANILUC
de la Institut de Cercetări pentru
Mecanizarea și Electricizarea
Agriculturii

Dezmiriștitorul „D.B.3“

Pe plaja din Torvajanio-Italia a fost descoperit, la 11 aprilie 1952, cadavrul tinerei Vilma Montesi, în vîrstă de 23 ani. Ancheta poliției a stabilit — cu mare întîrziere — că moartea tinerei italiene s-ar datorata unui „accident“.

Iată însă că, în luna octombrie, ziaristul Silvano Muto anunță în revista „Attualita“ că, potrivit informațiilor ce le posedă, o serie de persoane din anturajul cercurilor politice influente din Roma n-ar fi străine de moartea Vilmei Montesi. „Vilma Montesi — se spunea în articolul lui Muto — a murit pentru că a prizat prea multă cocaină la vila Copocotta, în cursul unei orgii la care au luat parte personalități din „lumea bună“ a Romei.“

Bineînțeles că articolul lui Muto a făcut vîlvă. Dar direcția poliției aflate în slujba celor vizati i-a deschis un proces public, învinuindu-l de calomnie.

Procesul a declanșat, însă, un scandal neașteptat.

Ancheta suplimentară a „cazului Montesi“, deschisă sub presiunea opiniei publice, a prins în reflectorul ei pe marchizul Ugo Montagna — fost agent al serviciului de spionaj O.V.R.A. al lui Mussolini, apoi al gestapoului și acum al serviciului de spionaj american. Vin apoi pe rînd — și în bună cîrdășie la contrabanda de stupefiante, la comerțul de carne vie și altele — încă vreo cîțiva „signori“: Gianpiero Piccioni, fiul ministrului afacerilor externe, cunoscut afacerist; avocatul Alfonso Spataro, fiul secretarului-adjunct al partidului democrat-creștin; Tomaso Pavone, șeful poliției italiene, și alții.

Ancheta a mai identificat și pe alți oameni suspuși, interesați în speculații și afaceri necurate, ca Giuseppe Spataro, deputat și secretar-adjunct politic al partidului democrat-creștin; Dominedo, Sedati, Tupini și alții. Ziarul „Paese Sera“ a publicat chiar o fotografie în care actualul prim-ministru Scolba apare alături de signor Montagna.

Relațiile șefului de bandă Montagna se întind pînă la de Gasperi și deputații democrat-creștini Dominedo, Sedati, Tupini și alții. Ziarul „Paese Sera“ a publicat chiar o fotografie în care actualul prim-ministru Scolba apare alături de signor Montagna.

Demisia șefului poliției italiene, compromis în primul simulacru de anchetă, amenințările cu moartea și contradicțiunile ce și le fac între ei — prin presă sau scrisori anonime — „personalitățile“ demascate, trădăcăz panica de care sînt cuprinse cercurile cîrmuitoare italiene. Iar campania anticomunistă intensificată acum în mod subit de aceste cercuri, nu este altceva decît o josnică diversivune. Scopul ei este de a distra atenția opiniei publice de la scandalosul „caz Montesi“, care a făcut să răbufnească la suprafață întregul putregal al „high-life“-ului italian.

Un regat al minciunii

Jonathan Swift făcea, în „Călătoriile lui Gulliver“, următoarea însemnare: „In regatul Tribnia... majoritatea populației era formată din anchetatori, martori falși, informatori, calomnatori, urmăritori, copoi, sperjuri, numeroasele lor slugi supuse și unelte subalterne; toți sub patronajul, conducerea și în solda miniștrilor și deputaților“.

Dacă n-am ști că aceste rînduri au fost scrise prin anul 1727, am pune mîna în foc că regatul Tribnia, așa cum a fost ei imaginat de Jonathan Swift, reprezintă în-

— pamflet —
de I. CÎRJE

Ilustrații de N. JURĂSCU

ției; Hearst-ssori, Howard și McCormick. Dinastia Hearst stăpînește 20 de ziare și 10 reviste; valoarea întreprinderilor ei depășește fabuloasa sumă de 200 milioane dolari. Dinastia Howard stăpînește aproximativ 30 de publicații. Roy Howard — denumit în cercurile gazetărești americane „magnat al presei cu suflet de reporter polițist“ — este în același timp pa-

condeului fac parte, bunăoară, Walter Lippman, frații Alsop, Drew Pearson, Hanson Baldwin, James Reston și încă vreo cîțiva. Acești lorzi sînt devotați trup și suflet dinastiilor domnitore, pe care le slujesc de amîtitoare, în schimbul unor retribuții de sute de mii de dolari anual.

Lordul Walter Lippman, comentator de politică externă la „New-York Herald Tribune“, este binecunoscut cititorilor. Sistemul său de vederi exprimă — după definiția dată de Lamont, omul de încredere al lui Morgan — „fundamentarea intelectuală a stabilității și atotputerniciei sistemului capitalist“. Această definiție, laudativă în intenția lui Lamont, demască întreaga activitate publicistică depusă de Lippman în slujba capitalismului muribund. Mulțumită sumelor grase cu care este plătit, lordul Lippman își poate cumpăra și aduce la curte o droaie de „legnani“ (reporteri) care culeg falsuri și hîrfeli — materia primă pentru articolele lordului.

După lorzi vin baroneții și apoi lacheii de rînd. Pentru a urca în ierarhia presei monopoliste este nevoie de stagiu și experiență. Bunăoară, dacă un legman tinde să ajungă baronet ori lord al presei, trebuie să renunțe la dreptul de a gîndi în mod independent, de a avea păreri personale, trebuie să dovedească inventivitate și meșteșug în mistificarea faptelor.

Nu trebuie uitat că regatul Tribnia din zilele noastre este departe de a fi un stat independent. Și aci apare o situație cunoscută încă din evul mediu, cînd un rege era suzeran față de supuși, dar vasal față de un rege mai puternic.

Așa și-n Tribnia presei americane: dinastiile presei (Hearst, Howard, McCormick) sînt suzerane față de lorzii presei monopoliste, față de baro-

toctoi „regatul“ presei din slujba monopolurilor americane. În orice caz, însemnarea ascuțită, vehementă și sarcastică a clasicului englez se potrivește de minune acestei Tribnii moderne — care este concernul presei imperialiste de peste ocean. O sumară monografie a regatului Tribnia din zilele noastre o va dovedi cu prisosință.

FORMA DE GUVERNĂMÎNT ȘI ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ

Tribnia din slujba Wall-Street-ului este condusă de trei dinastii principale, trei familii de regi ai hîr-

tronul agenției telegrafice „United Press“ și al cîtorva posturi de radio. Dinastia McCormick-Patterson editează trei ziare: „New York Daily News“, „Chicago Tribune“ și „Times Herald“; totodată, această dinastie posedă respectabile investiții de capital în întreprinderile industriale și financiare.

Aceștia sînt monarhii presei monopoliste americane, stăpînii ei. În jurul dinastiilor domnitore gravitează o serie de așa numiți lorzi, baroni și conți ai condeului, apoi cîteva ranguri nobiliare mijlocii și, în sfîrșit, valeții de curte, slugile anonime. Din casta lorzilor

neții și mărunții valeți de curte, dar vasale față de un rege nefincronat al industriei de armament — Morgan. Banca Morgan nu numai că dispune de un trust propriu de ziare și reviste, dar și-a subordonat și numeroase edituri puternice. Directorul acestei bănci, Thomas Lamont, dictează de fapt întreaga politică a presei monopoliste americane. În cercurile publicistice din New York se știe bine că este suficient un singur telefon din partea șambelanului palatului Morgan, pentru ca orice ziar burghez să publice cutare fals, cutare re-

TRIBUNA WALLSTREETULUI

clamă, cutare calomnie, sau să nu mai publice nimic.

RELIGIA

Tribnienii zilelor noastre, scribii yankei, sînt monoteiști: ei sînjesc unui singur zeu — diavolul galben, dolarul. Acest zeu este mai pervers încă decît Moloch, zeul vechilor fenicieni. Dacă Moloch cerea să i se jertfească copiii frazezi, diavolul galben cere jertfirea conștiinței. După cum se va vedea însă mai încolo, tribnienii s-au împăcat lesne și cu acest tribut, căci pe altarul diavolului galben ei își jertfesc conștiința fără ezitări și fără fașoane.

INDELETNICIRILE ȘI MORAVURILE TRIBNIENILOR AMERICANI

Exact ca în Tribnia swiftiană: fals, calomnie, minciună, sperjur. Acum 45 de ani, în biroul redactorului șef al ziarului „Leader”, mister Eagle, a pătruns un tînăr reporter, George Seldes, care și-a exprimat dorința de a colabora la ziarul „Leader”, întrucît — spunea Seldes — vrea să slujească, prin scris, poporul său.

„Fleacurii! — a răspuns Eagle. Dumneata știi ce fel de profesie e asta? E pur și simplu o prostituție. Prostituiții! Niște cutre ziaristice — asta sîntem noi și iată ce vei deveni și dumneata, dacă vei rămîne în această profesie murdară...”

În meseria noastră n-ai să poți să-ți întocmești o viață adevărată și tot ce vei face, vei face prostituindu-te pentru politicienii exeroeci, pentru băncile exeroecilor, pentru companii de tramvale și pentru magazine aparținînd unor exeroeci.

Asta este indeletnicirea de bază a candelierilor presei tribniene americane: ei mint în folosul unor exeroeci, calomniază fără jenă, falsifică fără scrupule — în folosul acelorași exeroeci. Și, ca să fim drepți, inși acești tribnieni sînt niște exeroeci, mincinoși și calomniatori de meserie.

De la vechea Tribnia swiftiană pînă la Tribnia contemporană a dolarului, metodele de lucru ale scribilor corupți s-au perfecționat, orientîndu-se după busola dinastiilor din Wall-Street. Iată-i bunăoară la lucru pe scribii moderni ai Tribniei transoceanice. Apare pe arena internațională un eveniment de seamă, care nu convine dinastiilor domnitoare? Din două una: ori conspirația tăcerii, ori falsificarea grosolană a evenimentului. Are loc, de pildă, o conferință a partizanilor păcii din zona Pacificului? Tribnienii presei monopoliste urlă: „sărîți, pericol comunist la granițele Americii!” Intreprind balerinele sovietice un turneu prin India? Tribnianul Robert Trumbull de la „New-York Times” dă alarma; „India invadată de balerine! Agresiune sovietică în India”. Franța nu aderă la „comunitatea defensivă europeană”, pentru că Franța iubeste pacea și glorioasele sale tradiții de liber-

tate și independență? „Life” decide: „Franța este o prostituată”; „U. S. News and World Report” adaugă: „Franța este holnavul Europei”; „New-York Herald Tribune” opinează: „Berea franțuzească este o poșircă. Încălzirea centrală și canalizarea în Franța sînt niște mostre ale evului mediu. ...Francezii sînt murdari. În Franța e noroi pretutindeni”.

Se judecă procesul unor bandiți parașutați, al unor spioni americani strecurați în România sau Cehoslovacia? Tribnienii urlă: „iată cum încalcă comuniștii drepturile omului!” Congresul american se pregătește să discute alocarea a 70—80 la sută din bugetul S.U.A. numai pentru cheltuielile militare directe? Americanul simplu trebuie pregătit. Cu alte cuvinte, trebuie neapărat să i se vire în cap teama de un imaginat „pericol extern” care ar necesita chipurile... „apărarea”. Dar cum? Ziariștii tribnieni știu prea bine cum: printr-o minciună ticlucită la momentul, o minciună care l-ar da gata și pe Gobbels. Și „Newsweek” lansează bomba: „... în apropierea Filipinelor au fost ancorate submarine rusești. Au fost observate șase submarine ancorate”. De cine? Cînd? Cum? Asta nu-i interesează pe tribnieni.

Avea perfectă dreptate Mr. Eagle, redactorul șef al lui „Leader”. Tribnienii transoceanici nu-și bat capul să ofere cititorului informații veridice, să-l facă să înțeleagă viața și evenimentele ei, ci, dimpotrivă, ei fac totul pentru a prinde cititorul în plasa minciunii și falșului, pentru a-l zăpăci, a-l dezorienta, a-l supune voinei regilor trusturilor de armament. În Tribnia zilelor noastre circulă o zicală foarte semnificativă: „Un cîine mușcă un om — aceasta nu constituie o informație; un om mușcă un cîine — iată o informație”. Zicala aceasta pare a fi cuvîntul de ordine al tribnienilor americani.

O fabrică de dulciuri din Budapesta a fabricat niște bomboane delicioase numite „frunțuși în în-

vătătură”. Pentru revista tribniană „Time”, aceasta nu constituie o informație. În Ungaria se fabrică „un singur fel de bomboane și numai „aleșii” pot primi cîte o bomboană” — iată o „informație”. Oamenii de diferite opinii doresc încetarea războiului murdar din Vietnam. Pentru „New-York Times” „informația” sună însă alt fel. „Se poate aștepta ca acum, sub conducerea hotărîtă a generalului Navarre, trupele franceze să dea o lovitură mult mai puternică” — scrie ziarul marilor trusturi americane, instigînd fățiș la continuarea unui război colonialist condamnat de opinia publică internațională. „Generalul Dean a fost maltratat și ținut în închisoare” — scria revista transoceanică „Saturday Evening Post” despre generalul Dean, fost prizonier în Coreea de Nord. Aceasta este „informația” apărută în ziar. Iar adevărul? Să ni-l spună însuși generalul „maltratat”: „N-am fost martirizat. Am căpătat mîncare, am făcut baie, m-am tuns și am putut să mă rad. Mi s-a dat un pat cu saltea, perne și asternut. Mi s-a adus un dejun minunat, iar a doua zi a venit doctorul și m-a examinat foarte atent”.

Ca niște tribnieni pur sînje, gazetarii yankei mint chiar și atunci cînd cititorul poate verifica informația cu propriile mijloace. Oricare cetățean american poate observa, de pildă, că uzinele din S.U.A. concediază muncitori pe capete, că ramurile industriale civile se restrîng, că în timp ce salariile stau pe loc, prețurile o iau razna, că, în sfîrșit, criza bate la ușa economiei nord-americane în declin. „Nu-i adevărat” — decide „Time” — „nu-i vorba de nici un declin”. Argumentul: „Oricît ar părea de ciudat — scrie revista — nimeni nu știe cu precizie ce înseamnă declin. Acest cuvînt este tot atît de greu de definit ca și dragostea”. Și cu asta, basta! Printr-un asemenea stupid joc de cuvinte, redactorii tribnieni de la „Time” socot că au și rezolvat problema crizei din economia Statelor Unite... Cît privește însă

cititorul, este cam greu să-l convingi că neputința tribnienilor de la „Time” de a defini declinul ar putea oferi de lucru șomerilor americani și ar putea reduce cumva prețurile la mărfurile de larg consum!

După cum nici un cetățean american nu va putea fi convins că urletele isterice ale propovăduitorilor tribnieni ai războiului atomic nu sînt altceva decît innuri închinute cauzelor păcii.

Faptele arată că Tribnia presei monopoliste americane este un regat eminentement războinic. Ea se războiește din rășputeri și cu înverșunare feroce cu o lume întregă — cu lumea adevărului. Bilanțul acestor războaie este însă pentru Tribnia de-a dreptul jalnic: victorii — nici una, înfrîngeri — ne-numărate.

Tribnia americană a fost rușinos înfrîntă și atunci cînd, în urmă de 36 de ani, a „prezis” prăbușirea tinerii Republici Sovietice, și atunci cînd a mizat pe aventura antisovietică a lui Hitler, și atunci cînd și-a închipuit că înființarea „armatei europene” este o chestiune de cîteva zile, și atunci cînd a socotit că popoarele vest-europene vor primi cu lacrimi de recunoștință „ajutorul” militar american, și atunci cînd a mizat pe adenerii și lisinmanii agresivi, și pe spionii și diversioniștii parașutați în țările lagărului păcii și socialismului, și atunci cînd a prezis victoria S.U.A. asupra Coreei, și atunci cînd a aruncat anatemă asupra tratatelor de la Panmunjon, și atunci cînd și-a închipuit că politica de ignorare a Chinei Populare va face ca China să fie stearsă de pe hartă...

Tribnia presei reacționare din solda Wall-Street-ului nu este un regat puternic, în schimb este încă destul de primejdios. Dar din înclătarea ei cu adevărul, din lupta ei contra vieții și împotriva legilor implacabile ale istoriei, pe care nu le poți fabrica vîrsînd oceane de cerneală otrăvită, presa tribniană din slujba diavolului galben nu poate ieși decît zdrobită. O înfrîngere pe care chiar și tribnienii de la „Time” vor fi siliți s-o „definească”, vrînd-nevrînd...

SATUL BĂTRÎNULUI VIETNAMEZ

de Kim LAN
scriitor din R. D. Vietnam

Seară de seară se repeta aceeași scenă. Când fata cea mai mare intra în bucătărie și se apuca să ațîțe focul de vreasuri, iar la lumina lămpii gospodina începea să facă socoteala celor cumpărate în cursul zilei — raci, făinoase, bomboane, fasole și așa mai departe — bătrînul Hai se refugia în odala învățătorului. Se speria oare de răpăitul puștilor care, prin întuneric, se auzea pînă aici? Sau poate de glasul monoton al neveste-si care mormăia, socotind cifră cu cifră? Nu! Il cuprindea doar o mîhnire nelămurită de care Hai voia să scape cu orice preț.

Abia își vîra capul pe ușă, că se și repezea să-l întreb pe învățător:

— Ce se mai aude?

Și, fără să aștepte răspunsul, îi dădea înainte:

— Dargenlien s-a întors în Franța. Ar face bine să-și bage mințile-n cap.

Sau:

— Ieri am atacat prin surprindere aerodromul din Gia-Lam. De aceea nu s-a arătat astăzi nici un avion.

Repetă, turbind într-una, ce auzise la amiază de la paznici. Vorbea despre refugiați, despre fel de fel de orori, despre trădători și bandiți. Știa o sumedenie de lucruri despre evenimentele politice și strategice: în cutare sau cutare loc s-au făcut concentrări de trupe, s-au dat bătălii. Vorbea cu aerul unui om orientat ca nimeni altul, în realitate însă abia pricepea ceva din tot ce spunea. Când însă învățătorul se arăta mirat de bogăția de informații, Hai observa cu modestie:

— O, domnule învățător, toate acestea le-am auzit de la alții; eu nu fac decît să repet ce am auzit de la ei... Dar, firește — adăuga el, mîngîindu-și barba — am și eu idee despre ele: la urma-urmel, sînt doar membru al Uniunii veteranilor pentru salvarea patriei.

Desen de D. NEGREA

„Toate popoarele lumii au privit de atîtîte cîte Conferința de la Geneva, unde va fi luată în discuție și problema restabilirii păcii în Indochina. Am citit multe despre lupta pentru libertate a poporului vietnamez. Ai dor să cunoști și ceva din literatura acestui popor? Ne scrie tovarășul Ștefan Lungu, inginer agronom la gospodăria agricolă de stat Fundeni. Publicăm schița scriitorului vietnamez Kim Lan, răspundem acestei dorințe.”

Cînd interesul învățătorului pentru evenimentele zilei scădea cu totul, Hai începea să vorbească despre satul lui natal.

Uneori, în timpul discuției, amuțea deodată și cădea pe gînduri.

— Cînd o să mă pot întoarce acasă, în sîtucul meu? — murmura el. Căci bătrînul Hai era refugiat. Și s-ar fi simțit mult mai fericit dacă în asemenea vremuri grele n-ar fi fost nevoit să-și părăsească satul natal. Dar trebuise să se refugioze. Nevastă-sa încropise pe aici un mic negoț, ca să-și poată ține familia, căci erau foarte săraci.

În fiecare dimineață, Hai se ducea mai întîi la bibliotecă. Se așeza lîngă vreun cititor de ziare. Se profăcea că se uită la poze, în realitate însă aștepta ca cineva să citească cu glas mai tîrîșor, atît cît să poată trage cu urechea. Acasă, pe vremuri, urmase un curs popular și învățase puțin să scrie și să citească, dar cu literele de tipar nu se descurca de loc.

Nu-l plăceau oamenii care citeau gazetele fără să mormăie cuvintele destul de tare pentru a le putea prinde și el. Socotea că asemenea oameni sînt niște fuduli care fac paradă din știința lor. Ce le pasă acestora că alături de ei stau oameni dornici de informații!

Ieșind din sala de lectură, Hai trecea mai întîi pe la prăvălișoara neveste-si, apoi se ducea pe la piața veche primăriei, locul de adunare al refugiaților ce poposeau pe aici. Oamenii se strîngeau pîlcuri-pîlcuri, sau se odihneau la umbra copacilor uriași.

Hai intră în han, trase cîteva guri de fum din narghilea, bău o ceașcă de ceai verde, apoi începu să privească. În jurul lui viața colcăia, oamenii forfoteau. Evantalele foșneau, copiii plîngeau, partizanii își povesteau faptele eroice; ceva mai departe, cîțiva înși rîdeau cu hohot.

— De unde sînteți, oameni buni? — întrebă bătrînul Hai, așezîndu-și ceașca de ceai pe banca de bambus.

— Din Gia-Lam. Am plecat de patru zile.

— Din Gia-Lam? Și cum stați cu muncile? Ați început decorticatul orezului?

— Firește. La noi semănăturile de orez sînt mai bune decît pe aici.

Hai trase mai aproape narghileaua și clătîna, gînditor, din cap.

— Interesant, foarte interesant — spuse într-un tîrziu. — Fiecare cu ale sale. Unul se războiește, celălalt își decorticează orezul. Unul fuge de război, altul distruge tot ce găsește-n cale. Ciudate lucruri!... Da' despre război ce știți? Pe unde s-au mai dat bătălii în zilele din urmă? Că împușcăturile se aud pe aproape de tot.

În timp ce își așeza pruncul la sîn, o femeie îi răspunde:

— S-au retras din orașul Bac Ninh și au ocupat satul Cho Dau.

— Ce vorbești? — sări bătrînul, aprins. — Să fi intrat în Cho Dau? Și cîți am omorît dintre ei?

— Nici unul. Tot satul a trecut de partea francezilor. Eh, niște trădători!...

Lui Hai îi venea să intre-n pămînt de rușine. Înghiți în sec și cu glasul schimbat de tot, întrebă:

— E adevărat asta? Nu cumva e vorba de vreun alt sat?

— Aș... Eu însumi vin din părțile acelea. Toți sînt niște trădători, cu primarul în frunte. Cînd au intrat imperialiștii, le-au prodat steagul. Chiuiau și fluturau din mîini. Chan Bau și-a strîns toate tăvile, banii, broderiile și, cu un camion de marfă, și-a dus toată familia, nevasta și copiii, la Hanoi.

Cineva se amestecă în vorbă:

— Bine, dar tocmai la Cho Dau mișcarea revoluționară era foarte puternică, nu?... — Se poate, dar în momentul de față aceasta e situația.

Bătrînul își plăti ceaiul și, cu capul în pămînt, o luă din loc.

Cînd sosi acasă, copiii băgară de seamă numai-decît că bătrînul nu-i în apele lui. Se strecurară din casă tiptil-tiptil și își continuară joaca sub scări. Hai se culcă. În gînd, trecu în revistă pe toți oamenii din satul lui. Nimeni nu se putea îndoi de curajul lor. Se hotărîseră să rămîie pe loc și să lupte pînă la ultima picătură de sînge împotriva dușmanului. Și oamenii aceștia să fi fost în stare de o asemenea josiție? Nu, nu se poate! Dar atunci de unde a pornit zvonul? Dar Chan Bau era într-adevăr din satul lui Hai. Dintr-un sat în care toți oamenii sînt niște trădători... Se mai poate trăi printre astfel de oameni, ca prieten, ca vecin?

Seara, cînd plecă de la prăvălie, nevasta lui Hai era și ea zăpăcită de cîte auzise. Intră în odale, își așeză marfa și, îngîndurată, se cinchi pe prag. Copiii nu îndrăzniră să-i ceară nici măcar bomboane.

Abia seara tîrziu ieși în bucătărie și începu să mormăie ca de obicei: „raci, făinoase, bomboane...“ Uneori se oprea din socoteli și privea în gol:

— Ascultă, tată al copiilor mei...

Bătrînul, care zăcea încă pe pat, nici nuse clinti.

— Dormi, tată al copiilor mei?

— Ce este? — întrebă Hai și se întoarse puțin într-o parte.

— Am auzit...

— Știu — mormăi Hai.

Femeia nu mai scoase nici o vorbă. În odale se lăsă o tăcere copleșitoare.

— Se spune că oamenii de pe aici nici nu vor să mai audă de locuitorii din Cho Dau — spuse într-un tîrziu femeia.

Aceeași tăcere adîncă. Femeia își înclină capul și se apucă din nou de socoteli.

Hai nu părăsi odala, nici la învățător nu îndrăzni să se ducă. Stătu ghemuit, toată ziua, în odăița lui strîmtă, așteptînd știri noi. Cînd vedea că oamenii se adună pe afară, își încorda auzul și prindea cîte un cuvînt: „francezi“... „trădători“... „camion“.

După amiază, Hai primi vizita unui om care era tot din satul Cho Dau și îi zicea „unchiule“. Cel doi bărbați vorbiră îndelung, apoi Hai se îmbrăcă în grabă și ieși, împreună cu oaspetele. În graba mare, uită să le spuie copiilor că n-au voie să părăsească odala.

Era seara tîrziu cînd Hai sosi acasă. Fața lui, pînă acum tot încrunțată, strălucea de bucurie.

— Inchipuiți-vă, domnule învățător — strîgă el — imperialiștii mi-au dat foc casei. Ce zici de asta? Au ars și porcii. Azi a sosit aici primarul. A dezmințit tot. Toate știrile despre trădarea de la Cho Dau sînt mincinoase de la un cap la altul.

Abia își termină vorba și alergă să povestească și altora vestea cea nouă. Toată lumea se bucura de bucuria lui.

Seara se duse din nou la învățător. Se așeză pe banca de bambus împletit. Povestii o serie de întîmplări din satul lui. Îi spuse învățătorului cîți francezi și cîți trădători au pătruns în sat, cîte case au incendiat. Îi povestii de asemenea de rezistența patriotică a oamenilor care pînă la urmă au trecut la ataa.

Hai vorbea cu atîta avînt, încît cei care îl ascultau ar fi jurat că vine chiar de la fața locului...

Vânători, au sosit păsările călătoare!

Nici nu se desprăvărase bine. Gheața însă se subțiasă și ochiuri marle erau deschise în bălți.

De cum se lasă înserarea, stoluri, stoluri nesfârșite de zburătoare săgetează văzduhul. Sînt păsările de apă care toamna se îndreaptă din nord-estul Europei spre sud, iar primăvara, din sud spre țările nordice, trecînd pe deasupra țării noastre.

În zborul lor, păsările înfruntă primejdii mari. Cei mai temuți dușmani li-s vremea geroasă și curenții de aer nefavorabili. Dar minunatul lor spirit de orientare și simțul de conservare, extrem de dezvoltat, le fac să biruie toate piedicile.

Noaptea e plină de strigăte. Sosesc oaspeți noi și fiecare își caută tovarășul de drum plecat mai înainte. Iată în înaltul cerului o lungă linie ondulată în formă de V, care pare că vine spre noi. Sînt cocorii, unele dintre cele mai mari păsări călătoare în trecere pe la noi, îndreptîndu-se spre țările nordice. Deseori în timpul zborului ei încep să se rotească în cercuri largi, cu aripile desfăcute. Apoi, zburînd tot în cercuri, coboară pe ogoare sau în regiunile mlăștinoase, căutîndu-și hrana.

Cocorii sînt temători și bănuitori. Deși zdrobiți de oboseală, nu se odihnesc niciodată fără ca doi, trei, dintre ei să facă de pază, de santinelă.

Cu ciocurile lor ei smulg ierburile abia încolțite sau adună grăunțele pe care le găscă; cocorul este o pasăre stricătoare, care pricepunește pagube semănăturilor. Este anevoios de vînat; cu atenția și prudența lui deosebită, el știe să vadă și să ocolească vînatul, care, dacă vrea să-l doboare, trebuie să-și ia toate precauțiunile. Cocorul deosebește ușor orice pată în stufăriș și observă orice mișcare. Cunoaște distanța bății puștii și știe să se rească.

Odată cu cocorii trec peste țara noastră, fără să se oprească pentru cuibărit, unele specii de găște mici, berze și sitari.

Sitarii trec o parte către nord, pentru a cuibări în Polonia, Finlanda, Suedia și Norvegia, iar o parte dintre ei rămîn pe timpul verii și în munții noștri, luîndu-și zborul spre sud numai atunci cînd cad primii fulgi de zăpadă.

Primăvara timpurie ni aduce înapoi, uneori chiar la începutul lui martie. Vînatorea de sitari are un farmec nespun, dar pune la mare încercare pe vînat. Cînd ziua se îngîmă cu noaptea, mai ales în serile călduțe, fără vînt, sitarii trec în zbor de seară. Obişnuiesc să treacă prin același loc, sau cum se spune, pe „drumuri bătute”. Pasajul nu durează decît 20.—30 minute

și zborul sitarului este foarte capricios. Uneori trece lenes, bătînd agale din aripi, plutînd drept și nu prea sus deasupra pămîntului. Atunci vînatul, bine ascuns într-un lăstăriș sau tufiș, îl poate doborî cu ușurință. Alteori, însă, zboară nemişchit de repede, cotînd cînd în sus, cînd în jos, punînd la

Rața sălbatică — una dintre cele mai prețioase specii de vînat.

grea încercare chiar pe cel mai bun ochitor. Odată lovit, sitarul cade vertical, cu aripile strînse de trup.

Dacă primăvara nu mai vine nici un val de frig, nu trece mult și în bălțile noastre încep să poposească păsările migratoare care cuibăresc la noi. Intîi ratele mari, apoi ratele fluicrătoare. Acestea sînt urmate de ratele mici și ratele roșii. În scurt timp stufărișul

mișună de păsări de baltă: rațe, găște, becaține.

Cercți unui vînat încercat să vă povestească despre paza la rațe. Vă va spune desigur că începuturile au fost grele, că în primele zile de pază la baltă n-a vînat nimic, ori pentru că nu i-a ieșit nimic în cale, ori pentru că s-a zăpăcit pur și simplu de mulțimea vînatului în trecere și n-a fost în stare să tragă nici un cartuș...

La paza de seară, cînd oglinda lacului devine din ce în ce mai întunecată, încep să se zărească sus, sus de tot, stoluri de rațe. De văzut nici nu se prea văd bine, dar li se aude șuieratul ascuțit al aripilor. În cel mult o jumătate de oră, dacă ți-ai ales un loc bun, ți se întîmplă ceva cu totul neobișnuit; pare că asupra ta năvălesc zeci de proiectile. În dreapta, în stînga, deasupra capului, cu un vîjîit strident, ratele apar pentru o clipă și apoi se fac nevăzute în noapte. Nu știi unde să îndrepti pușca mai repede. Te sucești, te întorci, te apleci, dar n-ai să reușești să tragi un singur foc. S-ar putea mai degrabă să aluneci din barcă în baltă! Există însă un „secret”: trebuie să cauți numai într-o singură parte. Să nu te uiți la cealaltă. Altfel nu-i chip.

Și, totuși, locul cel mai bun de pază la baltă nu este cel pe unde trec ratele, ci locul unde ele obișnuiesc să

coboare pentru căutarea hranei. Aci zborul lor e încetînit și în ochiuri domoale. Ținta e mai ușoară și vînatul cade mai repede și mai des.

Odată găsit locul de cu ziuă, vînatul trebuie să știe să se ascundă cu dibăcie într-un pile de papură, la o margine de stuf sau după un trunchi de salcie. Pînda se face la ape mici, la smîrcuri, unde e mai sigur că ratele vor găsi hrană.

La paza de rațe nu e necesară numai o vedere bună, ci și un auz fin. Trebuie să distingi după șuierat din ce parte va veni vînatul. Și mai e ceva: iuțala tirului. Rața zboară cu mai mult de 120 km. pe oră. Partea bună e că nu zboară în zigzaguri, ci în linie dreaptă. Dar, și pentru că are o viteză a zborului atît de mare, și pentru că vînatorea se face noaptea, e bine să nu se tragă decît cînd ratele ajung în bătaia puștii.

Pînda de dimineață este mai lungă decît cea de seară. Ține uneori ore întregi și e mai puțin rodnică.

Faptul că țara noastră e așezată în calea migrațiunii păsărilor de apă, trebuie folosit din plin. Delta Dunării, ca și numeroasele bălți de la noi, prin abundența neobișnuită a păsărilor pe care le adăpostesc, prilejuiesc multe zile de rodnică și plăcută vînatoare.

C. SEVEREANU

Anton MOOR
Portretul unui necunoscut

Pictor spaniol (sec. XVII)
Marla cu copilul

Pictor ardelean (sec. XVI)
Judecătorul orașului Brașov,
Lukas Hurser

Johann KUPETZKY (1667 - 1740)
Portretul pictorului Niclas Bück

MUZEUL BRUKENTHAL

Muzeul Brukenthal și-a sărbătorit nu de mult cel de-al 150-lea an de la fundare. Instalat în Sibiu, într-una din cele mai încăpătoare și mai monumentale clădiri din țara noastră, clădire mai veche decât muzeul, dar încă de la început înțeleasă ca să cuprindă și să prezinte colecțiile, strânse după un plan bine chibzuit, Muzeul Brukenthal are o situație unică nu numai în Ardeal, ci în tot restul țării. Fără să fie așa de bogat ca Muzeul de Artă al Republicii, ca Muzeul de Artă Națională din București, ca secția de Numismatică, ca secția Grafică, sau ca Biblioteca Academiei R. P. R.

de prof. acad. G. OPRESCU

Tovarășul Eduard Găvănescu, profesor de istorie la Școala medie pedagogică de băieți din Arad, ne arată într-o scrisoare că unele materiale și planșe publicate în „Flacăra” l-au folosit în munca didactică și ne roagă, ca și pe viitor, să publicăm materiale și fotografii care fac cunoscute comorile de artă ale muzeelor noastre.

rioară celei similare din București, prin calitatea operelor, prin raritatea exemplarelor, prin starea lor de conservare, ele merită să fie puse alături de acestea în pratură noastră.

El a hotărât de timpuriu ca de averea lui, pe care o transformase în mare parte în obiecte de artă să profite marele public. Iar cu restul averii, el a instituit un fond pentru întreținerea în bune

naziului Evanghelic din Sibiu, care, printr-un curatoriu, administra muzeul, dar care prin testament avea obligația de a aranja colecțiile, de a le întreține și de a le pune la dispoziția publicului vizitator. La început, Muzeul poseda cam 1.000 de tablouri, asupra cărora vom reveni, cele mai multe cumpărate în Viena; 16.000 de volume, printre care și multe incunabule (opere tipărite la finele sec. al XV-lea, printre primele după invenția tipăririi cu litere mobile); cea mai completă colecție de opere la noi, admirabil legato, unele cu splendide gravuri de metal, din sec. al XVIII-lea; apoi monede.

etnografie de la cele două minorități naționale din Ardeal; apoi ceramică, mai ales săsească, obiecte de cositor, covoare, arme, mobilier, documente scrise, în special cu caracter istoric, cam 10.000; în sfârșit, pinacoteca, cu 1.600 opere.

Dar bunele intenții ale testatorului n-au fost, în tot acest interval, deplin satisfăcute. Comunitatea săsească posesoare, ca și administrația de ea numită, au avut mai degrabă o atitudine pasivă. Ele n-au încercat să facă din acest minunat focar de cultură un centru activ, viu. Este situația la care s-a găsit muzeul la data preluării lui de către stat, în noiembrie 1948. Iată, însă, că numai în câțiva ani multe s-au schimbat. Dintr-o instituție moartă, muzeul este azi una energică și activă. Aranjamentul sălilor a fost schimbat, așa încât în fiecare secție circuitul să fie logic și conform unei tematici pe bază științifică. Colecțiile Astrei, adică 500 bucăți de grafică, 2.000 de piese etnografice, 500 de piese de numismatică și o splendidă colecție de artă populară românească, s-au adăugat celor existente. Lacunele din șirul colecțiilor, pe cât s-a putut, au fost împlinite. În bibliotecă s-au completat seriile ce lipseau, s-a trimis documentare sovietică și românească, s-au făcut abonamente la reviste și periodice. Pentru Pinacotecă s-au trimis opere românești, atât din perioada clasică, cât și din cea contemporană. Colecțiile de artă populară, substanțial îmbogățite, s-au aranjat în 14 săli, deschise în august 1951. S-a organizat secția de Istoria Farmaciei, unde s-au trimis, alături de ceea ce muzeul posedă, — printre altele și de atelier de alchimist — tot ce s-a găsit în întreaga țară ca aparatură farmaceutică istorică și material vechi, așa încât azi putem urmări pas cu pas evoluția farmaciei la noi, din epoca medievală până azi. În sfârșit, s-a refăcut acoperișul, s-au schimbat planșeele din sălile de pictură pentru a se înlocui cele vechi de lemn, putrezite, cu grinzi de beton armat, și s-au zugrăvit din nou mare parte din săli.

De unde în trecut muzeul era o instituție utilă, desigur, dar fără vlagă, fără dorința de a intra în contact cu alte instituții, azi el colaborează cu Academia R.P.R. și Institutul de Cercetări, cu Uniunea Artiștilor Plastici, cu atelierul de artă populară, cu oricine i se adresează pentru documentare sau are nevoie de sugestii.

Totuși, pentru cei mai mulți

Alessandro MAGNASCO (1681—1747)

Jaful (Inspirat după o gravură de Callot)

dintre noi, cînd zicem Muzeul Brukenthal, ne gîndim în primul rînd la vasta și interesanta lui Pinacotecă. Partea cea mai importantă a ei o constituie tablourile din secolul al XVII-lea și al XVIII-lea, adică cele din vremea baronului Brukenthal, germane și austriace, cele oarecum la modă pe atunci. Printre acestea menționăm în primul rînd operele cîtorva italieni, cum este Alessandro Magnasco, elevi sau imitatori ai lui Caravaggio, elevi ai familiei Carracci, ale cîtorva francezi, autori de compoziție decorativă și de portrete. Alături de aceste opere printre care se găsesc unele de mare valoare, renumele colecției îi vine de la cîteva tablouri din veacurile XV și XVI, unele din școlile Țărilor de Jos, altele italiene, altele, cele mai numeroase, germane sau chiar transilvănene. Cele mai celebre dintre ele, portretul de bărbat de van Eyck, și cele două portrete de Memling, sînt azi împrumutate Muzeului de Artă al Republicii. Sala primitivilor germani conține opere care pot fi comparate cu cele mai renumite din alte colecții similare. Așa sînt: Portretul de bărbat de Amberger, cel al unui duce bavarez și al soției acestuia de Hans Schwab von Wertinger, cel al lui Lucas Hürser din Brașov, splendidă operă regională de monogramistul G. R., altarul de la Poșta Mare, de lîngă Mediaș,

din secolul XV, de asemeni o importantă operă transilvăniană, Golgota, de un anonim german de la începutul secolului XVI, portretul presupus al lui Rogier van der Weiden, marele maestru flamand din sec. XV, de Dirck Bouts. Toate acestea sînt incontestabile capodopere, de la care oricine, mai ales tinerii noștri pictori, ar avea de învățat. Din aceeași epocă este și un mic juvaer de Tiziano, (sec. XVI) cu Logodna Sfintei Ecaterina. Opere ceva mai noi, dacă ne mîrginim să cităm numai pe cele cu adevărat prețioase, sînt: un portret de Teniers cel Tânăr, ilustru autor al altor scene de cîrciumă, o lucrare mai serioasă a acestuia, un Magnasco — „Jaful”, scenă inspirată după o gravură de Callot, în care sînt ilustrate grozăviile războiului, un portret de bărbat de Antonio Moro, un altul, al lui Niclas Buck, de Kupetzki, o scenă reprezentînd pe Pilat spălîndu-și mîinile, de un bun discipol al lui Rembrandt, un peisaj de iarnă de Momper, în genul celor ale lui Breugel cel Bătrîn, și alte numeroase opere.

Alături de aceste nume faimoase în istoria artei universale, reprezentate prin opere în care apar deosebită lor însușiri de creatori, cîteva săli sînt rezervate pictorilor sași din secolul XIX și XX, iar altele artiștilor romîni. Aceste ultime săli au fost amenajate ca urmare a unei hotărîri a Ministerului Culturii, care, în vederea cunoașterii clasicii noștri în cît mai numeroase centre, a luat măsura ca, din rezerva Galeriei Naționale din București, să se înzestreze cu opere semnificative muzeele regionale.

Rezultatul acestor îmbunătățiri în organizarea Muzeului Bru-

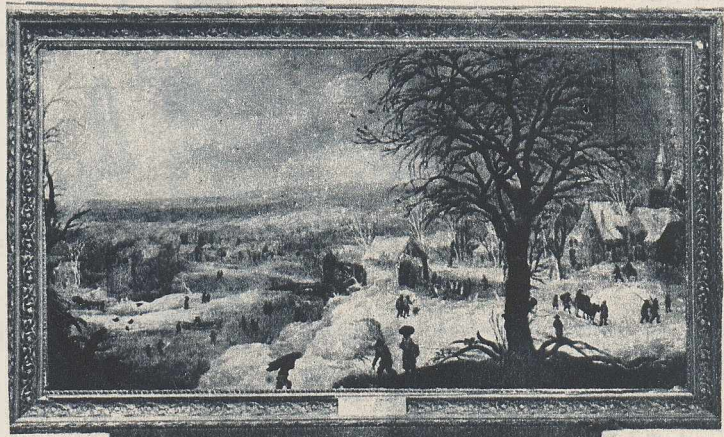
kenthal și a prezentării științifice a vastelor sale colecții n-a întîrziat să se producă. De unde în trecut numărul vizitatorilor era cu totul neînsemnat, azi, mai ales în zilele de sărbătoare, o mare mulțime de toate vîrstele, din Sibiu și din împrejurimi, lucrători și țărani, parcurge sălile și ascultă explicațiile îndrumătorului. Totuși, mai sînt încă mulți dintre noi, mai ales de dincoace de Carpați, care nu-și dau seama de valoarea comorilor de artă păstrate de acest muzeu. Un efort trebuie făcut de către direcția muzeului, cu ajutorul presei și al radio-ului, nu numai pentru a atrage la Sibiu noi vizitatori, ci mai ales pentru ca acei care trec adesea prin oraș să nu-l părăsească înainte de a cunoaște o instituție atît de utilă, veche de 150 de ani.

Robert WELLMANN (1866 — 1950) Impodobirea

Jodocus de MOMPER (1564 — 1635)

Peisaj de iarnă

PEȘTIȘORUL JAPONEZ

Există diferite feluri de a pescui: cu undița, cu plesă, cu cangea, cu explozibile etc. Obiectul acestei activități este aproape întotdeauna pește. Spunem „aproape întotdeauna” întrucât există pes-

că prinderea acestui peștișor de aur le-a adus businessmenilor americani controlul asupra a 70% din industria electrică a Japoniei, a 80% din producția ei carboniferă și a 80% din comunicațiile de cale ferată; fapt ce ușurează monopolurile americane, amănare de războaie, susținerea celor 600 de baze militare, 29 sectoare maritime și 34 poligoane de aviație pe care yankeii le-au înființat pe tot întinsul insulelor nipone. Pentru cei din Wall-Street, tot peștișor de aur se cheamă și petrolul japonez aflat astăzi în mâinile lui „Standard Vacuum Oil”, „Cal-tex”, „Tide Water Associated Oil” etc. și producția aluminiului, controlată de „Alcoa” și „Reynolds Metals & Co.”, și producția de automobile și avioane militare în care „Ford”, „General Motors”, „Kai-

ser-Fraser” și „Douglas” sînt interesate în proporție de peste 50% din pachetele respective de acțiuni. Și mai înseamnă și controlul importului japonez, a cărui cheie o dețin „Byche & Co.”, „Bank of America”, „National City Bank of New-York” etc. — câteva firme americane care au reușit cu multă trudă să creeze Japoniei „fericirea” unui sold pasiv — față de S.U.A. bineînțeles — de 2,5 miliarde dolari, asigurînd acestei țări totala ei dependență față de trusturile americane.

Tot „fericire” se cheamă în limbajul pescuitorilor yankei și înfometarea celor 200.000 de pescari-japonezi izgoniți din zonele lor de pescuit, transformate acum în baze militare americane.

Hotărît, „peștișorul de aur japonez” nu trebuie, ferească sfîntul, să scape Numai că și la pescuitul de peștișori de aur sacotelile pescarilor, amatori de profituri maxime s-ar putea să iasă tocmai pe dos. Plasa se poate rupe, mai ales cînd peștișorii nu se lasă prinși și mai într-o neorie cu dinții în ața plasei.

Ștefan HORIA

O „MINUNE” CU TÎLC

cuitori al căror obiectiv poate consta și din alte lucruri. De pildă, pescuitorii în apă turbure care operează în Pacific și, mai ales, în Marea Japoniei...

Masele de oameni simpli din Japonia cer din ce în ce mai insistent reluarea și dezvoltarea relațiilor comerciale cu marea vecină din apus, China Populară. O cer chiar și numeroase cercuri de afaceri, industriști și comercianți pe care „îmbrățișarea” monopolistilor americani îi sulocă.

În fața curentului de opinie publică ce s-a creat, dictatorii industriali japoneze — care, după cel de al doilea război mondial, și-au schimbat hainele de samurai pentru uniformele kaki americane — au intrat în panică. Căci interesele lor stau alături de cele ale ocupantului yankeu... Iar ocupantul, profund îngrijorat de frămîntarea monopolurilor nipone, s-a grăbit să-i „liniștească”. Încercînd să facă aceasta, americanii și-au dezvăluit și pasiunea pentru pescuit: un pescuit ciudat, descris prin câteva cuvinte cu tîlc, rostite la o recentă conferință de presă de către mister Frank Waring, consilier pentru problemele economice la ambasada americană din Japonia.

„Sarcina noastră — a declarat respectivul consilier — este să înăbușim prin toate mijloacele această stare de spirit a oamenilor de afaceri japonezi, pentru ca peștișorul de aur japonez să nu scape din plasa americană” (sublinierea noastră — N. R.).

Domnul consilier a vrut să fie subtil. Dar de data aceasta subtilitatea l-a depășit. Indiscutabil că pescuitorilor din Wall-Street le-ar fi plăcut mai mult să pescuiescă cu explozibile. Dar pentru că un asemenea lucru nu au reușit — deși s-au străduit din răsuputeri — magnații din spatele lui mister Waring au înțins plasa ajutorului american, pentru a prinde „peștișorul de aur japonez”. Este împede-

Cu câteva luni în urmă, ziarele reacționare italiene au anunțat că la Siracuză s-a petrecut o minune: o statueta de gips, înfățișînd madona, s-a pus pe un plîns zguduitoare! Desigur, lacrimile unei madone, fie ea și de gips, nu-s ca lacrimile oricărui muritor. După cum a descoperit Vaticanul, aceste lacrimi posedă calități miraculoase, printre care și aceea de a vindeca orice boală! Și monseniorii s-au pornit pe reclamă de tip american în jurul „minunii” de la Siracuză; în scurt timp orașul deveni supra-aglomerat: călugări și poliștiți, bănavi și curioși, fiecare cu o treabă mai mult sau mai puțin bine definită.

Călugării, cu aprobarea autorităților, vindeau prin oraș bucăți de vată înmuiată în lacrimile „făcătoare de minuni” ale madonei; poliștiții vegheau ca nu cumva unii cetățeni, cu mai puțin „respect” față de sfințele îndeletnicirii ale monseniorilor, să se apuce să moaie bucăți de vată în apă de la cișmea și să le vîndă apoi ca medicamente miraculoase, făcînd în acest fel o primejioasă concurență Vaticanului. Iar în piața centrală a orașului, sub un borcan de sticlă, stătea expusă statueta miraculoasă a madonei, care, însă, se săturase de atîta plîns... De prisos a sublinia cite lire strîngeau călugării de pe urma lacrimilor statuetei.

Rareori în ultimii ani le fusese dat neguțătorilor în sutană să fie blagosloviți cu o afacere atît de bănoasă.

Se părea că toți medicii n-au decît să se apuce de o altă meserie, că toate tratatele moderne de medicină vor fi depuse la arhivă, de vreme ce te poți vindeca de orice boală cumpărînd doar un pachetel de vată „făcătoare de minuni”.

Cînd corespondentul ziarului „Unita” s-a adresat așa numitei „comisii pentru înregistrarea minunilor”, cu rugămîntea de a i se arăta măcar „un caz de vindecare

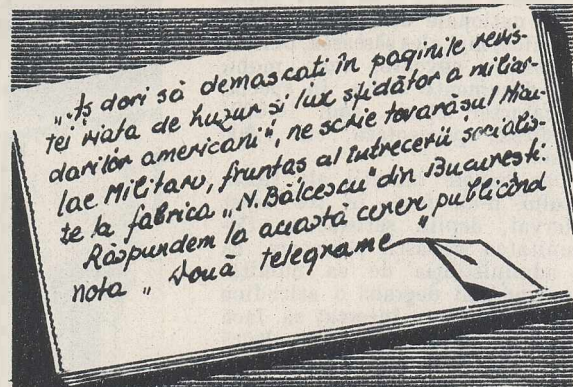
miraculoasă”, membrii comisiei au tăcut jenati. În schimb, doctorul Ferrarini, reprezentantul organizației reacționare „Acțiunea catolică” și membru al susnumitei comisii, a declarat verde în față corespondentului ziarului „Unita”:

„Biserica are dreptul să se folosească de această ocazie pentru a chema masele de catolici să se roage lui Dumnezeu; în zilele noastre, zilele materialismului triumfător, dragostea față de Dumnezeu este un fenomen extrem de rar”.

Deci, lucrurile s-au lămurit: Vaticanul a născocit plînsul madonei de gips pentru ca, nici mai mult, nici mai puțin, să desființeze materialismul triumfător și totodată pentru ca, speculînd prejudecăți religioase, să cîștige nescăva fonduri.

Se vede treaba că, atunci cînd este nevoie de fonduri, monseniorii Vaticanului sînt în stare să facă să plîngă pînă și... gipsul.

I. C.

DOUĂ TELEGRAME

De curînd, două telegrame de presă sosite din apus au adus, în aceeași zi și în aceeași oră, două vești, două informații deosebite prin brutalitatea conținutului și cinismul lor strident. Prima telegramă anunță sosirea la Casablanca a transatlanticului „Independence”. Pe bordul navei se află 460 miliardari și milionari americani, porniți într-o plimbare care va costa, după evaluarea unui ziar francez, „modesta” sumă de 10 milioane franci-aur.

Pentru sacii acestora cu bani, cu care s-ar fi putut asigura hrana pînă la bătrînețe a mii de oameni sau construcția a sute de locuințe și școli, cei aproape cîni sute de mari bogătași vor străbate apele verzi și albastre ale mărilor și oceanelor, în cabine de lux. Vor pluti peste însoarta Mediterană, dar se vor bălăci numai în valurile condiționate ale bazinului de înot de pe bord. Vor coborî la Alexandria și vor vizita piramidele și Sfînxul, mirîndu-se nu de trîmnicia peste veacuri a uriașelor forme geometrice, ci de faptul că ghidul nu le va putea spune ce capital s-a investit și cît s-o cîștigat la construcțiile din Valea Regilor...

Vor da zece cenți cerșetorului orb de pe străzile fierbinți ale Cairo-ului, ca să-l fotografieze cum înghite o viperă vie, și vor cere jonglerului, pentru alți 10 cenți, să zvîrlă încă o dată cușitul, de la treizeci de pași, în pepenele așezat pe capul copilului său, partener de mizerie și meserie...

Întorși pe vas, desigur, careva dintre ei va transmite prin radiogramă oferta în dolari către guvernul egiptean, pentru cumpărarea Sfînxului și transportarea lui în grădina perso-

În fața Ceylonului, doamnele soții vor zvîrli de pe punte, în undele malcome bîntuite de rechin, o monedă de argint în valoare de cincizeci de cenți. Pentru această avere, mulți tineri pescari și înotători indigeni vor înfrunța dinții tăioși ca briciul ai firoaselor animale de pradă ce mișună în acele ape. Și, desigur că nu va lipsi nici spectacolul — cinematografiat pentru familiile rămase acasă — cînd înotătorul nu va mai trimite, din fundul unde s-a zvîrlit pentru jumătate de dolar, decît o pată de sînge pe care valurile o vor înghiți repede...

Se va dansa, se va chefui, se vor face operații financiare între pasagerii de pe vas și oamenii de afaceri de pe uscat, cu care se va ține permanent contact prin radio.

Nu vor lipsi nici dezvălurile, nici concucerile și, bineînțeles, nici divorțurile, obținute tot telegrafic de la judecătorul de pace aflat în țară. Căci cineva, cîțiva, mai mulți sau mai puțini dintre ei sau dintre ele, vor răpi, vor ceda, vor vinde sau își vor schimba soții, soțiile...

Cînd, după câteva săptămîni, „croaziera” se va sfîrși, sfîdătorul pachet de lux „Independence” va acostă la San-Francisco. Și tot atunci domni miliardari și milionari vor afla cu indiferență că pe podul Golden Gate din acest oraș au fost instalate plase din impletituri de sîrmă ghimpată.

Pentru a împiedica pe șomeri să se sinucidă.

„Dar asta e cea de a doua telegramă.”

Matia ARSENE

nală din spatele fabricii de margarină din Connecticut...

Se va juca cărți în saloanele vaporului, iar miza nu va fi mai mică decît salariul pe un an al întregului echipaj a lvasului.

**GARNET
EXTERN**

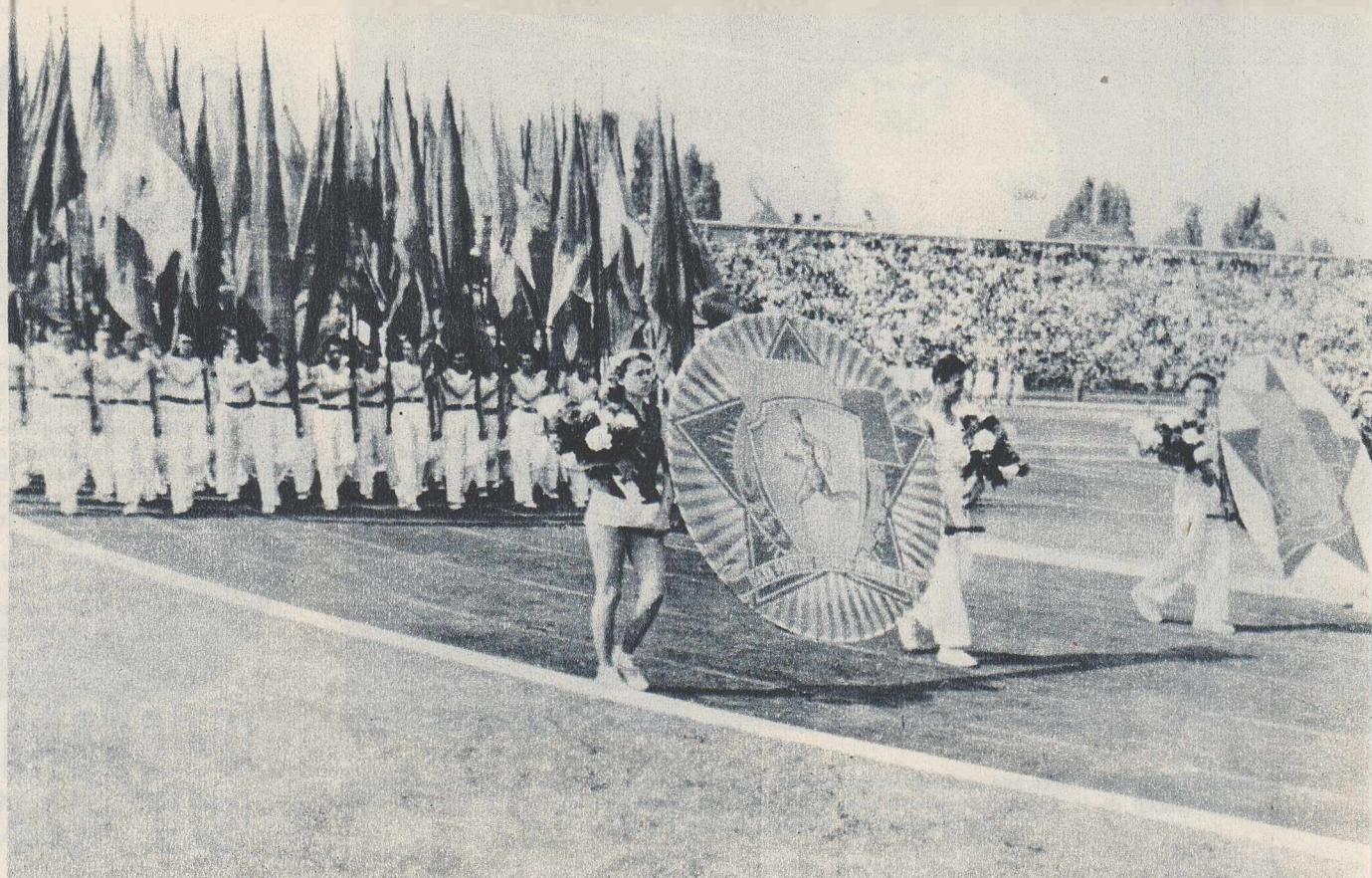
Un bun prieten al sportivilor

Pe treptele de beton ale Stadionului Republicii nu mai era nici un loc liber. 40.000 de oameni își îndreptaseră pașii, în după amiaza aceea din luna mai 1950, spre locul unde avuseseră loc atâtea întâlniri de fotbal, mari întreceri atletice, jocuri de rui și handbal. De data aceasta, stadionul care văzuse atâtea și atâtea concursuri, avea să fie martor al unui eveniment cu totul deosebit.

Ce se petrecea în clipele acelea? Iată un tânăr blond, zvelt, așteptând la un capăt al terenului semnalul starterului. Semnalul s-a dat, iar sportivul a pornit — dar nu pe pista de zgură, ci pe gazonul verde, tirându-se cu mișcări rezezi, sinuoase. Abia după ce a străbătut zece metri în acest fel, s-a ridicat, și a continuat cursa alergând, urmărit de privirile spectatorilor. Mulți dintre ei recunoscuseră în acest tânăr pe Ion Söter, campionul și recordmanul țării la săritura în înălțime, care acum luase startul în cursa cu obstacole pentru insigna G.M.A. Era ziua primului concurs pentru trecerea normelor complexului G.M.A., instituit după modelul complexului sovietic G. T. O.

Cursa făcută de Söter în după-amiaza zilei de 15 mai 1950 a fost reușită, de atunci, de sute de mii de tineri de pe tot cuprinsul patriei noastre. An de an a crescut numărul aspiranților G.M.A. An de an au apărut tot mai multe insigne G.M.A. pe pieptul tinerilor de la orașe și sate.

Statisticile au consemnat în cifre elocvente, creșterea împetuoasă a numărului de purtători ai insignei G.M.A.

În fruntea sportivilor care defilează pe stadion, doi tineri duc cu mândrie panoul înfățișând insigna G. M. A. Peste câteva minute ei vor începe întrecerile pentru cucerirea acestei insigne.

Anul 1952, de pildă, a marcat o creștere de 160% a numărului purtătorilor de insignă, față de anul 1951, pentru ca în 1953, acest procent să sporească cu încă 74%.

Prin munca neobosită a activiștilor care au format comisiile de pregătire și examinare G.M.A., în numeroase colective sportive ca: Metalul-Baia Mare sau Tehnometal-Timișoara, Flamura Roșie U.T.A.-Arad, Avântul „Simo Geza”-Tg. Mureș, Știința-Orașul Stalin, majoritatea comitetelor regionale pentru cultură fizică și sport au putut raporta la sfârșitul anului 1953, de altfel ca și în ceilalți ani, nu numai îndeplinirea dar chiar importante depășiri ale obiectivelor de plan pe linia complexului G.M.A. Ceea ce merită să fie subliniat în primul rând este faptul că regiuni în care sportul nu a cunoscut până atunci o prea mare dezvoltare s-au situat în rândurile celor ce au obținut cele mai frumoase rezultate. Astfel regiunea Bacău se poate mândri cu una

din cele mai însemnate depășiri: 236,9%; regiunea Pitești cu 214,7%; regiunea Constanța cu 158,6%; regiunea Suceava cu 154,8%. Sînt exemple care arată că, pretutindeni în țara noastră, chiar și acolo unde tineretul nu cunoștea în-dejauns frumusețile sportului, complexul G.M.A. a fost primit cu mult interes.

Prin G.M.A., către măiestria sportivă? Pentru unii încă mai poate părea de neînțeles acest lucru. Totuși, nu puține sînt cazurile care dovedesc limpede că pregătirile pentru trecerea normelor G.M.A., gradul I sau II, i-au ajutat pe sportivii frunțași să-și ridice măiestria, să aducă patriei noi victorii, noi recorduri.

Așa s-a întîmplat cu Petre Zîmbreșteanu, care este astăzi recordmanul și campionul țării noastre la decatlon și la poliathlonul G.M.A. În 1950, la puține zile după introducerea complexului G.M.A., Zîmbreșteanu a trimis ziarului „Sportul popular” o scrisoare în care se

angaja să fie printre primii purtători ai insignei. Dar nu numai atât. Fiind sportiv cu mai multă experiență, el s-a oferit să împărtășească și altora din cunoștințele sale, ajutîndu-i astfel să cucerească insigna G.M.A. Angajamentele lui au devenit fapte, și roadele îndeplinirii lor nu au întîrziat să se arate. Tânărul cu pielea arămie, cu fruntea înaltă, puțin tras la față dar vînjos la trup, a urcat, una după alta, treptele măiestriei sportive. Cel mai frumos rezultat l-a obținut în zilele de neuitat ale Festivalului. În proba de decatlon din cadrul întîlnirilor sportive internaționale prietenești, el a totalizat 6.188 de puncte, realizînd astfel un nou și valoros record al R.P.R. Această performanță îl situează pe maestrul sportului Petre Zîmbreșteanu pe locul 6 în tabelul celor mai buni decatloniști din întreaga lume. Complexul G.M.A. este

un bun tovarăș nu numai în sport. El s-a dovedit și un bun tovarăș de muncă. Stau mărturie pentru aceasta insignele G.M.A. prinse pe pieptul unora dintre cei mai buni oameni ai muncii din patria noastră: Eroul Muncii Socialiste Nicolae Vasu, strungarul Constantin Vasilache, minerul Geza Kopetin, cunoscutul frunțaș în întrecerea socialistă Ion Bobocă de la uzinele „1 Mai”-Ploești și inginerii Ioan Alexandrescu și Andrei Rădulescu de la Complexul C.F.R. „Grivița Roșie”. Unii dintre aceștia, ca de pildă, Geza Kopetin, cucerind insigna G.M.A., gradul I, au pornit mai departe în întrecere pentru gradul II al complexului.

Plină de mîndrie îți simți inima, văzîndu-i pe oamenii aceștia, dragi nouă tuturor, întrecîndu-se în concursurile pentru trecerea normelor G.M.A.

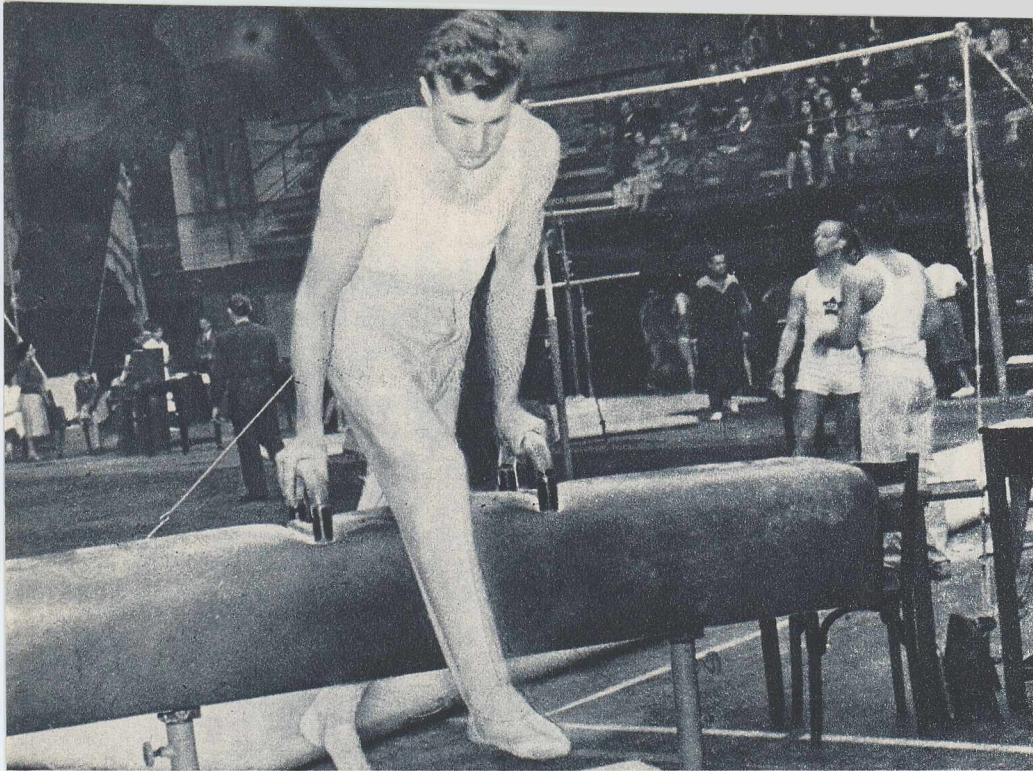
Dan GÎRLEȘTEANU

„Sîntem mici — par să spună schiorii din fotografie — dar știm să mergem pe schiuri. De ce n-am concura și noi pentru insigna F. G. M. A.?”

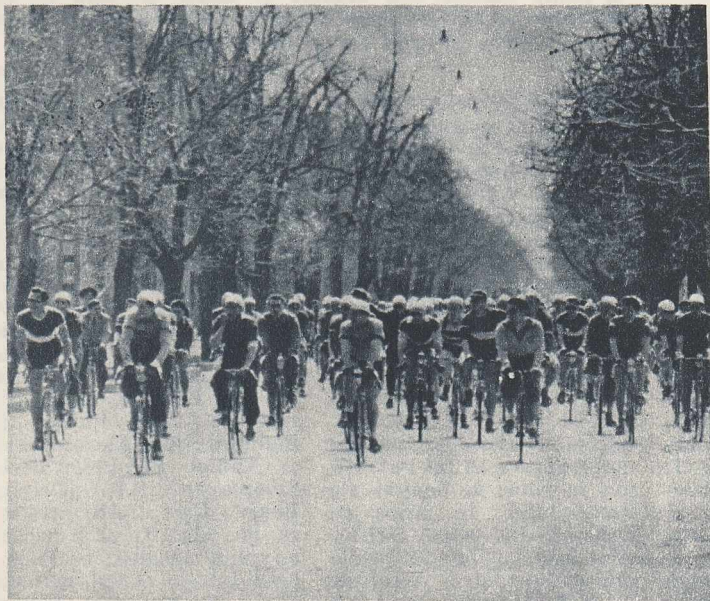

Proba de gimnastică este obligatorie pentru cucerirea insignei G.M.A. Tinerii din fotografie se antrenează cu multă virguintă pentru concursul la care vor participa.

GIMNASTICĂ. Gimnastica este un sport elegant și frumos care te încântă întocmai ca un spectacol de teatru. Frederich Orendi de la Dinamo a devenit campion absolut de gimnastică al R. P. R. pe anul 1954, cu prilejul întrecerilor disputate în sala Floreasca.

CICLISM. Tradiționala competiție ciclistă „Cursa Scintei” a întrunit anul acesta o participare record: 107 sportivi care au pedalat cu viteză pentru înțietate pe distanța București—Orașul Stalin și retur. După desfășurarea celor două etape, victoria a revenit—la capătul unei lupte îndârjite—ciclistului C. Șandru de la asociația „Flamura Roșie”. Pe locurile următoare s-au clasat în ordine: I. Hora (C.C.A.), Ion Constantinescu (C.C.A.), C. Dumitrescu (Progresul) și V. Georgescu (Dinamo)—toți în același timp cu învingătorul: 9 : 24. 36.

FOTBAL. Fotografia pe care o vedeți aici a fost luată la 18 aprilie a.c. pe stadionul „23 August” din București. O sută de mii de spectatori au venit să asiste la prima întâlnire internațională de fotbal din actualul sezon: meciul dintre „Dinamo” București (R.P.R.) și La Gantoise (Belgia), câștigat de echipa română cu 2 — 0 (1 — 0). În fotografie, o fază spectaculoasă în fața porții belgienilor.

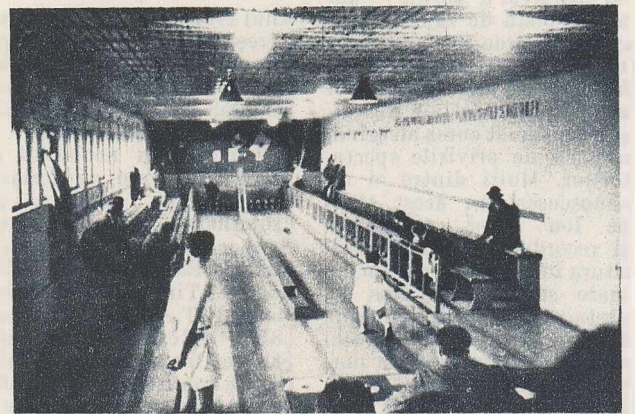

ACTUALITĂȚI

„În mai 1952 am cumpărat primul număr al revistei „Flacăra”. De atunci am citit cu mult drag și interes toate numerele apărute. Revista e citită și apreciată de mineri, pentru imaginile frumoase ce le aduce, pentru conținutul său bogat. Am dori însă ca „Flacăra” să aducă prin paginile sale și mai multe imagini de actualitate sportivă”, a spus tovarășul Ceasar Eugen, prim maestru minier la mina Petrița, cu prilejul consfățirii ce a avut loc la Petroșani, între redactorii revistelor noastre și cititorii săi din Valea Jiului.

Ținând seama de sugestia tovarășului Ceasar, începând cu acest număr vom publica în revistă pagini de actualitate sportivă.

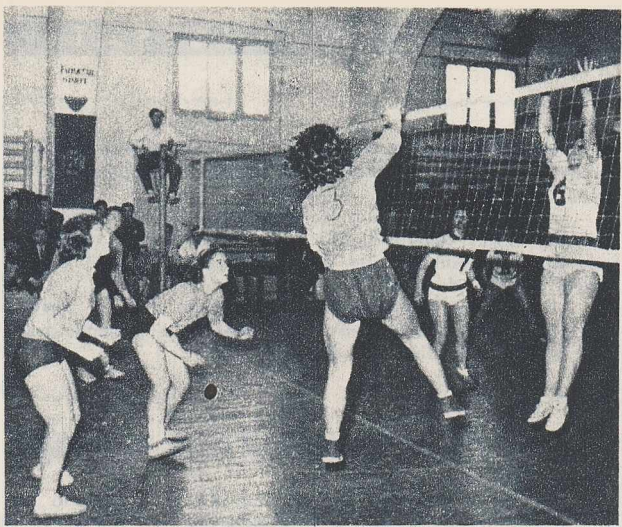
SPORTIVE

POPICE. Un moment din meciul de popice Recolta M. A. S. — „Flacăra” Ploești disputat în Capitală: sportivul a prins cu mîna bila de lemn, s-a aplecat înainte, iar acum se pregătește s-o azvîrle cu putere spre popicele așezate la 15 — 20 de metri distanță. Oare citii din noi știm că în țara noastră acesta este sportul cu cei mai mulți participanți?

CROS. Populara competiție tradițională de primăvară, crosul „Să întâmpinăm 1 Mai”, s-a bucurat și în primăvara aceasta de participarea largă a maselor de sportivi. Fotografia de mai jos reprezintă un aspect de la semifiniala desfășurată în Capitală, pe stadionul Locomotivă-P. T. T.

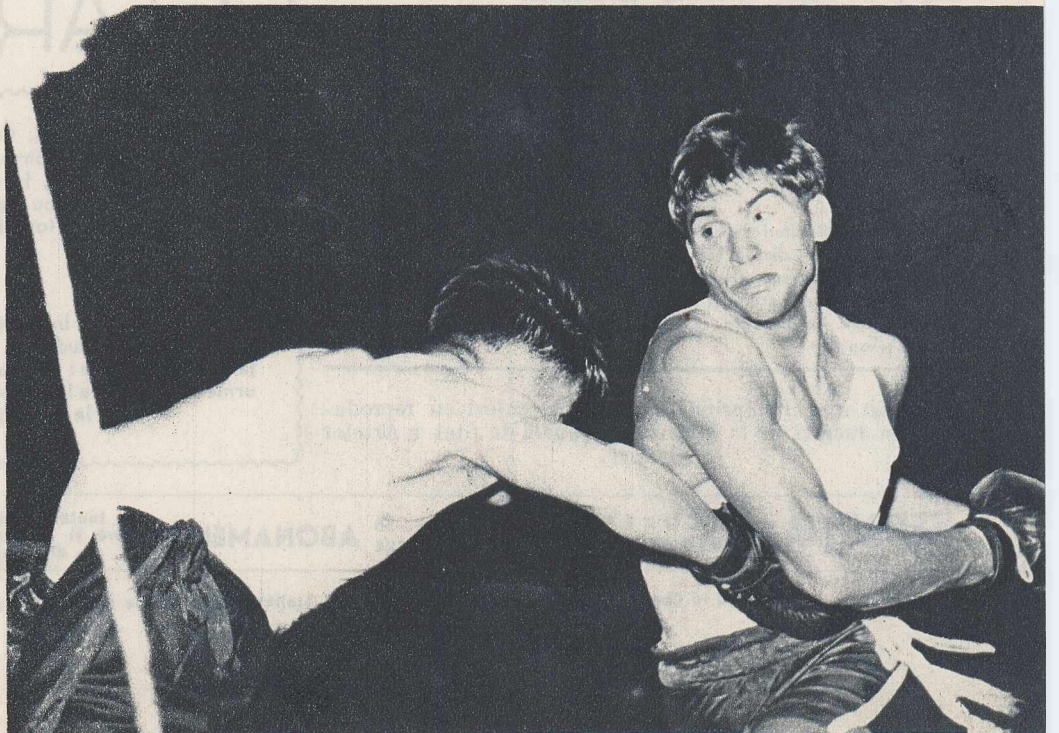
VOLEI. O jucătoare de la Știința-I. C. F. a tras, trimițând mingea peste plasă, iar altele două urmăresc cu atenție fața pentru a interveni în cazul cînd adversarele vor respinge balonul. Aspect de la meciul de volei feminin dintre echipele bucureștene Știința-I. C. F. și „Dinamo”, cîștigat de studente cu 3—0.

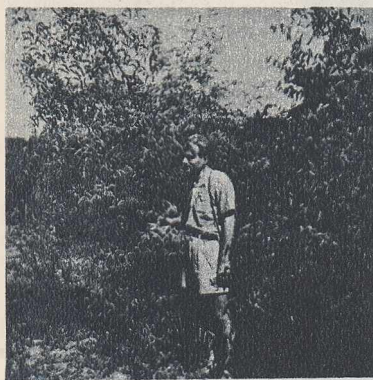
HANDBAL. Un jucător de la C. C. A. trage la poartă și înscrie un nou punct, cu toată intervenția apărătorilor de la „Dinamo”-București. Echipa de handbal a militarilor a cîștigat acest meci la un scor concludent, 16—9. Prin victoria obținută, echipa C.C.A. și-a îmbunătățit situația în clasament

TENIS DE MASA. Maestra emerită a sportului Angelica Rozeanu a cîștigat pentru a cincea oară consecutiv titlul de campioană mondială la tenis de masă. O performanță încă nemiîntîlnită în istoria acestui sport! La întoarcerea de la Londra, Angelica Rozeanu a fost întîmpinată cu entuziasm de numeroase delegații ale sportivilor din Capitală, care au ținut s-o felicite și să-i mulțumească pentru succesul obținut. În fotografie, o putem vedea pe campioana mondială la aeroportul Băneasa, alături de fiica ei, care a așteptat-o cu nerăbdare să revină acasă.

BOX. Un croșet la corp care și-a atins ținta. Chipul boxerului Luca Romano (Flamura Roșie) se crispează neplăcut. Așa se întîmplă cînd nu reușești să parezi la timp loviturile adversarului! Totuși, pînă la sfîrșitul ultimei reprize, C. Ocneanu (Flacăra) n-a reușit să acumuleze punctele necesare victoriei. Intîlnirea s-a terminat la egalitate.

Tufă de puieti de eucalipt de la Stațiunea ICES-Snagov. Raportind puietii la înălțimea unui om, ne putem da seama cit de repede crește acest arbore.

terie primă atât de importantă pentru industria pielăriei.

Eucaliptul este originar din Australia, unde cresc peste 600 specii și varietăți ale acestei plante.

Dintre speciile rezistente la temperaturi mai scăzute decât cele întâlnite în mod obișnuit în regiunile cu climă tropicală și subtropicală, în U.R.S.S. a dat rezultate bune *Eucalyptus viminalis*, care formează astăzi bogate arborate pe litoralul caucazian al Mării Negre. Acum se pro-

cedează la extinderea culturii sale mai spre nord, în R.S.S. Ucrainiană.

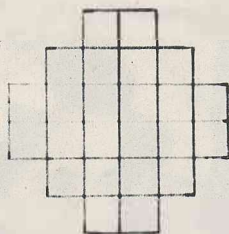
În 1949 s-au primit din U.R.S.S. sămânță și puieti din această specie, din care s-au repartizat Stațiunii Experimentale ICES-Snagov circa 60 gr. sămânță și 15 puieti în vîrstă de un an. Semănarea s-a efectuat în în martie 1950. La 5 august 1951 puietii din sămînță, la răsadniță, aveau înălțimi între 1,80-3,30 m. Procentul de încolțire și prindere a puietilor în teren liber a fost însă slab (10%). Unii din acești puieti, neavînd o îngrijire specială, s-au uscat parțial, iar cei care au rezistat, curățiti de uscături, au avut la aceeași dată o înălțime de 1,50-2 m.

Astăzi eucaliptul se poate considera acclimatizat la Stațiunea ICES-Snagov, după cum reiese din studiile inginerilor St. Purceleanu și T. Cocaleu.

Acclimatizarea eucaliptului se încearcă la noi și în alte regiuni: la Satu Mare și Baia Mare, la Baile Herculane și Orșova, la T. Severin și la Tismana, ca și la Cîmpulung Moldovenesc, iar pe baza observațiilor se elaborează măsurile cele mai bune, distribuindu-se ca instrucțiuni pentru experimenterii.

Raul CĂLINESCU

ORIZONTAL: 1) Așa începe bărbuncul. 2) Dans vienez. 3) Dans popular românesc, pe care flăcăii îl execută cu multă înțeleală. 4) Alt dans

popular românesc. 5) Un „dans” american, evoluție nefericită a dansului popular african. 6) Început de alunel.

VERTICAL: la fel.

PROBLEMĂ

Se dau următoarele cifre: 1,3,2,3,4,3,6 și 8; formați din acestea patru numere a câte două cifre, care, adunate între ele, vor da ca total 165. Același total trebuie să rezulte și dacă inversăm între ele cifrele fiecărui dintre cele patru numere. (De pildă, dacă unul dintre numerele la care am ajuns în prima soluție e 23, în cea de a doua soluție acest număr va fi 32 sau: 83-38; 13-31 etc).

MONOVERB VÎNĂTORESC

(3 - 6)

BRAT

CRİPTOGRAFIA

MUNCITORULUI

(2 - 5 - 2 - 9)

I CLAR

COPERTA I-a: 1 Mai. Copiii au jînut să meargă și ei la demonstrație. Strungarul Nicolae luteș, de la uzinele „23 August”, frunțas în întrecerea socialistă, a pornit împreună cu familia sa spre locul de înfîlnire cu tovarășii săi de muncă.

COPERTA IV-a: În universitățile și institutele din patria noastră, studiază numeroși studenți din alte țări. În fotografie: cîțiva dintre studenții străini ce urmează cursurile Institutului Agronomic din București, la o lecție practică.

Într-o scrisoare adresată redacției, tovarășul Maximilian Popescu — student în anul IV al Facultății de Exploatarea Cărbunilor din Institutul de Mine-București — ne scrie: „Urmăresc cu mult interes pagina de jocuri a revistei „Flacăra”. Îmi plac în mod deosebit jocurile ce au ca teme marile sărbători ale poporului nostru muncitor. Aș vrea să găsesc în revistă jocuri axate pe astfel de teme”. Dorința tov. M. Popescu va fi satisfăcută. Iată un careu de cuvinte încrucișate pe tema marii sărbători a proletariatului din întreaga lume, ziua de 1 Mai.

1 MAI — ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CELOR CE MUNCESC

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	M	A	N	I	F	E	S	T	A	S						R
2	R	R	E		A		A									R
3	E		T	R	A	I	A	S	C	A						M
4	A	S														
5	L	O	V	I	T											S
6	D	E														R
7	V	R	A	L												I
8	R	I	G	A												L
9																A
10																C
11	A	T														I
12	D	E														S
13	I	N	T	E	R	N	A	T	I	O	N	A	L	A		T
14	A	T	R													D

ORIZONTAL: 1) Demonstrează — În cinstea zilei de 1 Mai. 2) La demonstrația de 1 Mai — Pentru 1 Mai — Picătură de rouă. 3) Clar — ... 1 Mai! — Luna florilor, a tineretii și a bucuriei. 4) În casă — Partea dinaintea a carului — În luna mai sînt pline de flori. 5) Apărut — De la (od.). 6) Posesiv — Prefix.. din centrul globului pămîntesc. 7) Oraș în U.R.S.S. — Front muncitoresc încheiat în 1944. 8) Capitala uneia din Republicile sovietice — Lege. 9) Măsură de suprafață — Posesiv. 10) Nume turcesc — În realitate. 11) Auxiliar — Și în trecut clasa muncitoare manifesta la 1 Mai — Eri! 12) Conjuncție — Reprezentativ — Abia a început — Felină din pădurile noastre.

13) Cîntecul oamenilor muncii de pretutindeni. 14) A confirma — Resort — Înghitură.

VERTICAL: 1) Demonstrează cu prilejul zilei de 1 Mai — Vîntul juca steagurile! 2) Dacă era vorba de comuniști, poliția burghezomoscioasă le făcea întotdeauna în preajma zilei de 1 Mai — Cu ochii în patru. 3) Fecior — În ciuda tuturor opreliștelor și riscurilor, reușeau să sărbătorească totdeauna ziua de 1 Mai în timpul regimului burghezomoscioresc (fem.). 4) Alifie. — Au obținut noi succese în cinstea zilei de 1 Mai — Pleacă la demonstrația de 1 Mai. 5) Frumosi din poveste — La demonstrație. 6) Fres! — Vulcan în Italia. 7) Mîncare — Merge înaintea sutei. 8) Desface în bucăți — A alege. 9) Plasă de prins pește — Vezi 4 vertical. 10) Îns dintr-un popor din vechime — Fire de păr. 11) Niște punți ceva mai mari — Măsură chineză. 12) Întrebuițăm — Oraș în Arabia Centrală. 13) Precum — O caracteristică foarte însemnată a sărbătorii de 1 Mai — Luteșiu. 14) Înaintea demonstrației de 1 Mai — Bărbierit. 15) Existai — Risipă, dar numai la început — Puternici. 16) Fel — Întrecerea în cinstea zilei de 1 Mai.

În atenția participanților la concursul nostru de jocuri distractive

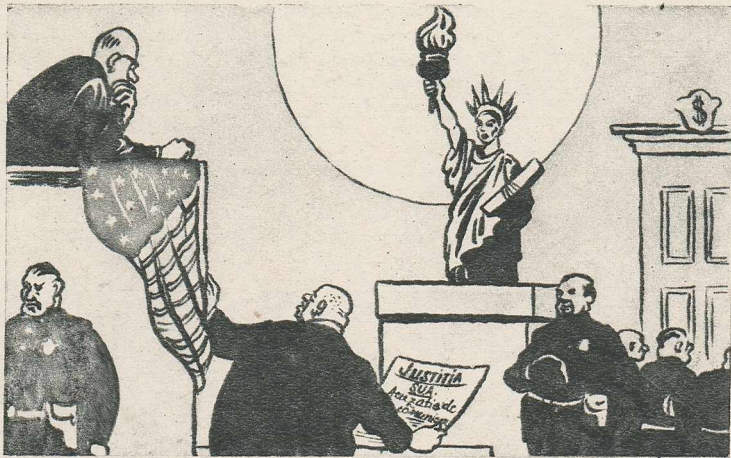
Intrucît mulți cititori ne-au sesizat că, din pricina viscolului, în diferite localități numărul 4 din 15 februarie al revistei noastre nu a sosit spre vînzare la chioșcuri sau a sosit în cantități reduse, dezlegările jocurilor din seria a III-a a concursului pot fi trimise și fără a fi însoțite de bonul de participat, cu condiția ca toate celelalte serii să aibă anexate bonurile respective

Acest număr cuprinde 4 planșe în culori cu reproduceri din lucrări de la Expoziția Anuală de Stat a Artelor Plastice.

REDAȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 56 PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1784

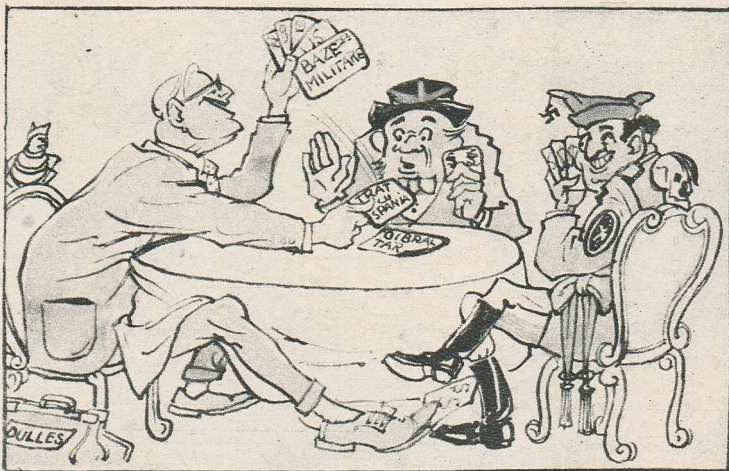
ABONAMENTE: în toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presii. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei 6 luni: 18 lei un an: 36 lei

DIN PRESA DE PESTE HOTARE

— Domnule procuror, ea poartă lumina aceasta pur și simplu ca să ne orbească.

(Din „Daily Worker” — Anglia)

— Vezi, John, acu' iar ai înghițit hapul...

(Din „Frischer Wind” — R. D. Germană)

Imperialiștii americani se amestecă în războiul dintre Republica Democrată Vietnam și colonizatorii francezi. Ei trimit în Indochina nu numai avioane și armament, ci și aviatori care în mod oficial sînt denumiți „persoane civile”.

— Domnilor! Aici s-a petrecut o greșeală grosolană! Nu sînt aviator militar francez — sînt un pașnic turist american!

(Din „Krokodil” — U.R.S.S.)

Culmea dresajului: Copiii lui McCarthy în Senatul american.

(Desen de Bidstrup — Danemarca)

FIECARE CU TREBURILE LUI

— Ocupați-vă dumneavoastră de Indochina, eu mă însărcinez cu Franța.

(Din „L'Humanité” — Franța)

IN ANTICAMERA MINISTRULUI DE RĂZBOI DE LA BONN

În timp ce foștii generali și mareașali hitleriști își oferă de zor serviciile Wehrmachtului nazist ce se reface în Germania occidentală ca principală forță de șoc a „armatei europene” — poporul german refuză să mai fie carne de tun într-o nouă aventură imperialistă.

— Cu cea mai mare plăcere, domnilor, dar în prezent am avea nevoie măcar de cîțiva simpli soldați.

(Din „Nürnberger Nachrichten” — Germania occidentală)

